

СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

„Службен весник на Република
Македонија“ излегува по потреба.
Рок за рекламации 15 дена.

Петок, 20 март 1998
Скопје
Број 14

Аконтацијата за 1998 година изнесува
7.200 денари. Овој број чини 200
денари. Жиро сметка 40100-603-12498

361.

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА БЕЗБЕДНОСТ НА СООБРАЌАЈОТ НА ПАТИШТАТА

Се прогласува Законот за безбедност на сообраќајот на патиштата,
што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 11 март 1998 година.

Број 07-977/1
11 март 1998 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Киро Глигоров, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Тито Петковски, с.р.

ЗАКОН ЗА БЕЗБЕДНОСТ НА СООБРАЌАЈОТ НА ПАТИШТАТА

1. ОСНОВНИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој закон се уредуваат правилата на сообраќајот на патиштата, системот на сообраќајните знаци, должностите во случај на сообраќајна незгода, условите за стекнување право на управување со возила, оспособување на кандидатите за возачи и полагање испит за возачи, уредите и опремата што мораат да ги имаат возилата, димензиите, вкупната маса и осното оптоварување на возилата, условите кои мора да ги исполнуваат возилата во сообраќајот, посебните мерки за безбедност како и организацијата и задачите на советите за безбедност на сообраќајот на патиштата.

Член 2

Учесниците во сообраќајот не смеат да го оштетуваат патот или објектите на патот и да го попречуваат сообраќајот.

Однесувањето на учесниците во сообраќајот што е спротивно на прописите за безбедност на сообраќајот на патиштата, не ослободува друг учесник во сообраќајот од обврската сам да презема дејствија за отстранување на настанатата опасност и спречување на сообраќајната незгода.

Член 3

Министерството за внатрешни работи ги спроведува прописите и презема мерки кои се однесуваат на безбедноста на сообраќајот на патиштата и во врска со тоа: ја следи и анализира состојбата на безбедноста

на сообраќајот на патиштата, укажува на актуелните проблеми и предлага мерки за нивно решавање, го контролира и регулира сообраќајот на патиштата, врши контрола над возачите и другите учесници во сообраќајот на патиштата, над состојбата на патиштата и улиците, опремата и сообраќајната сигнализација, соработува со другите надлежни органи и правни лица во уредувањето, техничкото регулирање на сообраќајот и сообраќајните текови и во нивното функционирање, врши надзор над спроведувањето на прописите и над преземањето мерки кои се однесуваат на безбедноста на сообраќајот на патиштата, врши стручни и управни работи во врска со спроведувањето на возачките испити, издавање на возачки дозволи и дозволите за инструктори, дозволите за возач на трактор, возачки потврди за мотокултиватор, работна машина и велосипед со мотор, регистрација на возилата на моторен погон и приклучни возила, како и издавање на сообраќајни дозволи и потврди за регистрација и учествување во работата на сообраќајното воспитување и образование на учесниците во сообраќајот.

Член 4

Контрола и регулирање на сообраќајот на патиштата, како и контрола на возилата и возачите на патиштата, вршат полицајци.

Полицајците се должни на учесниците во сообраќајот да им укажуваат соодветна помош.

Во просторот каде што се наоѓаат објекти на вооружените сили на Република Македонија при обука и при вршење сообраќај на единици на вооружените сили на Република Македонија и нивните возила на патиштата, регулирањето на сообраќајот може да го вршат овластени воени лица.

Член 5

Претпријатијата и другите правни лица, како и физичките лица кога произведуваат, одржуваат, поправаат или преправаат возила или пуштаат во промет возила, уреди, резервни делови и опрема за возила, се должни возилата, уредите, деловите и опремата да ги произведуваат, да ги пуштаат во промет, да ги одржуваат, односно поправаат според пропишаните услови и стандарди неопходни за безбедно учествување на возилата во сообраќајот на патиштата.

Член 6

Претпријатијата и другите правни и физички лица кои вработуваат возачи се должни да се грижат за тоа возачите на нивните возила да ги исполнуваат пропишаните здравствени и други услови неопходни за безбедно управување со возилата.

Член 7

Претпријатијата и другите правни и физички лица што вршат јавен превоз и превоз за сопствени потреби, претпријатијата и другите правни лица што школуваат или обучуваат кандидати за возачи на

возила на моторен погон и претпријатија и другите правни лица кај кои се полагаат возачки испити се должни да организираат и трајно да вршат контрола над исполнувањето на пропишаните услови за работа на возачите или на возачите инструктори, на условите за обучување на кандидати за возачи на возила на моторен погон и на возачи кои полагаат возачки испит, над техничката исправност на возилата и над исполнувањето на условите предвидени со други прописи од кои зависи безбедноста на сообраќајот на патиштата.

Член 8

Основните и средните училишта организираат и изведуваат настава од областа на сообраќајното воспитување и образование на учениците и развиваат воннаставни училишни активности.

Предучилишните установи организираат и спроведуваат соодветно сообраќајно воспитување и образование на децата.

Член 9

Сообраќајот на јавен пат може да се ограничи или забрани кога е тоа неопходно заради спречување или отстранување на опасности за учесниците во сообраќајот, спречување на оштетување на јавен пат или изведување работи на јавен пат, како и во посебни случаи определени со закон.

Член 10

Одделните изрази употребени во овој закон ги имаат следниве значења:

1. Населба е простор на кој редови или група згради се наоѓаат од една или двете страни на патот, давајќи му изглед на улица и чии граници се означени со сообраќајни знаци за обележување на населени места;

2. Возило е секое превозно средство наменето за движење по патот, освен подвижните столови без мотор за немоќни лица и детските превозни средства;

3. Возило на моторен погон е секое возило што се движи со силата на сопствен мотор, освен возилата што се движат по шини;

4. Моторно возило е такво возило на моторен погон што првенствено е наменето за превоз на лица и предмети на патишта или кое служи за влечење на приклучни возила наменети за превоз на лица и предмети, освен возилата за превоз на лица и предмети што се движат по шини, велосипедите со мотор, тракторите и другите возила на моторен погон што не се првенствено наменети за превоз на лица и предмети;

5. Велосипед е возило што има најмалку две тркала и што се движи исклучиво со силата на возачот;

6. Велосипед со мотор е возило на моторен погон со две или три тркала чија работна зафатливост на моторот не е поголема од 50 см³ и кое на рамен пат не може да развие брзина поголема од 50 километри на час;

7. Мотоцикл е моторно возило со две тркала, со бочна приколка или без неа, како и моторно возило на три тркала - ако неговата маса не е поголема од 400 килограми;

8. Патнички автомобил е моторно возило наменето за превоз на лица кое, покрај седиштето на возачот, има најмногу осум седишта;

9. Автобус е моторно возило наменето за превоз на лица кое, покрај седиштето за возачот има повеќе од осум седишта;

10. Тролејбус е моторно возило наменето за превоз на лица, кое покрај седиштето за возачот, има по-

веќе од осум седишта и кое, заради напојување на моторот со електрична енергија е врзано за електричен спроводник;

11. Товарно возило е секое моторно возило што е наменето за превоз на предмети;

12. Комбинирано возило е моторно возило наменето за истовремен превоз на лица и предмети;

13. Трактор е возило на моторен погон конструирано да влече, потиснува или да носи изменливи орудија, односно да служи за погон на такви орудија или за влечење на приклучни возила;

14. "Земјоделски трактор" е возило на моторен погон кое со оглед на тоа дека е конструирано да влече, потиснува или задвижува менливи земјоделски орудија, првенствено е наменето за вршење на земјоделски работи, како и за влечење на приклучно возило за превоз на предмети сврзани со вршењето на тие работи, во кои случај и повремено учествува во сообраќајот на јавен пат;

15. "Мотокултиватор" е возило на моторен погон со една или две оски и со погонски мотор до 13 киловати конструирано да влече, потиснува или носи менливи земјоделски орудија за разни земјоделски работи или да служи за погон на такви орудија или за влечење на приклучни возила приспособени за мотокултиватор;

16. "Работна машина" е возило на моторен погон, освен моторните возила, тракторите, мотокултиваторите и велосипедите со мотор, што пред се е наменето за вршење на определени работи со сопствени уреди и опрема и што, според конструкционите карактеристики не може да развива брзина на движењето поголема од 30 км/час (комбајн, ваљак, грејдер, финшер, косачка, копач на ровови и слично);

17. Приклучно возило е возило наменето да биде влечено од возила на моторен погон, било да е конструирано како приколка било како полуприколка;

18. Тракторски приклучок е менливо орудие за вршење на земјоделски и други работи што го влече, потиснува и носи трактор како што се: превртувач, растресувач, самонатоварувач, прскалка и слично;

19. Полуприколка е приклучно возило без предна оска конструирано така што со својот преден дел да се потпира врз влечното возило;

20. Лесна приколка е приклучно возило чија најголема дозволена маса не е поголема од 750 килограми;

21. Група возила го прават возилото на моторен погон и приклучните возила кои во сообраќајот на патиштата учествуваат како целина;

22. Запречно возило е возило што го влече впрегатно животно;

23. Носивост е дозволената маса до која возилото смее да се оптовари според декларацијата на производителот на возилото;

24. Маса на возилото е масата на празното возило со полн резервоар на гориво и со приборот и опремата предвидена за возилото;

25. Вкупната маса е масата на возилото заедно со масата на товарот што се поврзува на возилото, вклучувајќи ја и масата на лицата кои се наоѓаат на возилото, како и масата на приклучното возило со товарот - ако е тоа придодадено кон возилото;

26. Најголема дозволена маса е масата на возилото заедно со неговата носивост;

27. Осно оптоварување е дел од вкупната маса со која оската на возилото го оптоварува коловозот на патот во состојба на мирување на возилото;

28. Учесник во сообраќајот е лице кое во сообраќајот на патот управува со возило или се наоѓа во

возило или на возило, кое тера, води или јава животно што се движи по патот, како пешак или лице кое своите работни задачи и работи ги врши на патот. Под изразот "учесник во сообраќајот", во смисла на овој закон се подразбира и лицето кое на патот се лизга со лизгалки, скии, санки или се вози со ролшуи;

29. Возач е лице кое на патот управува со возило;

30. Пешак е лице кое учествува во сообраќајот, а не управува со возило нити се превезува во возило или на возило, лице кое со сопствена сила турка или влече рачна количка, запрено возило или возило на моторен погон, детско превозно средство, велосипед, велосипед со мотор или подвижна количка за немоќни лица, лице во подвижен стол на немоќни лица што го движи со сопствена сила или со сила на мотор ако при тоа се движи со брзина на човечки од, како и лице што се лизга со лизгалки, скии, санка или се вози на ролшуи;

31. Запирање на возило е секој прекин на движењето на возилото на патот во траење до 5 минути доколку возачот го напушти возилото односно до 15 минути доколку возачот е во возилото, освен прекилот што се врши за да се постапи според знакот или правилото со кое се регулира сообраќајот;

32. Паркирање на возило е прекин на движењето на возилото во траење подолго од 5 минути доколку возачот го напушти возилото односно подолго од 15 минути доколку возачот е во возилото, освен прекилот што се врши за да се постапи според знакот или правилото со кое се регулира сообраќајот;

33. Разминување е минување со возило покрај друго возило кое се движи по истиот коловоз од спротивната насока;

34. Престигнување е минување со возило покрај друго возило што се движи во иста насока;

35. Обиколување е минување со возило покрај запрено или паркирано возило или друг објект што се наоѓа на сообраќајната лента по која се движи возилото;

36. Пропуштање на возило е дејствие што во определени случаи возачот е должен да го изврши со запирање на возилото, со намалување на брзината на движењето или со прекинување на дејствието што го изведува со возилото, и тоа на начин кој не го присилува возачот на другото возило нагло да го менува правецот или брзината на движењето;

37. Колона е редица возила што се запрени на патот или што се движат по иста сообраќајна лента во иста насока, при што брзината на движењето на возилата и постапувањето на возачите меѓусебно се условени и помеѓу кои не можат без попречување да влезе друго возило;

38. Намалена видливост постои ако поради неповолни атмосферски или други прилики (магла, снег, дожд, прав, чад и слично) возачот не може јасно да ги уочи другите учесници во сообраќајот на оддалеченост од најмалку 200 метри на пат надвор од населба односно од најмалку 100 метри во населба и

39. Сообраќајна незгода е незгода на патот во која учествувало најмалку едно возило во движење и во која едно или повеќе лица загинале, или се повредени или е предизвикана материјална штета.

II. ЗАШТИТА НА ПАТИШТАТА

Член 11

Заради осигурување на безбеден и непречен сообраќај на јавните патишта, забрането е да се подигаат објекта, уреди или постројки, или на било кој друг

начин да се зафаќаат сообраќајните површини, да се садат садници или да се поставуваат предмети со кои се намалува прегледноста на патот и на железничката пруга со која се вкрстува патот во исто ниво, како и прегледноста на раскрсницата, или да се вршат какви и да било дејствија кои би можеле да го загрозуваат или попречуваат сообраќајот на јавниот пат или да го оштетуваат јавниот пат и објектите на него.

На јавниот пат и на неговиот заштитен појас не е дозволено да се подигаат споменици, да се поставуваат рекламни панона и табли, крајпатни и други спомен знаци, рекламни табли, да се продаваат производи и слично спротивно на условите и начинот утврден со закон.

Член 12

Претпријатијата и другите правни лица што изведуваат работи на јавен пат се должни пред почетокот на работите да прибават одобрение за времена измена на режимот на сообраќајот во обем условен од изведувањето на работите, да го обезбедат местото на изведувањето на работите, работите да ги изведат во што пократок рок без застој на работата, и за време на траењето на работите да организираат безбеден сообраќај на местото на изведување на работите.

Претпријатијата и другите правни лица од ставот 1 на овој член се должни по завршувањето на работите да ги отстранат од јавниот пат остатоците од материјалот, средствата за работа, сообраќајните знаци, бариерите и други предмети што ги оставиле при изведувањето на работите и да го доведат патот во претходната состојба.

Член 13

Наплатата на надоместок за користење на автопатишта, нивни делови или одделни објекти (мостови, тунели и друго) мора да се организира така што да се обезбеди протек на возилата без застој.

Член 14

Во случај на прекинување или загрозување на сообраќајот на јавен пат поради соспи, одронувања, или лизгања на теренот, голомразица или други причини, како и во случај на оштетување на коловозот, кој во поголема мера ја загрозуваат безбедноста на сообраќајот, мораат веднаш да се преземат мерки за отстранување на пречките и воспоставување на безбеден сообраќај.

Член 15

Заради осигурување на безбеден и непречен сообраќај претпријатијата и другите правни лица што се грижат за патиштата и што ги одржуваат се должни навремено и точно да ја известуваат јавноста за ограничувањето и забраната на сообраќајот на јавните патишта и за вонредните услови и посебните мерки за сообраќајот на нив, како и за проодноста на јавните патишта во зимскиот период и во случај на елементарни непогоди или вонредни настани, поради кои настанал прекин на сообраќајот, односно поради што значително се отежнати условите на сообраќајот.

Претпријатијата и другите правни лица што се грижат за патиштата и што ги одржуваат се должни истовремено со известувањето на јавноста да доставуваат и до Министерството за внатрешни работи и на други органи и институции податоци за проодноста на јавните патишта, што им се потребни за вршењето на нивната дејност.

III. ПРАВИЛА НА СООБРАЌАЈОТ

1. Општи одредби

Член 16

Учесниците во сообраќајот се должни да постапуваат во согласност со прописите за правилата на сообраќајот, со сообраќајните знаци поставени на патот и со знаците и наредбите што ги даваат овластените лица.

Учесниците во сообраќајот се должни да постапуваат во согласност со сообраќајните знаци поставени на патот и кога со тоа отстапуваат од прописите за правилата на сообраќајот. Учесниците во сообраќајот се должни да постапуваат според светлосниот сообраќаен знак и кога тој знак се разликува од правилото за првенство на минување изразено на истото место со друг сообраќаен знак.

Учесниците во сообраќајот се должни да постапуваат и според барањата издадени со помош на знаци или според наредбите кои ги даваат овластените лица и кога со тоа отстапуваат од пропишаните правила на сообраќајот или од значењето на сообраќајните знаци поставени на патот.

Член 17

Оштетени возила, предмети и материји што можат да ја попречуваат и загрозуваат безбедноста на сообраќајот, не смеат да се оставаат на патот или да се фрлаат на патот. Возачот е должен да ги отстрани од коловозот предметите што од неговото возило ќе паднат на патот и предметите што при запирањето на возилото ги ставил на патот.

Ако е во можност и ако со тоа не ја попречува безбедноста на сообраќајот, возачот е должен да ги отстрани од коловозот предметите на кои ќе наиде во текот на возењето, а ако не е во можност, должен е за тоа да го извести надлежниот орган, односно претпријатието што се грижи за одржување на патот.

Член 18

Возачот е должен да го држи возилото на таква оддалеченост од другите возила во сообраќајот што, со оглед на брзината на движењето на возилото и другите околности на сообраќајот, да не предизвикува опасност и да не ги попречува другите возачи.

Член 19

Возачот е должен да обрне внимание на пешаците што се наоѓаат на коловозот или што стапуваат на коловозот.

Кога приоѓа кои обележан пешачки премин возачот мора да управува со возилото со особена претпазливост и да вози со таква брзина што, во случај на потреба, да може да го запре возилото пред прешакиот премин.

На делот од патот по кој се движат деца или се поставени сообраќајни знаци за учество на деца во сообраќајот, возачот е должен да вози со особена претпазливост и со таква брзина што да може да го запре возилото во случај на потреба.

Член 20

Слепите лица, кога самостојно учествуваат во сообраќај, треба да носат бел стап како знак за распознавање.

Возилото што е направено со него да управува лице чии екстремитети суштествени за управување со возилото се оштетени, на барање на тоа лице, може да биде обележано со посебен знак.

Член 21

Возачот на возилото што се движи покрај возило за јавен превоз на патници или покрај автобус со кој се врши превоз за сопствени потреби, запрен на стојалиште, треба да се движи со намалена брзина така што да не ги загрозува лицата кои влегуваат во тоа возило односно што излегуваат од него.

Лицата од ставот 1 на овој член кога заради влегување или по излегување од возилото треба да поминат преку коловозот се должни тоа да го прават на начинот пропишан во членовите 119 и 120 од овој закон.

Возачот треба да го запре своето возило зад возилото од ставот 1 на овој член кога лицата, влегувајќи во тоа возило односно излегувајќи од тоа возило треба да поминат преку сообраќајната лента и велосипедската патека или лентата по која се движи возилото.

Возачот на возилото што се движи зад возило со кое се превезуваат деца, како и возачот на возилото што на тоа возило му доаѓа во пресрет на пат со две сообраќајни ленти, должен е да запре кога возилото со кое се превезуваат деца е запрено на коловозот, додека децата влегуваат или излегуваат од возилото.

Член 22

За време на возење во населба возачот е должен на возилото за јавен градски превоз на патници или на посебно обележано возило со кое се врши организиран превоз на деца да им овозможи вклучување во сообраќајот кога тие возила излегуваат од стојалиште што се наоѓа надвор од коловозот односно од проширувањето на сообраќајната лента која служи за стојалиште.

Возачот на возило за јавен градски превоз на патници или на посебно обележано возило со кое се врши организиран превоз на деца должен е пред отпочнувањето со повторно вклучување во сообраќајот со помош на покажувачот на правецот да ја најави својата намера да се вклучи во сообраќајот и тоа вклучување да го изврши на начин со кој не се загрозуваат другите учесници во сообраќајот.

Член 23

Возачот на моторно возило во кое се вградени сигурносни појаси и лицето кое се превезува со тоа возило, се должни да бидат врзани со тие појаси за време додека возилото се движи во сообраќајот на јавен пат.

Обврската од ставот 1 на овој член не се однесува на:

- доставувачи на стока во прометот во местото на испорачувањето и
- возачи кога возат со брзина на човечки од, кога возат наназад и на паркиралишта.

2. Дејствија со возилото во сообраќајот

Член 24

Возачот што има намера да изврши на патот некое дејствие со возилото (поместување на возилото надесно или налево, менување на сообраќајната лента, престигнување, обиколување, запирање, свртување надесно или налево, полукружно свртување, возење наназад и слично), смее да го започне таквото дејствие само ако претходно се уверил дека тоа може да го направи без опасност по другите учесници во сообраќајот или по имотот, водејќи притоа сметка за положбата на возилото и за правецот и брзината на движењето.

Возачот е должен да постапи според одредбата на ставот 1 од овој член и кога се вклучува во сообраќајот (излегување на возилото од гаража или од двор или од други слични површини).

Член 25

Возач на автобус или товарно моторно возило, кога се вклучува во сообраќајот од гаража, двор или друга слична површина, ако видикот му е закритен со друго возило, објект или предмет или видливоста му е намалена, должен е на местото каде што се вклучува да постави лице кое ќе помогне возилото безбедно да излезе на пат.

Возачот на велосипед, трицикл, велосипед со мотор и мотоцикл без бочна приколка, односно возач на запрежно возило кој се вклучува во сообраќајот во случаите и под условите од ставот 1 на овој член, должен е да го турка возилото, односно да го води впрегнатиот добиток.

Член 26

Пред вршењето на дејствијата со возило од членот 24 на овој закон, возачот е должен јасно и навремено да ги извести другите учесници во сообраќајот за својата намера давајќи им знак со помош на покажувачите на правецот или - ако тие не постојат - со соодветен знак со раката.

Ако знакот од ставот 1 на овој член возачот го дава со помош на покажувачот на правецот, тој е должен да го дава за сето време на вршењето на дејствието со возилото, а по извршеното дејствие да престане.

По исклучок од одредбите на ставовите 1 и 2 од овој член, возачот не е должен по извршеното престигнување на друго возило да даде знак дека има намера да се врати на сообраќајната лента по која се движел пред престигнувањето.

Член 27

Возачот не смее со возилото да врши полукружно свртување на преслап, кривина, патен премин преку железничка пруга во ниво, на мост, надвозник, тунел или на други места на патот каде што прегледноста е недоволна.

Член 28

Возач кој во сообраќај на пат ќе сретне или ќе биде пристигнат од возило кое со посебни уреди дава жолти светлосни знаци, должен е да ја намали брзината на движењето на возилото, да го помести возилото што поблиску до десниот раб на коловозот, а по потреба да го запре на погодно место, со цел да изврши безбедно разминување.

Во случаите од ставот 1 на овој член, возачот е должен да обрне внимание на возилата што се придружуваат и да постапува по барањата што ги даваат лицата од возилото кое со посебни уреди дава жолти светлосни знаци.

3. Движење на возило на пат

Член 29

Возачот го користи исклучително патот, односно коловозната или сообраќајната лента, односно патека наменета за сообраќај на оној вид возило на кое му припаѓа неговото возило, освен во случај на опасност.

Член 30

Возилото се движи од десната страна на коловозот во насоката на движењето.

Возачот е должен да го држи возилото во движење што поблиску до десниот раб на коловозот и на толкава оддалеченост од него што, со оглед на брзината на движењето на возилото, условите на сообраќајот и состојбата и својствата на патот, да не ги загрозува другите учесници во сообраќајот и да не се излага себеси на опасност.

По исклучок од одредбата од ставот 2 на овој член, на патот во населба со коловоз на кој за сообраќај на возила во иста насока постојат најмалку две обележани сообраќајни ленти за движење на возилото возачот може да ја користи и сообраќајната лента што не се наоѓа покрај десниот раб на коловозот, ако со тоа не ги попречува другите возила што се движат зад неговото возило.

Одредбата на ставот 3 од овој член не се однесува на возачот на товарно возило чија најголема дозволена маса е поголема од 3500 кг, на возачот на возило кое на рамен пат не може да развие брзина на движење поголема од 40 км/час и на возачот на возило кое не се смета за моторно возило, освен на дел од патот пред раскрсница или на друго место на кое возилото свртува налево.

Член 31

На пат, со две или повеќе обележани сообраќајни ленти за движење на возило во иста насока, возилата се движат по средината на обележаната сообраќајна лента во која се движат.

Член 32

На пат со коловоз за сообраќај на возила во двете насоки на кој постојат најмалку четири сообраќајни ленти, возачот не смее со возилото да преминува на коловозната лента наменета за сообраќај на возилата од спротивната насока.

На пат со коловоз за сообраќај на возила во двете насоки на кој постојат три сообраќајни ленти, возачот не смее да се движи со возилото по сообраќајната лента што се наоѓа до левиот раб на патот во правецот на движењето на возилото.

На пат на кој коловозните ленти се физички одвоени една од друга, возачот не смее со возилото да се движи по коловозната лента наменета за сообраќај на возилата од спротивната насока.

На пат со коловоз за сообраќај на возила во една насока, возачот не смее со возилото да се движи во забранетата насока.

Член 33

Возачот што е со намера да се движи со возилото наназад, може да го изврши тоа дејствие само на краток дел од патот и ако со тоа не ги загрозува или не ги попречува другите учесници во сообраќајот.

Кога возачот се движи со возилото наназад должен е да се движи по онаа страна од коловозот по која се движел дотогаш со возењето нанапред.

Возачот не смее со движењето на возилото наназад да влегува во непрегледна раскрсница или во раскрсница во која сообраќајот е регулиран со semaфори или го регулира овластено службено лице, да преминува патен премин преку железничка пруга во ниво, ниту да вози на преслапи, кривини и други места ако прегледноста е недоволна.

Член 34

Возачот не смее да го менува начинот на управување со возилото со нагло намалување на брзината на движењето на возилото, освен во случај на непосредна опасност.

Возачот што е со намера позначително да ја намали брзината на движењето на возилото е должен тоа да го стори, освен во случај на непосредна опасност, на начин со кој нема да ги загрози или во поголема мера да ги попречува другите возачи што се движат зад него, како и да ги предупреди тие возачи за својата намера со вклучување на стоп - светлото или со давање на соодветен знак со раката.

4. Брзина

Член 35

Возачот е должен брзината на движењето на возилото да ја приспособи спрема својствата и состојбата на патот, видливоста, прегледноста, атмосферските прилики, состојбата на возилото и товарот, густината на сообраќајот и другите сообраќајни услови, така што да може навремено да го запре возилото пред секоја пречка, што под дадените услови, може да ја предвиди.

Возачот не смее да ја намали брзината на движењето на возилото до таа мера што неговото возило да му причинува пречки на нормалното одвивање на сообраќајот.

Возачот чие возило поради техничката состојба, состојбата на товарот или други причини не е во состојба да ја следи установената брзина на движење на возилата на патот и со тоа го попречува нормалното одвивање на сообраќајот, а поради немање услови за безбедно престигнување се создава колона на возила, должен е да вози по крајната десна страна на коловозот, а ако и тоа не е доволно, да го запре возилото на првото погодно место надвор од коловозот за да ги пропушти возилата што се зад него.

Член 36

На патот во населба возачот не смее со возилото да се движи со брзина поголема од 60 км/час, односно со брзина поголема од брзината дозволена со поставениот сообраќаен знак за целата населба или за нејзин дел.

По исклучок од одредбата на ставот 1 од овој член, на пат во населба, чии сообраќајно-технички елементи тоа го овозможуваат, може со сообраќаен знак да се дозволи движење со возило и со брзина поголема од 60 км/час.

На патот надвор од населба, возачот не смее со возилото да се движи со брзина поголема од:

1. 120 км/час на автопатиштата;

2. 100 км/час на патиштата резервирани за сообраќај на моторни возила и

3. 80 км/час на другите патишта.

На патот надвор од населба, возачот не смее со возилото да се движи со брзина поголема од брзината определена со сообраќајниот знак поставен на патот.

Член 37

Брзината на движењето на моторните возила на патот, под нормални услови на сообраќајот, не може да се ограничи со сообраќаен знак под 40 км/час.

Во случај кога условите на патот го налагаат тоа брзината на движењето на моторните возила на патот може да се ограничи со сообраќаен знак и под 40 км/час.

Член 38

На патиштата се ограничува брзината на движење на следниве категории на моторни возила:

1. На 80 км/час - за автобуси и автобуси со лесна приколка, за товарни моторни возила чија најголема дозволена маса не е поголема од 7500 кг, за моторни

возила кои влечат приколка за домување (караван) и за патнички возила што влечат лесна приколка;

2. На 70 км/час - за автобуси кога се врши организиран превоз на деца, за зглобни автобуси без места за стоење, за товарни моторни возила чија најголема дозволена маса е поголема од 7500 кг. и за товарни моторни возила што влечат приклучно возило;

3. На 50 км/час - за автобуси со приклучно возило за превоз на лица, за автобуси за превоз на лица во градски сообраќај, за автобуси кои покрај вградените седишта имаат и определени места за стоење, за товарни возила кои во товарниот сандак вршат групен превоз на лица и за моторни возила со синцири на тркалата;

4. На 30 км/час - за трактори и

5. На 25 км/час - за трактори што влечат приклучно возило во кое се превезуваат лица.

Кога управуваат со моторните возила од ставот 1 на овој член возачите се должни да се придржуваат кон брзините пропишани во ставот 1 на овој член и на патот на кој со овој закон или со поставениот сообраќаен знак е дозволена поголема брзина.

Моторните и приклучните возила од точките 1, 2 и 3 на ставот 1 од овој член што се регистрираат во Република Македонија освен возилата на Армијата на Република Македонија, полицијата и возилата со синцири на тркалата, мораат на левата половина од својата задна страна, на видно место, да имаат ознака во форма на круг со жолта боја, обрабен со црвен раб, во кој со црна боја е испишан бројот што ја означува најголемата дозволена брзина на движење на тие возила.

5. Свртување

Член 39

Возачот на возило што свртува надесно е должен свртувањето да го изврши движејќи се по крајната сообраќајна лента што се протега покрај десниот раб на коловозот, освен ако со сообраќаен знак на патот поинаку не е определено.

Возачот на возилото што свртува на лево е должен свртувањето да го изврши движејќи се по крајната лева сообраќајна лента што се протега покрај средишната линија и покрај замислениот или обележаниот лак што ги соединува двете средишни линии на бочните коловози, односно по сообраќајната лента што се протега покрај левиот раб на патот со едностран сообраќај, освен ако со сообраќаен знак на патот поинаку не е определено.

6. Првенство на минување

Член 40

На раскрсница или во пресрет со друго возило возачот е должен да го пропушти возилото што наидува од неговата десна страна.

Возачот на возило кој на раскрсница свртува на лево е должен да го пропушти возилото коешто доаѓајќи од спротивната насока, на раскрсницата го задржува правецот на своето движење или свртува надесно, освен ако со поставениот сообраќаен знак поинаку не е определено.

По исклучок од одредбите на ставовите 1 и 2 од овој член, возилото што се движи по шини има првенство на минување на раскрсница или во пресрет со друго возило, без оглед на тоа од која страна тоа му доаѓа, освен ако со поставениот сообраќаен знак поинаку не е определено.

Возачот кој со возило влегува на пат што со сообраќаен знак е означен како пат со првенство на ми-

нување е должен да ги пропушти сите возила што се движат по тој пат.

Возачот е должен да ги пропушти сите возила што се движат по патот на кој влегува тој и кога тој пат не е означен со сообраќаен знак како пат со првенство на минување ако со возилото влегува од земјен пат на пат со коловозна постылка или ако на пат влегува од површина која не е наменета за динамичен сообраќај.

Возачот кој при свртувањето на возилото пресечува велосипедска патека или лента е должен да ги пропушти велосипедите и велосипедите со мотор што се движат по велосипедската патека или лента.

7. Сообраќај на раскрсница

Член 41

Возачот кој се приближува до раскрсница мора да вози со зголемена претпазливост која им одговара на условите на сообраќајот на раскрсницата.

Возачот кој се доближува до раскрсница е должен да вози со таква брзина што да може да се запре и да ги пропушти возилата што на раскрсницата имаат првенство на минување.

Возачот е должен на доволна оддалеченост пред раскрсницата со возилото да заземе положба на онаа сообраќајна лента по која мора да помине низ раскрсницата.

Член 42

На раскрсница и на друго место на кое сообраќајот е посебно регулиран со уреди за давање светлосни сообраќајни знаци, светлосните сообраќајни знаци за учесниците во сообраќајот ги имаат следниве значења:

1. Црвено светло - забрана на минување;
2. Зелено светло - слободно минување и

3. Жолто светло - забрана на минување, освен за возилата кои, во моментот кога ќе се појави жолто светло, се наоѓаат на толкава оддалеченост од светлосниот знак што да не можат на безбеден начин да се запрај а да не го поминат тој знак, а за другите учесници - забрана на минување, освен за оние пешаци кои веќе почнале да го преминуваат коловозот.

Жолтото светло запалено истовремено со црвеното светло служи за предупредување на учесниците во сообраќајот за блиското престанување на забраната на минување и за појавата на зелено светло.

Жолтото трепкаво светло ги обврзува сите учесници во сообраќајот да се движат со зголемена претпазливост.

Зеленото трепкаво светло служи за предупредување на учесниците во сообраќајот за блиското престанување на слободното минување и за појавата на жолто односно црвено светло.

Член 43

Ако на уредот за давање светлосни сообраќајни знаци за регулирање на сообраќајот на раскрсница му е додаден еден или повеќе дополнителни знаци во форма на зелена светлечка стрелка возачот може да го помине со возилото светлосниот знак и да тргне во правецот означен со зелената светлечка стрелка и за времето додека е запалено црвеното или жолтото светло, при што не смее да го попречува сообраќајот на возилата што се движат по патот на кој влегува и мора да ги пропушти пешаците кои преминуваат преку коловозот.

Ако зеленото светло на уредот за давање на светлосни сообраќајни знаци има форма на стрелка возачот смее со возилото да се движи само во правецот што го покажува таа стрелка.

Член 44

Возачот кој со возило влегол во раскрсница на која сообраќајот е регулиран со уреди за давање на светлосни сообраќајни знаци може да ја напушти раскрсницата нечекајќи сообраќајот да биде со светлосниот сообраќаен знак отворен во правецот по кој е со намера да го продолжи движењето, под услов да ги пропушти сите учесници во сообраќајот што се движат во правецот во кој е отворен сообраќајот.

Член 45

Возачот на кого со светлосен сообраќаен знак му е дозволено влегување во раскрсница не смее со возилото да влезе во раскрсницата ако густината на сообраќајот е таква што тој со возилото очигледно мора да се запре во раскрсницата и на тој начин, при промена на светлосниот знак, да го попречува или оневозможи сообраќајот на возилата што доаѓаат од бочните коловози.

8. Разминување

Член 46

При разминување, возачот е должен од својата лева страна да остави доволно растојание помеѓу своето возило и возилото со кое се разминува, а по потреба, своето возило да го помести кон десниот раб на коловозот.

Ако возачот, поради некоја пречка на патот или поради другите учесници во сообраќајот, не може да постапи според одредбата од ставот 1 на овој член, должен е да го забави движењето на своето возило и по потреба да го запре за да го пропушти возилото од спротивната насока.

Кога на раскрсница возилата доаѓаат од спротивни насоки и свртуваат налево, возачот се разминува со возилото од спротивната насока на тој начин што го пропушта од својата десна страна.

Ако поради недоволна широчина на патот или поради некоја пречка на патот разминувањето е оневозможено, возачот на кого, со оглед на својствата на патот и околините на сообраќајот, му е полесно да го изведе тоа, должен е прв да се запре, и по потреба со движење наназад или на друг начин да го помести своето возило и да заземе таква положба на патот која овозможува разминување.

Член 47

На делот од патот со голем надолжен наклон (планински и друго) на кој разминувањето на возилата е невозможно или е многу отежнато, возачот на возилото што се движи низ наклонот е должен да го запре своето возило на погодно место ако забележи дека по наклонот одоздола во пресрет му доаѓа друго возило.

По исклучок од одредбата на ставот 1 од овој член, на патот од ставот 1 возачот што се движи по наклонот нагоре е должен да го запре своето возило ако пред себе има погодно место за запирање кое овозможува безбедно разминување и ако, во случај да не постапи така, разминувањето би барало движење наназад на едно од возилата.

На патот од ставот 1 на овој член, кога едно од возилата што се разминуваат мора да се движи наназад, ќе се движи наназад: секое возило што се сретнало со возило што влече приклучно возило, товарно моторно возило што се сретнало со автобус, лесно возило што се сретнало со возило од повисока категорија, а ако се разминуваат возила од иста категорија - возилото што се движи низ наклонот освен ако е полесно, со оглед на условите и положбата на

возилата на патот, тоа да го стори возачот на возилото што се движи по наклонот нагоре.

9. Наизменично пропуштање на возила

Член 48

Претпријатие или друго правно лице кое поради изведување работи на пат е присилено да организира наизменично пропуштање на возилата од спротивните насоки по една сообраќајна лента, должно е да го регулира ова пропуштање со поставување на привremени уреди за давање светлосни сообраќајни знаци на крајните точки на делот од патот на кој се изведуваат работите.

Ако делот од патот на кој се изведуваат работите е прегледен на целата своја должина и ако работите се изведуваат дење, а не траат подолго од четири часа, наизменичното пропуштање на возилата може да го регулираат определени лица со наизменично крвање и спуштање на црвено односно зелено знаменце или со поставување на црвена, односно зелена табла во тркалезна форма.

Кога наизменичното пропуштање на возилата се регулира со знаменце или табла, право на минување имаат возилата што наидуваат од насоката каде што е кренато зеленото знаменце, односно е поставена зелената табла.

10. Престигнување и обиколување

Член 49

Престигнување и обиколување, возачот смее да врши само ако тоа не го попречува нормалното движење на возилата што доаѓаат од спротивната насока и ако на патот има доволен простор за безбедно изведување на тие дејствија.

Возачот не смее да врши престигнување и обиколување, кога со тоа, со оглед на карактеристиките на патот и на постојните околности на патот и во сообраќајот, или со оглед на техничките својства на возилото со кое управува, ги загрозува другите учесници во сообраќајот.

Член 50

Престигнување и обиколување се врши од левата страна.

Престигнувањето се врши од десната страна ако возилото на коловозот заземе таква положба и неговиот возач дава таков знак што да може сигурно да се заклучи дека тоа возило свртува налево.

Возилото што се движи по шини поставени по средината на коловозот не смее да се престигнува од лева страна. Тоа возило може да се престигнува од десна страна ако меѓу тоа возило и десниот раб на коловозот постои сообраќајна лента.

Член 51

Ако на средината на коловозот се наоѓа пешачки остров, или обележан или на друг начин означен простор за паркирање на возила, или некој објект или уред, нив возилата ги обиколуваат од десната страна.

Ако површините, објектите и уредите од ставот 1 на овој член се наоѓаат на средината на патот со еднонасочен сообраќај, а со поставениот сообраќаен знак поинаку не е определено, тие можат да се обиколуваат од двете страни.

Член 52

Возачот кому му е даден знак за престигнување од неговата лева страна е должен да го помести своето возило кон десниот раб на коловозот.

Возачот не смее да ја зголемува брзината на движењето на своето возило за време додека го престигнува друго возило.

Ако поради недоволната широчина на коловозот или неговата состојба не е можно престигнување без загрозување на безбедноста на сообраќајот, возачот на возилото што се движи побавно отколку возилата што се движат непосредно зад него е должен да го помести своето возило што повеќе надесно, а ако тоа не е доволно - да го запре своето возило на погодно место штом тоа ќе му биде можно за да ги пропушти побрзите возила.

Член 53

Возачот не смее со возило да започне престигнување или обиколување:

1. Колона на возила;
2. Ако возачот кој се движи зад него започнал престигнување;

3. Ако возачот кој е пред него на истата сообраќајна лента дал знак дека има намера да го престигне или обиколи возилото што е пред неговото возило, или да обиколи друга пречка на патот;

4. Ако сообраќајната лента по која е со намера да го изврши престигнувањето не е слободна на доволно растојание така што, водејќи сметка за разликата помеѓу брзината на движењето на своето возило за време на престигнувањето и брзината на движење на возилата на другите учесници во сообраќајот што е со намера да ги престигне, со престигнувањето ќе ја загрози безбедноста на сообраќајот или ќе го попречи сообраќајот од спротивната насока;

5. Ако по извршеното престигнување или обиколување повторно не би можел да заземе положба на сообраќајната лента по која се движел пред престигнувањето или обиколувањето и тоа без попречување или загрозување на другите учесници во сообраќајот, освен кога за престигнување или обиколување ја користи сообраќајната лента што е забранета за сообраќај на возилата од спротивната насока и

6. По сообраќајната лента што е наменета за присилно запирање на возилата.

Возачот кој престигнува е должен своето возило да го држи на потребната оддалеченост од возилото што го престигнува, така што да не го попречува ниту го загрозува сообраќајот.

Член 54

По престигнувањето или обиколувањето на едно или повеќе возила возачот е должен штом ќе биде можно да го изврши тоа без попречување или загрозување на другите учесници во сообраќајот со возилото повторно да заземе положба на сообраќајна лента по која се движел пред престигнувањето, односно обиколувањето.

Член 55

На коловоз на кој сообраќајот се врши во две насоки, возачот не смее со возило да престигнува друго возило пред врвот на преслап на патот или во кривина кога прегледноста на патот е недоволна, освен ако на тие места постојат повеќе сообраќајни ленти обележани со надолжни ознаки на коловозот и наменети исклучиво за движење на возилата во правецот на движењето на неговото возило.

Член 56

Возачот не смее да престигнува друго возило, освен велосипед, велосипед со мотор и мотоцикл без бочна приколка, непосредно пред раскрсница или на

раскрсница која нема кружен тек на сообраќај, или непосредно пред и на премин на патот преку железничка или трамвајска пруга во ниво без браник или полубраник.

Непосредно пред раскрсница и на раскрсница возачот смее да престигнува: возило што свртува налево, а се престигнува од десната страна (член 50 став 2); возило што свртува надесно, но притоа со своето возило да не преминува на делот од коловозот наменет за сообраќај на возилата од спротивната насока; возило што се движи по пат со првенство на минување, но притоа со своето возило да не преминува на делот од коловозот наменет за сообраќај на возила од спротивна насока, како и во случај кога сообраќајот на раскрсница е регулиран со светлосни сообраќајни знаци или со знаци што ги дава овластено лице.

Член 57

Возачот не смее да престигнува друго возило кое се приближува кон обележан пешачки премин, или кое преминува пешачки премин, или кое застанало заради пропуштање на пешаци на тој премин.

Член 58

На патот на кој постојат најмалку две сообраќајни ленти наменети за сообраќај на возила во иста насока и на кој има колони на возила, возачот на возило може да ја напушти лентата на која се наоѓа само заради свртување налево или надесно, или заради паркирање на возилото.

На патиштата и под условот од ставот 1 на овој член, побрзото движење на возилата на едната лента од движењето на другата лента не се смета како престигнување.

Не се смета како престигнување ни поминувањето со возило од десната страна на возилото кое според одредбата на членот 30 став 3 од овој закон за своето движење не ја користи сообраќајната лента покрај десниот раб на коловозот.

11. Звучни и светлосни знаци за предупредување

Член 59

Возачот е должен да употреби звучен знак за предупредување кога тоа го бараат причините на безбедноста на сообраќајот, а особено:

1. На пат надвор од населба заради предупредување на друг учесник во сообраќајот дека сака да го постигне или обиколи, ако би постоела опасност, кога тој знак не би бил даден, да дојде до сообраќајна незгода;

2. Ако покрај коловозот се наоѓаат деца кои не обрнуваат внимание на движењето на возилото и

3. На пат надвор од населба, пред влегување во непрегледна и тесна кривина или пред доаѓање на преслап на кои е тешко разминувањето.

Звучниот знак за предупредување не смее да се состои од низа тонови од различен интензитет.

Возачот е должен давањето на звучен знак за предупредување да го сведе на неопходна мера.

Член 60

Од првиот самрак па до нападното разденување, возачот по правило наместо звучен знак за предупредување употребува светлосен знак за предупредување. Тој знак возачот може да го употреби и во населба при престигнувањето на друго возило.

Светлосниот знак за предупредување возачот може да го употреби и дење иако таквиот начин на

предупредување на другите учесници во сообраќајот им одговара повеќе на условите на патот.

Светлосен знак на предупредување се дава со кратко последовно палење на големите светла, или со последовно палење на соборените светла за осветлување на патот или со наизменично палење, во кратки интервали, на големите и соборените светла, водејќи сметка со тоа да не се заслепуваат возачите кои доаѓаат од спротивната насока.

12. Запирање и паркирање

Член 61

Возачот не смее да го запре или паркира возилото на место на кое тоа би ја загрозувало безбедноста на другите учесници во сообраќајот или би претставувало пречка за нормално одвивање на сообраќајот или за движењето на пешаците.

На пат, на места односно на простор наменет за запирање и паркирање на возила, како и на посебно уредена сообраќајна површина наменета за движење на пешаци и велосипедисти не смее да се остават возила што не се употребуваат во сообраќајот поради оштетеност, дотраеност (хаварисани, нерегистрирани и слично, приклучни возила), како и други предмети со кои се попречува одвивањето на сообраќајот и се загрозува човековата средина.

Возилата и предметите од ставот 2 на овој член сопствениците се должни да ги отстранат веднаш по барање на овластено лице.

Доколку сопствениците истите не ги отстранат како и во случај кога се отсутни, возилата и предметите ќе бидат отстранети на сметка на нивните сопственици.

Отстранувањето на возилата и предметите од ставовите 1 и 2 на овој член, го врши претпријатието за одржување на сообраќајниците, на посебно за тоа уредени простори.

Член 62

На јавен пат надвор од населба, возачот е должен секогаш кога за тоа постои можност возилото да го запре или паркира надвор од коловозот.

Возачот кој поради неисправност на возилото, сообраќајна незгода или друга оправдана причина е принуден возилото да го запре на коловозот, должен е да ги преземе сите мерки за да не ги доведе во опасност другите учесници во сообраќајот и што побрзо возилото да го отстрани од коловозот.

Ако возачот поради неисправност на возилото, сообраќајна незгода или од друга оправдана причина е принуден возилото да го запре на шини, должен е да го отстрани од шините веднаш, а ако тоа е невозможно - веднаш да ги преземе потребните мерки за да бидат лицата кои управуваат со возила што се движат по шини навреме предупредени за опасноста.

Член 63

Возачот кој запира или паркира возило на јавен пат е должен да го запре односно паркира непосредно покрај десниот раб на коловозот, а на јавен пат на кој сообраќајот се одвива само во една насока - може да го запре, односно паркира покрај десниот или левиот раб на коловозот.

Ако покрај десниот раб на коловозот се наоѓаат трамвајски или други шини, возачот ќе го запре или паркира возилото покрај левиот раб на коловозот.

Возачот може да запре или да паркира возило на места што се наоѓаат на средината на коловозот само ако тие места се обележани со соодветен сообраќаен знак или со ознака на коловозот.

Член 64

Возачот не смее да запре или паркира возило особено:

1. На обележан пешачки премин и на оддалеченост помала од 5 метри од тој премин, како и на премин на велосипедска патека преку коловозот;

2. На премин на патот преку железничка или трамвајска пруга во исто ниво;

3. На железнички или трамвајски пруги и во близината на тие пруги, ако со тоа се спречува сообраќајот на возилата што се движат по шини;

4. На раскрсница и на оддалеченост помала од 5 метри од најблискиот раб на напречниот коловоз;

5. Во тунели, на мостови, во подвозници и на надвозници, како и на делови на патот под мостови и надвозници;

6. На дел од патот во близина на врв од преслап и во кривина каде што прегледноста на патот е недоволна и каде што обиколување на возилото не би можело да се изврши без опасност;

7. На дел од јавен пат каде што широчината на слободниот премин од запреното или паркираното возило до полната надолжна линија на коловозот или до спротивниот раб на коловозот или до некоја пречка на патот, би била помала од три метри;

8. На место на кое возилото би го засолнувало поставениот сообраќаен знак или уредот за давање светлосни сообраќајни знаци;

9. На велосипедска патека, односно лента;

10. На тротоар, односно на пешачка патека, ако тоа не е изречно регулирано со сообраќаен знак. Ако е дозволено паркирање, односно запирање мора да се остави најмалку 1,6 метри широчина на површината за движење на пешаци, со тоа што таа површина не може да биде покрај работ на коловозот;

11. На дел од коловозот кој како стојалиште за возила на јавниот сообраќај е обележан со ознаки на коловозот;

12. На дел од патот пред премин на пат преку железничка или трамвајска пруга во исто ниво и тоа на оддалеченост помала од 15 метри од тие премини;

13. На оддалеченост помала од 15 метри пред и зад знакот со кој е обележано стојалиште за возилата за јавен сообраќај;

14. Пред колски влез во зграда, двор или гаража, како и над приклучок на водоводната мрежа или влез во канализација или друга мрежа на комуналните претпријатија и

15. На место каде што паркираното возило би му го оневозможило пристапот на друго возило заради паркирање или излегување на некое веќе паркирано возило.

Член 65

Возачот е должен моторно возило, трактор или приклучно возило, освен моторцикл без бочна приколка, што е запрено на коловоз, да го обележи со посебен знак со кој се означува запрено возило на коловозот и тоа:

1. Кога бил принуден своето возило да го запре на местото или на делот од патот од членот 64 на овој закон

2. Кога е возилото запрено на коловоз на такво место што возачите на возилата кои наидуваат по истата насока не можат или тешко можат навремено да го забележат и

3. Кога и во случај на намалена видливост на автопат и на пат резервиран за сообраќај на моторни возила, како и на дел од патот што не е доволно прегледен.

Знакот од ставот 1 на овој член се поставува на коловозот зад запреното возило, во вертикална положба и на доволна оддалеченост, која на пат надвор од населба не може да биде помала од 50 метри. На ист начин се поставува тој знак и кога на патот е запрена колона од моторни возила, со тоа што во тој случај на коловозот наместо еден се поставуваат два знака на коловозот и тоа еден покрај друг.

Ако во моторното возило е вграден уред за истовремено вклучување на сите покажувачи на правецот, во случајот од ставот 1 на овој член тој уред треба да биде вклучен.

Член 66

На запрено или паркирано возило не смеат да се отвораат вратите ако со тоа се попречува движењето на другите учесници во сообраќајот или се загрозува безбедноста на сообраќајот.

Член 67

Кога возачот го остава возилото без непосреден надзор должен е да ги преземе сите потребни мерки со кои ќе се спречи неовластено користење или возилото само да тргне од местото на кое е оставено а особено:

1. Да ги сврти предните тркала спрема тротоарот, односно патот и да ја стави рачката на менувачот за возење назазад - ако возилото се остава на надолжина, односно да ги сврти предните тркала спрема средината на патот, да ја стави рачката на менувачот во прв степен на пренос и да ја притегне паркирната кочница - ако возилото се остави на нагорница и

2. Да стави клинесте подлошки под соодветните тркала на возилото ако на пат со надолжен наклон е оставено возилото кое е опремено со такви подлошки.

Член 68

Запирањето или паркирањето на возила или напуштањето на просторот за запирање и паркирање со возилото се врши на начин да не се загрозуваат другите учесници во сообраќајот, односно да не се нанесува штета на имотот.

Член 69

На сообраќајна површина наменета за запирање и паркирање на возила на која со сообраќаен знак или со посебна ознака се определени просторот и начинот за запирање и паркирање, возачот е должен да го запре и паркира возилото само на определениот простор, односно начин.

Член 70

При запирање и паркирање на возила возачот е должен, меѓу своето возило и возилото што е порано запрено или е паркирано да остави доволен простор за да може возилото непречено повторно да се вклучи во сообраќај.

Член 71

На пат на кој има посебно изградени автобуски стојалишта надвор од коловозот, возач на автобус не смее заради влегување и излегување на патници да го запира автобусот на коловозот.

Член 72

Возило, освен велосипед со две тркала, велосипед со мотор со две тркала и мотоцикл со две тркала без бочна приколка, не смее да се паркира во двоен ред на коловозот.

Во случај на принудно запирање на возилото поради сообраќајна незгода, изведување на работи на патот или во други случаи кога е неопходно запирање на возилото, возачот не смее да го напушти возилото, освен за укажување на помош на лице или во случај на опасност.

13. Влечење на возило

Член 73

Во сообраќајот на јавен пат, на возило на моторен погон може да му бидат придоддени најмногу две приклучни возила за превоз на товар односно едно приклучно возило за превоз на лица, а на автопат и на пат резервиран за сообраќај на моторни возила - само едно приклучно возило.

Со возило на моторен погон смее да се влече само приклучно возило кое суштествено не ја намалува неговата стабилност.

Член 74

Со возило на моторен погон смее да се влече друго возило на моторен погон само ако тоа, поради неисправност или недостиг на одделни делови, не може самото да се движи.

Со возило на моторен погон не смее да се влече мотоцикл без бочна приколка или друго возило на две тркала.

Член 75

Возило на моторен погон смее да се влече ноќе, како и дење во случај на намалена видливост, само ако на својата задна страна има запалени црвени светла за означување на возилото или ако го влече моторно возило кое има, и при влечењето користи, жолто ротационо светло.

Член 76

За време на влечењето на возилото од членот 74 став 1 на овој закон, двете возила се означени со знак со кој се означува запрено возило на коловозот (сигурносен триаголник). На моторното возило кое влече друго возило триаголникот се поставува на предната, а на влеченото возило на задната страна.

Член 77

Возило на моторен погон на пат може да се влече со помош на јаже, крута врска (руда) и со потпирање или бесење на возилото за влечното возило.

Со помош на јаже не смее да се влече возило на моторен погон на кое не му се исправни уредите за управување или уредите за запирање, ниту товарно моторно возило и автобус.

Со крута врска не смее да се влече возило на моторен погон кое нема исправен уред за управување ниту возило на моторен погон потешко од влечното возило, ако му е неисправна рачната кочница.

Член 78

Ако возило на моторен погон се влече со помош на јаже или крута врска, лицето кое управува со влечното возило потребно е да има соодветна дозвола за управување со оваа категорија на возила на која му припаѓа возилото кое се влече.

Член 79

Влечење на натоварено товарно возило со приклучно возило, или без приклучно возило, односно трактор со приклучно возило, е дозволено само до првото место погодно за претовар на товарот, а по ис-

клучок и до првото место на кое може да се отстрани неисправноста на возилото.

Член 80

Во сообраќај на пат со трактор може да се влече само едно запрежно возило кое е преуредено за влечење со помош на трактор.

Запрежното возило кое го влече трактор во сообраќајот на пат потребно е да има тркала со пумпани гуми.

Запрежно возило кое го влече трактор во сообраќај на пат треба да биде приклучено на трактор со помош на крута зглобна врска така што во текот на возењето е осигурана стабилноста на двете возила и е оневозможено нивно раздвојување.

Член 81

Растојанието помеѓу влечното и влеченото возило на моторен погон, ако се влече со јаже изнесува 3 до 5 метри, а ако се влече со помош на крута врска може да изнесува и помалку од 3 метри.

Член 82

Возило на моторен погон кое на пат влече друго неисправно возило на моторен погон не смее да се движи со брзина поголема од 40 км/час.

Со влеченото возило е забрането да се превезуваат лица.

14. Употреба на светла во сообраќајот

Член 83

Од првиот самрак до потполното разденување (ноќе), како и дење во случај на намалена видливост, на возилото во сообраќај на патот мораат да му бидат запалени светлата, и тоа:

1. На возило на моторен погон - освен на велосипед со мотор и на мотоцикл без бочна приколка - најмалку две бели светла на предната страна и парен број црвени светла на задната страна;

2. На велосипед со мотор и на мотоцикл без бочна приколка - најмалку едно бело светло на предната страна и најмалку едно црвено светло на задната страна;

3. На велосипед - едно бело светло на предната страна и едно црвено светло на задната страна и

4. На запрежно возило - најмалку едно бело светло на предната страна и најмалку едно црвено светло на задната страна или само една светилка што е изработена така што од предната страна на возилото да се гледа бело светло, а од задната страна на возилото - црвено светло.

Ако на запрежното возило едно светло се наоѓа на предната страна, а друго на задната страна, тие светла мораат да бидат поставени на надолжната оска на возилото или на неговата лева страна, а ако на запрежно возило се наоѓа само една светилка - таа мора да биде поставена на џевата страна на возилото.

Во условите од ставот 1 на овој член, запрежното возило мора да има и два катадиоптера со црвена боја, симетрично поставени на задната страна на возилото, а велосипедот - еден катадиоптер со црвена боја на задната страна и по еден катадиоптер со жолта или портокалова боја на секоја страна на педалата.

Кога возилото на моторен погон влече едно или две приклучни возила, најмалку две црвени светла мораат да бидат запалени на задната страна на последното приклучно возило, а ако широчината на приклучното возило изнесува повеќе од 1,60 метри - на предната страна на првото приклучно возило мораат да бидат запалени две бели светла.

На мотоцикл, за време на возење на пат надвор од населено место, мораат да бидат запалени соборените светла и дење.

Член 84

По исклучок од одредбите на членот 83 на овој закон, не мора да има запалени светла:

1. Возило што е запрено или паркирано на осветлен дел од патот, така што јасно може да се гледа од доволна оддалеченост;

2. Возило што е запрено или паркирано на за тоа посебно определени места на коловозот или надвор од него, или на улици со послаб сообраќај и

3. Велосипед, велосипед со мотор и мотоцикл без бочна приколка кој нема акумулатор - кога се запрени или паркирани во населба покрај самиот раб на коловозот.

Возила на моторен погон чија должина не е поголема од 8 метри а широчина од 2 метри и на кое не му е придодадено приклучно возило, може да има, кога е запрено или паркирано на улица во населба, наместо светлата од членот 83 став 1 точка 1 на овој закон, запалено само едно светло кое од предната страна се гледа како бело светло и од задната страна како црвено светло, и кое е поставено на страната спротивно од работ на коловозот покрај кој возилото е запрено или паркирано.

Член 85

Од првиот самрак до потполното разденување (ноќе) како и дење во случај на намалена видливост, треба да носат запалени светла кога се движат по коловозот надвор од населба:

1. Група пешаци што се движи во организирана колона или поворка - најмалку едно бело или жолто светло на лочетокоот на колоната односно поворката и најмалку едно црвено светло на нејзиниот крај и

2. Водачи на запрежни, товарни и јавачки животни и терачи на добиток - најмалку едно бело или жолто светло напред и најмалку едно црвено светло назад.

Наместо светлата од ставот 1 на овој член може да се употребуваат рефлектирачки материи.

Член 86

За осветлување на патот, возачот на возило на моторен погон по правило, ги употребува големите светла.

Возачот на возило на моторен погон е должен наместо големите светла за осветлување на патот да ги употребува соборените светла:

1. Пред разминувањето со друго возило на оддалеченост од која ќе оцени дека со светлото на своето возило го заслепува возачот на возилото што му доаѓа во пресрет, а при разминувањето со друго возило - кога возачот на тоа возило ќе премине на соборени светла или кога со наизменично палење и гасење на светлата го предупредува дека големите светла му пречат, а секогаш на оддалеченост помала од 200 метри;

2. За времето додека на кратко растојание се движи зад друго возило во таква положба што со големите светла на своето возило го заслепува возачот на возилото пред себе;

3. За времето додека со возилото минува покрај организирана колона или поворка на пешаци и

4. Кога се движи по пат што се протега непосредно покрај повен пат или покрај железничка или трамвајска пруга - при средба со пловило односно со возило што се движи по шини, а кое наидува од спротивната насока.

Ноќе како и дење во случај на намалена видливост, возачот на возило на моторен погон, за време на возењето, мора да ги има на возилото запалено најмалку соборените светла за осветлување на патот.

Член 87

Светлата за означување на возило на моторен погон се употребуваат во условите од членот 83 став 1 на овој закон кога возилото е запрено или паркирано на пат.

Светлата за означување на возило на моторен погон мораат да бидат запалени за време додека се запалени кои и да било светла за осветлување на патот или посебни светла за магла.

Член 88

Во магла возачот на возило на моторен погон потребно е да ги има запалени соборените светла за осветлување на патот, или светлата за магла или двете светла истовремено.

Светлата за магла можат да се употребуваат само по магла или во случај на намалена видливост.

Светлата за магла што се наоѓаат на предната страна на возилото можат да бидат со бела или жолта боја, а на задната страна со црвена боја.

Член 89

Возилата не смеат на предната страна да имаат светлосни, светлосно-сигнални или рефлектирачки уреди или материи што даваат светло со црвена боја, а на задната страна - уреди или материи што даваат светло со бела боја.

Одредбата на ставот 1 од овој член во поглед на светлото со бела боја не се однесува на светлото за осветлување на патот при возење наназад, на подвижното светло за истражување (рефлектор), на светлото за осветлување на регистарската таблица и на регистарската таблица премачкана со бела рефлектирачка боја.

Одредбата на ставот 1 од овој член не се однесува ниту на црвеното трепкаво светло на посебни моторни возила што следат возилата под придружба.

15. Растојание помеѓу возилата

Член 90

Возачот е должен да го држи потребното растојание кога се движи зад друго возило, така што да не ја загрозува безбедноста на сообраќајот.

Член 91

Кога на јавен пат надвор од населба, кој има само по една сообраќајна лента наменета за сообраќај на возила во една насока се движат едно по друго возило на моторен погон чија најголема дозволена маса е поголема од 3500 кг или чија должина е поголема од 7 метри, возачите се должни помеѓу секое од тие возила да држат оддалеченост од најмалку 100 метри.

Одредбата на ставот 1 од овој член не се однесува на делот од пат на кој престигнувањето е забрането.

16. Сообраќај на трамваи и други возила на шини

Член 92

Одредбите на членот 16 до членот 90 од овој закон согласно се применуваат и врз сообраќајот на трамваи и на други возила што на патот се движат по шини, освен ако тоа не го исклучуваат конструкцијните особини на тие возила или начинот на нивното движење.

17. Сообраќај на велосипеди, на велосипеди со мотор и на мотоцикли**Член 93**

Возачот на велосипед и возачот на велосипед со мотор се должни да се движат што поблиску до десниот раб на коловозот, а ако постои велосипедска патека - по велосипедската патека односно лентата.

Ако двајца или повеќе возачи на велосипеди и велосипеди со мотор се движат во група, должни се да се движат еден по друг.

Ако на патот постои посебно уредена велосипедска патека, возачот на велосипед со мотор и возачот на велосипед се движат по десната велосипедска патека во однос на правецот на движењето на сообраќајот.

На велосипедски патеки уредени и обележани за сообраќај на велосипеди и велосипеди со мотор во двата правца истите се движат по десната страна во правецот на движењето на возилата.

Возачот на велосипед и возачот на велосипед со мотор можат да се движат само по оние сообраќајни површини каде што е дозволено движење со такви возила.

Возачот на велосипед со мотор не смее да се движи по велосипедска патека односно лента со брзина поголема од 25 км/час.

Член 94

Возачот на велосипед, на велосипед со мотор и на мотоцикл треба да управува со возилото на начин на кој не се намалува стабилноста на возилото и не се попречуваат другите учесници во сообраќајот, а особено не смее да ги симнува рацете од управувачот, да се придржува за друго возило, да превезува, влече или турка предмети што можат да го попречуваат во управувањето со возилото или да ги загрозуваат другите учесници во сообраќајот.

Член 95

Возачот на велосипед, на велосипед со мотор и на мотоцикл може да превезува други лица само ако на возилото постојат посебни седишта, а возачот на мотоцикл - и во бочната приколка.

Возач на велосипед со мотор или мотоцикл не смее со возилото да превезува лице кое е под дејство на алкохол.

Деца до 14-годишна возраст не смеат на велосипед да превезуваат други лица.

Член 96

Возачот на мотоцикл и на велосипед со мотор и лицата кои се превезуваат со тие возила носат заштитен шлем за време на возењето на патот.

Член 97

Во сообраќај на пат со велосипед, велосипед со мотор и мотоцикл, смее да се влече приколка со две тркала под услов да биде така прицврстена да не се намалува стабилноста на возилото.

Приколката не смее да биде поширока од 1 метар, а на задната лева страна треба да има катадиоптери пропишани за приклучно возило.

Член 98

На велосипед, велосипед со мотор и мотоцикл, како и во приколката што ја влечат, не смеат да се превезуваат предмети пошироки од 1 метар.

Член 99

Возач на велосипед, велосипед со мотор и мотоцикл за времето додека управува со возилото не смее да води животни.

Член 100

На магистрален и регионален пат, не смее да се врши оспособување на лица за управување со велосипед и велосипед со мотор.

18. Сообраќај на работни машини и мотокултиватори**Член 101**

Работна машина што се движи со силата на сопствениот мотор и мотокултиваторот, можат во сообраќајот на пат да ги имаат само оние приклучници што се произведени за таа цел.

Работната машина и мотокултиватор во сообраќајот на пат треба да имаат исправни уреди за управување и сопирање.

Ноќе и во услови на намалена видливост, работната машина и мотокултиваторот не смеат да учествуваат во сообраќај на пат ако немаат пропишани светла за означување на возилото и за осветлување на патот.

19. Сообраќај на запрежни возила**Член 102**

Возачот на запрежно возило управува со возилото за целото време додека возилото се движи по патот и е должен да го држи возилото што поблиску до десниот раб на коловозот.

Возачот на запрежно возило се смета дека управува со впрегнатиот добиток ако истиот го води или ако уздите ги држи во раце.

Член 103

Возачот на запрежното возило при преминување на пат резервиран за сообраќај на моторни возила и на пат преку железничка пруга во ниво без браници или полубраници, како и кога се впрегнати две запреги, односно се влечат две запрежни возила со иста запрега, должен е да го води впрегнатиот добиток.

Запрежното возило не смее да се остава на патот без надзор.

Член 104

Возач на запрежно возило, кога се движи со возилото во населба, не смее да ја тера запрегата со кас или галоп.

Член 105

Кога запрежно возило се движи по јавен пат треба да има исправен уред за сопирање на задните тркала.

Член 106

Во сообраќај на пат во запрежно возило можат да бидат впрегнати најмногу две запреги една зад друга.

На запрежно возило може да биде прикачено само уште едно запрежно возило.

Член 107

Возачот на запрежното возило кое се движи зад друго запрежно возило на пат со изграден коловоз, должен е да го држи своето возило на растојание од најмалку 100 метри од возилото кое се движи пред него.

Член 108

За запречно возило кое се движи на магистрален или регионален пат, смее да се врзе само едно грло добиток и тоа од десната страна на задниот дел на возилото со јаже или синџир, кои не смеат да бидат подолги од 1 метар.

20. Движење на добиток**Член 109**

Добиток не смее да се остава на патот без надзор на терач на добиток.

Добитокот што се движи по јавен пат терачот на добиток го води што е можно поблиску до десниот раб на патот.

Член 110

На магистрален и регионален пат не смее да се тера добиток во стадо или крдо, освен ако за тоа не постои друга можност.

Терач на добиток на магистрален и регионален пат не може да биде лице кое не наполнило 14 години возраст, а на другите патишта 10 години возраст.

Член 111

Добиток што се тера во стадо или крдо на магистрален и регионален пат треба да го надгледуваат доволен број на терачи, кои се должни да обезбедат добитокот да не преминува на левата страна на коловозот. Терачите на добитокот треба да се распоредени напред и назад од стадото или крдото од левата страна во правец на движењето.

Ноже, терачите на добиток напред и назад морат да носат запалени светла видливи за другите учесници во сообраќајот.

Член 112

На магистрален и регионален пат не смее да се врши собирање и задржување на добиток.

Член 113

Преминување со добиток преку јавен пат, на кој нема изградени или определени премини се врши само на прегледни делови од патот.

Преминување на добиток во стадо или крдо преку магистрален и регионален пат може да се врши само ако тоа го обезбедуваат најмалку двајца терачи, кои се поставуваат на едната и другата страна на патот. Ако преминувањето се врши ноќе и дење во услови на намалена видливост, терачите носат запалени светла видливи за другите учесници во сообраќајот.

Член 114

Растојанието меѓу две стада или крда кога се движат на јавен пат изнесува најмалку 100 метри.

21. Движење на пешаците**Член 115**

Пешакот, по правило не смее да се движи и да се задржува на коловозот.

Ако пешакот се движи по коловозот, тој мора да се движи што поблиску до работ на коловозот, и тоа мошне внимателно и на начин на кој не го попречува или не го спречува сообраќајот на возилата.

Член 116

На пат што има тротоар или друга површина определена за движење на пешаци односно површина

покрај коловозот погодна за движење на пешаци, пешакот е должен да се движи по тие површини.

На пат на кој не постои тротоар или друга површина определена или погодна за движење на пешаци, или на пат на кој постои тротоар или друга површина определена односно погодна за движење на пешаци, а која пешаците не можат да ја користат од која и да било причина пешаците можат да се движат по коловозот, но притоа да користат најмногу 1 метар широк дел од коловозот, сметано од работ на коловозот.

Член 117

Кога пешаците се движат по коловозот на кој безбедноста на сообраќајот тоа го бара, а особено во случај на слаба прегледност на патот, намалена видливост или силен сообраќај на возила, должни се да се движат еден зад друг.

Член 118

Пешакот кој се движи по коловозот на јавен пат надвор од населба е должен да се движи по левиот раб на коловозот во правецот на движењето.

По исклучок од одредбата од ставот 1 на овој член, пешакот може да се движи до десниот раб на коловозот само кога таквото движење за него е по сигурно (непрегледна кривина, бездна, усек, засек, одрон и слично).

Пешакот кој турка рачна количка, велосипед, велосипед со мотор или мотоцикл, лицата кои се движат со помош на подвижни столови за немоќни лица, како и организирана колона пешаци се движат до десниот раб на коловозот во правецот на движењето.

Член 119

Пешакот е должен преку коловозот и велосипедската патека или лента да преминува внимателно и по најкраток пат, откако пред стапувањето на коловозот ќе се увери дека тоа може да го стори на безбеден начин.

На пат што има обележани пешачки премини или посебно изградени премини односно минувалишта за пешаци, пешакот е должен при преминувањето на патот да се движи по тие премини, односно минувалишта, ако тие од него не се оддалечени повеќе од 100 метри.

Член 120

Пешакот што е со намера да премине преку коловозот на место каде што не постои обележан пешачки премин, не смее да стапи на коловозот ако со тоа го попречува сообраќајот на возилата.

Член 121

Пред стапување на коловоз заради обиколување пречки на тротоар, пешакот е должен особено да обрне внимание на оддалеченоста и брзината на возилата што му се доближуваат.

Член 122

На обележан пешачки премин на кој сообраќајот на пешаците е регулиран со светлосни сообраќајни знаци за пешаци, пешакот е должен да постапува според тие знаци.

На обележан пешачки премин на кој сообраќајот на пешаците не е регулиран со посебни светлосни сообраќајни знаци за пешаци, но сообраќајот на возилата е регулиран со светлосни сообраќајни знаци за возила или со знаци што ги дава овластено лице, пе-

пешците можат да преминуваат преку коловозот само додека со дадениот знак е дозволено преминување преку коловозот.

На обележан пешачки премин на кој сообраќајот не е регулиран со светлосни сообраќајни знаци ниту со знаци што ги дава овластено лице пешакот е должен пред стапувањето на пешачкиот премин да обрне внимание на оддалеченоста и на брзината на возилата што му се доближуваат.

Член 123

Организираны колони на пешаци на коловоз, по правило не смеат да бидат подолги од 50 метри.

Ако по коловоз се движат повеќе организирани колони на пешаци, растојанието меѓу нив не смее да биде помало од 50 метри.

Ноќе и во услови на намалена видливост, како и во други случаи, кога тоа го бара безбедноста на сообраќајот, пешците кои се движат по коловоз во организирана колона, освен кога се движат погребни поворки и единици на вооружените сили на Република Македонија, должни се да се движат во колона по еден.

Член 124

На коловоз на кој се врши сообраќај не смее да се игра, лизга, скија и санка, како и да се возат детски превозни средства (велосипеди, ролшуи, скироли и друго).

На тротоар или друга површина определена за движење на пешаци не смее да се игра или подолго време да се оставаат предмети, ако со тоа се попречува движењето на пешците.

Член 125

Лице кое се движи со помош на подвижен стол за немоќни лица што се задвижува со силата на сопствен мотор, може по исклучок да се движи и по тротоар ако брзината на движењето не е поголема од брзината на одот на пешакот.

Член 126

Воспитно-образовните институции се должни при прием на ученици во прво одделение да им го соопштат нивниот најбезбеден пат и начин за доаѓање и враќање од училиштето.

22. Обврски на возачите спрема пешците

Член 127

Ако сообраќајот на обележан пешачки премин е регулиран со светлосни сообраќајни знаци или со знаци на овластено лице, возачот е должен своето возило да го запре пред пешачкиот премин кога со дадениот знак му е забрането минување, а ако на таков премин со дадениот знак му е дозволено минување - возачот не смее да го попречува минувањето на пешците кои веќе стапиле на пешачкиот премин.

Ако обележаниот пешачки премин од ставот 1 на овој член се наоѓа на влезот на бочен пат, возачот кој свртува на тој пат е должен свртувањето да го врши со намалена брзина и да ги пропушти пешците што веќе стапиле или што стапуваат на пешачкиот премин, а по потреба и да го запре своето возило.

Ако на обележаниот пешачки премин сообраќајот не е регулиран со уреди за давање на светлосни сообраќајни знаци, ниту со знаци на овластено лице, возачот е должен кон таквиот пешачки премин да се доближува со доволно умерена брзина, а по потреба и да го запре своето возило за да ги пропушти и не ги загрози пешците кои стапиле или што стапуваат на пешачкиот премин.

Член 128

Возачот кој свртува на бочен пат на чиј влез не постои обележан пешачки премин, должен е свртувањето да го изврши со намалена брзина и да ги пропушти пешците што веќе стапиле на коловозот.

Член 129

Возачот кој со возило преминува преку површина наменета за движење на пешаци (преку тротоар, излегува од гаража, двор или друга површина која не е наменета за јавен сообраќај), не смее притоа да го загрозува или попречува движењето на пешците.

Возач кој се движи со возило по коловоз на кој има вода, треба возењето да го приспособи така што да не ги прска пешците, возачите на велосипеди, велосипеди со помошен мотор, мотоцикли и трицикли.

Член 130

Возачот со возило не смее да пресечува колона деца, војници, погребна поворка и секоја друга организирана поворка на граѓани што се движи по коловозот.

23. Сообраќај на премин на патот преку железничка пруга

Член 131

Возачот кој со возило се доближува кон премин на патот преку железничка пруга во исто ниво е должен движењето на возилото да го прилагоди така што да може да го запре пред уредот за затворање на сообраќајот на преминот или пред уредот за давање на знаци со кои се најавува доближување на воз, односно да може да го запре возилото пред да стапи на железничката пруга.

Член 132

Учесниците во сообраќајот се должни да запрат пред премин на патот преку железничка пруга во исто ниво ако уредот за затворање на сообраќајот е спуштен, или ако тој уред веќе почнал да се спушта или ако се даваат светлосни или звучни знаци што предупредуваат дека тој уред ќе почне да се спушта односно дека кон преминот на патот преку железничката пруга наидува воз.

Член 133

Пред премин на патот преку железничка пруга во исто ниво на кое се поставени светлосни сообраќајни знаци, учесниците во сообраќајот се должни да се запрат кога ќе се појави црвено трепкаво светло или црвено непрекинато светло.

Учесниците во сообраќајот што минуваат преку железничка пруга во исто ниво, се должни тоа да го прават со потребната претпазливост и кога светлата на преминот не се запалени.

На премин на патот преку железничка пруга во исто ниво, на кој нема уред за затворање на сообраќајот ниту уред за давање на знаци со кои се најавува доближување на воз, учесниците во сообраќајот можат да преминат преку железничката пруга дури откако претходно ќе се уверат дека по пругата не наидува воз или некое друго возило што се движи по шини.

24. Сообраќај на автопат и на пат резервиран за сообраќај на моторни возила

Член 134

По автопат не смеат да се движат пешаци и добиток ниту возила кои според одредбите на овој закон, не се сметаат за моторни возила.

На автопат не смеат да се движат ниту моторни возила кои според своите конструкциони својства не можат да се движат со брзина од најмалку 40 км/час.

Одредбата од ставот 2 на овој член не се однесува на возилата на Армијата на Република Македонија.

Член 135

На автопат возачот не смее да запира моторно возило, освен на површините надвор од коловозот што се за тоа посебно уредени и обележани.

Возачот кој поради неисправност на возилото или од други причини е присилен да го запре возилото на коловозот од автопатот должен е да го запре на посебната лента за присилно запирање на возило, ако таа постои на тоа место и да ги презема потребните мерки возилото што побргу да го отстрани од коловозот.

На автопатот возачот не смее да врши полукружно свртување со возилото од една насока на сообраќајот во спротивната ниту движење со возилото наназад.

Член 136

На автопатот не смее да се вклучи моторно возило што влече друго моторно возило кое поради неисправност или недостиг на одделни делови не може да се движи.

Влечење на возилото е дозволено по автопат ако причината за влечење настанала за време на движењето на моторното возило по автопатот, но само по крајната десна сообраќајна лента до првиот приклучен пат по кој влеченото возило може да се исклучи од сообраќајот на автопат.

Член 137

На автопатот моторните возила се движат по крајната десна сообраќајна лента која не е зафатена со возила во колона.

Одредбата на членот 30 став 3 од овој закон не се применува врз возилата што се движат на делот од автопатот што поминува низ населба.

Член 138

На автопатот со три или повеќе сообраќајни ленти, наменети за сообраќај на возила во една насока, возачите на товарни моторни возила чија најголема дозволена маса е поголема од 3500 кг и на групи возила чија должина е поголема од 7 метри смеат да ги користат само двете сообраќајни ленти што се наоѓаат покрај десниот раб на коловозот.

Член 139

Возачот кој со моторно возило се вклучува во сообраќајот на автопатот е должен:

1. Да ја користи посебната лента за забрзување, кога таква лента постои на приклучниот пат, и да се вклучи во сообраќајот на автопатот давајќи соодветен знак на начин со кој не го загрозува сообраќајот на возилата што се движат по автопатот и

2. Да ги пропушти возилата што се движат по автопатот, ако на местото каде што се вклучува во сообраќајот на автопатот не постои посебна лента за забрзување.

Возачот кој со возилото се исклучува од сообраќајот на автопатот е должен со своето возило навремено да заземе положба на крајната десна сообраќајна лента и што побргу да премине на посебната лента за забавување ако таква лента постои на влезот во приклучниот пат.

Член 140

Во случај на застој на сообраќајот на автопат возилата треба да остават доволен простор по средината на коловозот за движење на возилата на полицијата и на возилата за укажување помош.

Член 141

Одредбите на членот 134 до членот 140 од овој закон се применуваат и на сообраќајот на пат што е резервиран за сообраќај на моторни возила.

25. Сообраќај во тунел

Член 142

Возачот кој се движи со возило низ тунел не смее да го запира возилото во тунелот ниту смее со возилото да врши полукружно свртување или движење наназад.

Член 143

Возачот на возило на моторен погон е должен за време на движењето низ тунел да ги има запалени соборените светла за осветлување на патот.

26. Возила под придружба

Член 144

Како возила под придружба, во смисла на овој закон се сметаат возилата на кои им е доделена придружба од полиција или од воени лица на посебни моторни возила снабдени со уреди за давање посебни светлосни и звучни знаци, и тоа за време додека се даваат тие знаци.

Возачот кој на пат ќе сретне возило или колона на возила под придружба и возачот што ќе биде пристигнат од возило или колона возила под придружба се должни да го запрат своето возило, ноќе наместо големи светла да употребат соборени светла за осветлување на патот, строго да се придржуваат кон наредбите што им ги даваат лицата од придружбата и да го продолжат движењето дури откако ќе поминат сите возила под придружба.

Возилата под придружба имаат право на првенство на минување во однос на сите други возила (член 40), освен во однос на возилата што се движат низ раскрсницата на која сообраќајот е регулиран со светлосни сообраќајни знаци или со знаци на овластено лице, и на нив не се применуваат одредбите од овој закон за ограничување на брзината (членови 36 и 38), за забрана на прстигнување и обиколување на колона возила (член 53 став 1 точка 1) и за забрана на пресечување на колона пешаци (член 130), под услов со тоа да не ја загрозуваат безбедноста на другите учесници во сообраќајот.

За да овозможат непречено минување на возилата од став 1 на овој член, пешаците се должни да се тргнат од коловозот додека тие возила поминат.

27. Возила со право на првенство на минување

Член 145

Врз возилата на службата за брза помош, на противпожарната служба, на Министерството за внатрешни работи и на Армијата на Република Македонија, кога со посебни уреди даваат светлосни и звучни знаци, не се применуваат одредбите на овој закон за ограничување на брзината (членови 36 и 38), за забрана на прстигнување и обиколување на колона возила (член 53 став 1 точка 1) и за забрана на

пресечување на колона пешаци (член 130). Тие возила имаат право на првенство на минување во однос на сите други возила (член 40), освен во однос на возилата под придружба (член 144) и возилата што се движат низ раскрсница на која сообраќајот е регулиран со светлосни сообраќајни знаци или со знаци на овластено лице, под услов да не ја загрозуваат безбедноста на другите учесници во сообраќајот.

За да овозможат минување на возилата од став 1 на овој член, пешаците се должни да се тргнат од коловозот, а другите возила да ги пропуштат, а по потреба и да се запрат додека не поминат тие возила.

Кога возилото на Министерството за внатрешни работи и на Армијата на Република Македонија, со употреба на две сини светла му обезбедува минување на едно возило или на колона возила што се движат пред него, возачите се должни да обрнат внимание и на возилата на кои им се обезбедува минување, да ги пропуштат, а по потреба, и да ги запрат своите возила додека не поминат тие возила.

Во поглед на меѓусебното право на првенство на минување на возилата од став 1 на овој член важат одредбите на овој закон за првенство на минување.

Уреди за давање на посебни светлосни и звучни знаци смеат да се вградуваат и употребуваат само на возилата со кои полицијата или воени лица вршат придружба (член 144 став 1), возила определени со акт на Владата на Република Македонија и на возилата со право на првенство на минување од ставовите 1 и 3 на овој член.

28. Товар на возилото

Член 146

Возилото во сообраќај на патот не смее да се оптовари над својата носивост што е запишана во сообраќајната дозвола или над дозволеното оптоварување, или над најголемата дозволена маса или над дозволените габарити или над можностите што ги дозволуваат особините на патот и техничко-конструкционите можности на возилото.

Товарот на возилото е распореден и прицврстен, така што:

1. Да не ја загрозува безбедноста на учесниците во сообраќајот и да не им нанесе штета на патот и на објектите на патот;
2. Да не ја намалува во поголема мера стабилноста на возилото и да не го отежнува управувањето со возилото;
3. Да не му ја намалува на возачот прегледноста на патот;
4. Да не создава одвишна бучава и да не се растура по патот и
5. Да не ги засолнува светлосните и светлосно-сигналните уреди на возилото, регистарските таблички и другите пропишани ознаки на возилото.

Член 147

Товарот на возилото не смее да ја помине најоддалечената точка на предната страна на возилото повеќе од 1 метар.

Товарот што се превезува на возило и на приклучно возило може да ја премине најоддалечената точка на задната страна на возилото најмногу за една шестина од својата должина која континуирано е потпрена врз товарниот простор.

Ако со возилото се превезува товар во комбинација која се состои од влечно возило и едноосна приколка, под должина на возилото се подразбира

вкупната должина на влечното возило и едноосната приколка.

Ако товарот на возилото ја поминува за повеќе од 1 метар најоддалечената точка на задната страна на возилото, најиздадената точка на товарот е означена со црвена ткаенина.

Најиздадената точка на товарот кој се превезува со товарно моторно возило или приклучно возило во случајот од ставот 4 на овој член е означена со табла. Таа табла има квадратна форма, со димензии 50 x 50 см, обоена наизменично со коси ленти со рефлектирачка портокалова и бела боја и е поставена нормално на надолжната оска на возилото.

Член 148

Ноќе како и дење во случај на намалена видливост најиздадената точка на товарот кој се превезува со возилото е означена:

1. Во случајот од членот 147 став 4 на овој закон - со светло и со рефлектирачка материја со црвена боја и

2. Кога товарот на возилото на моторен погон или на приклучното возило бочно го преминува за повеќе од 40 см надворешниот раб на предното или на задното светло за означување на возилото - со светло и со катадиоптер кој од предната страна даваат бело светло, а од задната страна - црвено светло.

29. Пробно возење и сообраќај на возила со пробни таблички

Член 149

За пробно возење заради испитување на својствата на новопроизведено или преправано возило на моторен погон, и кое мора да се отстапи од одделни одредби на прописите за безбедност на сообраќајот на патштата, потребно е одобрение за пробно возење.

Во одобрението за пробно возење се наведуваат мерките за безбедност што на свој трошок е должен да ги преземе организаторот на пробното возење и се назначуваат лицата кои можат да се наоѓаат во возилото за време на пробното возење и се внесуваат основните податоци за возилото со кое се врши пробното возење, името и презимето на возачот и број на возачката дозвола, со назначување на категоријата, дозволата за возач на трактор, односно потврдата за познавање на сообраќајните прописи, називот на местото и релацијата каде ќе се врши пробното возење, целта на пробното возење, назначување на прописите на сообраќајот од кои во текот на пробното возење ќе се отстапува и времето на изведување на пробното возење.

Одобрението за пробно возење, возачот е должен да го носи со себе и да го покаже по барање на полицеец.

Барањето за издавање на одобрение за пробно возење ги содржи податоците од ставот 2 на овој член, а ако се испитува моторно или приклучно возило чија вкупна тежина, оскински притисок или димензии ги надминуваат пропишаните граници, со барањето треба да се приложи и дозволата за вонреден превоз.

Член 150

Одобрение за пробно возење издава Министерството за внатрешни работи.

Ако со пробното возење би можел да се оштети патот или објектите на патот, одобрението за пробно возење се издава во согласност со претпријатието или

органот што се грижи и го одржува патот на кој се врши пробното возење, освен во случаите кога е издадена дозвола за вонреден превоз.

Кога за пробното возење организаторот бара обезбедување од полицијата, трошоците за тоа обезбедување ги сноси организаторот.

Член 151

Барањето за издавање одобрение за пробно возење ќе се одбие ако со пробното возење би се загрозила безбедноста на сообраќајот на патиштата.

Член 152

Одобрението за пробно возење не ги ослободува возачот и организаторот на пробното возење од одговорност за предизвикана сообраќајна незгода во вршењето на пробното возење заради отстапување од одделни сообраќајни прописи.

Член 153

Возило на моторен погон со кое се врши пробно возење, покрај регистарската, односно пробната таблица мора да се обележи со натпис "ПРОБНО ВОЗЕЊЕ" на предниот и задниот дел од возилото.

Член 154

Во возило на моторен погон, кое е означено со пробни таблица не смее да се превезуваат други лица или товари.

По исклучок, во возилото од став 1 на овој член покрај возачот може да се превезува уште едно лице ако е сопственик, односно носител на правото на користење на возилото.

30. Учество во сообраќај на возила што не ги исполнуваат пропишаните услови (вонреден превоз)

Член 155

Возилата што не ги исполнуваат пропишаните услови во поглед на димензиите, вкупната маса и основното оптоварување и не постои можност да се доведат во таква состојба можат да учествуваат во сообраќајот на јавен пат ако ги исполнуваат посебните услови кои овозможуваат безбеден и непречен сообраќај, утврдени во дозволата за вонреден превоз што ја издава надлежен орган врз основа на согласност на Министерството за внатрешни работи.

Министерството за внатрешни работи согласноста за вонреден превоз ја издава во рок од 48 часа од приемот на барањето за издавање на согласност за вонреден превоз.

Министерството за внатрешни работи може во согласноста да определи и посебни услови за вонреден превоз според кои претпријатието или лицето кое врши вонреден превоз се должни да постапуваат.

Член 156

Вонредниот превоз нема да почне, односно ќе се прекине ако настанат такви околности кои ја загрозуваат безбедноста на сообраќајот или значително го попречуваат неговото одвивање или кога не се исполнети условите наведени во дозволата за вонреден превоз или ако дозволата е издадена без согласност од Министерството за внатрешни работи.

Заради причините од ставот 1 на овој член вонредниот превоз може да го забрани, односно прекине Министерството за внатрешни работи.

Член 157

Трошоците за обезбедување на вонредниот превоз кога тоа го вршат полицајците ги поднесува превозникот.

Член 158

Одредбите од членот 155 до 157 на овој закон не се однесуваат врз вонредниот превоз што го организираат и вршат Министерството за внатрешни работи и Армијата на Република Македонија.

31. Спортски и други приредби на пат

Член 159

На пат, можат да се одржуваат спортски и други приредби само по претходно добиено одобрение.

Одобрението од ставот 1 на овој член го издава Министерството за внатрешни работи според подрачјето на кое се одржува приредбата, а доколку приредбата се одржува на подрачјата на две или повеќе општини, одобрението го издава Министерството за внатрешни работи, по претходно прибавена согласност од претпријатието кое се грижи за одржување на патиштата.

Член 160

Во одобрението за одржување на приредба на пат Министерството за внатрешни работи ги утврдува мерките за безбедност кои организаторот е должен да ги преземе на просторот каде што се одржува приредбата.

Како простор каде што се одржува приредбата се смета натпреварувачката патека, просторот за гледачи и просторот за возилата на натпреварувачите.

Кога заради одржување на приредбата е неопходно ограничување или запирање на сообраќајот, организаторот е должен за тоа да ја извести јавноста преку средствата за јавно информирање или на друг погоден начин, најмалку 48 часа пред почетокот на приредбата.

Член 161

Барањето за издавање на одобрение за одржување на приредбата на пат се поднесува 15 дена пред почетокот на одржувањето на приредбата.

Барањето од ставот 1 на овој член содржи: назив на организаторот на приредбата, пат и релација на која ќе се одржува приредбата, датум и време на одржување на приредбата и мерките кои организаторот предвидува да ги преземе заради обезбедување на непосредните учесници во приредбата, учесниците во сообраќајот и гледачите.

Со барањето организаторот ги поднесува програмата и пропозициите на приредбата.

Член 162

Организатор на приредба на пат не може да биде физичко лице.

Министерството за внатрешни работи ќе го одбие барањето за издавање одобрение за одржување на приредба на јавен пат, ако барателот е физичко лице, ако утврди дека организаторот на приредбата не е во состојба да обезбеди потребен ред и да ги спроведе мерките за обезбедување на приредбата и просторот каде што се одржува, ако барањето не е навремено поднесено или ако со ограничувањето или запирањето на сообраќајот на поважни патни правци во поголема мера би се попречил или загрозил сообраќајот.

Член 163

Ако спортската приредба на која се натпреваруваат моторни возила во брзина се одржува на пат на кој за време на приредбата се исклучува сообраќајот, со барањето за издавање на одобрение за одржување на таквата приредба се прилага доказ дека Министерството за сообраќај и врски е согласно да се одржи таа приредба.

Член 164

Натпреварувачите кои учествуваат во приредбата на пат можат да ги следат само возила посебно обележани со ознака што ја определил организаторот.

Примерок од ознаката му се доставува најдоцна три дена пред почетокот на приредбата на Министерството за внатрешни работи.

Член 165

Организаторот на приредбата не смее да дозволи да отпочне приредбата, односно ќе го прекине нејзиното одржување, ако не се преземени сите мерки за безбедност наведени во одобрението за одржување на приредбата.

Заради причините од ставот 1 на овој член, одржувањето на приредбата на пат може да го забрани, односно прекине и Министерството за внатрешни работи.

Член 166

Ако заради обезбедување на приредбата и сообраќајот организаторот побара, а Министерството за внатрешни работи определи присуство, односно обезбедување од полицајци, трошоците за тоа обезбедување ги поднесува организаторот.

Член 167

Организаторот на приредбата е должен веднаш, а најдоцна во рок од 24 часа по одржувањето на приредбата да ги отстрани од патот сообраќајните знаци, другите ознаки, уредите и предметите кои биле поставени во врска со одржувањето на приредбата.

Ако организаторот не постапи според одредбата од ставот 1 на овој член, Министерството за внатрешни работи ќе нареди отстранувањето да се изврши на трошок на организаторот.

32. Превоз на лица со возила**а. Општи одредби****Член 168**

Со возило на моторен погон можат во сообраќај на пат да се превезуваат лица во оној број кој е означен во сообраќајната дозвола, односно во потврдата за регистрација, доколку со овој закон поинаку не е определено.

Во моторно возило две деца до десет годишна возраст се сметаат како едно лице.

Член 169

Во патнички автомобил на предното седиште до возачот не смее да се превезува дете помладо од 12 години, како ни лице кое очигледно е под влијание на алкохол.

Член 170

Лицето кое се превезува со возило не смее на кој и да било начин да го попречува возачот во управувањето со возилото, да влијае врз возачот да управува

со возилото на начин со кој се намалува безбедноста на сообраќајот, ниту да презема дејствија со кои ја загрозува сопствената безбедност или безбедноста на другите (отворање на врата, наведнување преку прозор, скокнување, искокнување од возилото и слично).

Член 171

Во затворениот простор на моторно или приклучно возило, кој не може да се отвори од внатрешната страна, возачот не смее да превезува лица, освен во возилата на Министерството за внатрешни работи, правосудните органи и вооружените сили на Република Македонија.

Во приклучно возило што го влече товарно моторно возило, во приколки за становање и лесни приколки кои ги влечат возила на моторен погон не смеат да се превезуваат лица.

Член 172

На надворешните делови на возило на моторен погон или на приклучно возило можат да се превезуваат само лица кои работите на нивното работно место ги вршат на таков начин со возилото (противпожарно возило, возило на градска чистота, возило на електродистрибуција и слично).

Член 173

Во просторот на возила во кои се врши превоз на лица не смее истовремено да се превезува и добиток.

б. Превоз на лица со автобус**Член 174**

Во автобус и негова приколка, со која се врши јавен превоз или превоз за сопствени потреби во меѓумесен сообраќај можат да се превезуваат онолку лица колку што има вградени седишта.

Во автобус и неговата приколка, со кои се врши јавен превоз или превоз за сопствени потреби во градски и приградски сообраќај може да се превезуваат онолку лица колку што има вградено седишта и места за стојење.

Во возилата од ставот 2 на овој член мора да бидат вградени држачи за лицата кои се превезуваат стоејќи.

Бројот на местата за стојење се утврдува врз основа на фабричката документација за дозволеното оптоварување на возилото и се впишува во сообраќајната дозвола.

Член 175

Автобусот со кој се врши организиран превоз на деца е обележан со посебен знак.

Член 176

Во случај на евакуација, елементарна непогода, епидемија и пожар од поголем обем во автобус и негова приколка можат да се превезуваат лица и стоејќи.

Член 177

На автобус не смее да се отвора врата за време на неговото движење. Возачот не смее да отпочне со возење додека патниците не се безбедно сместени и додека вратата на автобусот не е затворена.

в. Превоз на лица со товарни моторни возила**Член 178**

На товарни моторни возила, во просторот определен за сместување на товар можат да се превезуваат

најмногу пет лица, кои работат на товарење или истовар на товарот.

Лицата од ставот 1 на овој член не смеат во возило да стојат ниту да седат на страниците на каросеријата, на нестабилен товар или на товар што ја преминува висината на товарниот сандак.

На товарно моторно возило кое нема страници на каросеријата и на товарно моторно возило со автоматски истоварувач во просторот определен за сместување на товар не смее да се превезуваат лица.

Член 179

На товарно моторно возило, во просторот определен за сместување на товар можат, врз основа на посебно одобрение, да се превезуваат работници од местото на живеење до местото на работење и обратно и од едно до друго работно место (групен превоз).

Товарно моторно возило, во чиј простор определен за сместување на товар се врши групен превоз има седишта прицврстени за подот на каросеријата, со ширина од најмалку 45 см за секое лице, страни на каросеријата високи најмалку 120 см, цврста надворешна потпирка висока најмалку 120 см на задните седишта и на седиштата по должината на работ на каросеријата, ако нејзините страни се пониски од 120 см, носач на церадата и церада со два отвора за вентилација и скали за влегување и излегување на лицата.

Одобрение за групен превоз се издава откако со технички преглед ќе се утврди дека товарното моторно возило е исправно.

Одобрение за групен превоз издава Министерството за внатрешни работи според седиштето односно живеалиштето на подносителот на барањето.

Во случај на евакуација, елементарна непогода, епидемија и пожар од поголем обем, со товарно моторно возило во просторот определен за сместување на товар, групен превоз се врши без одобрение.

Во случаите од ставот 5 на овој член не може да се врши групен превоз на деца кои не наполниле 14 годишна возраст, ако не е обезбедена придружба од полнолетно лице.

Член 180

Со товарно моторно возило, со кое се врши групен превоз може да управува само возач на кого управувањето со моторно возило му е основно занимање и кој најмалку три години управувал со возило од таа категорија.

Член 181

Одобрението за групен превоз содржи: презиме и име на возачот, број на возачката дозвола со означување на категоријата, марка на возилото, број на регистарската таблица и сообраќајната дозвола, време за кое е издадено одобрението, релација на која возилото сообраќа и број на лицата кои можат да се превезуваат.

Одобрението се издава со рок на важење до три месеци.

Возачот е должен за време на вршењето на превозот со себе да го носи одобрението и да го покаже на барање од полицаец.

Член 182

Вкупната тежина на лицата кои групно се превезуваат со товарно моторно возило не смее да премине 70 % од носивоста на возилото.

Член 183

Ако на товарно моторно возило се превезува добиток, во просторот во кој се превезува добитокот не смеат да се превезуваат лица.

На приклучно возило што го влече товарно моторно возило не смеат да се превезуваат лица.

г. Превоз на лица во приклучно возило што го влече трактор или мотокултиватор

Член 184

Во приклучно возило што го влече трактор може да се превезуваат до пет лица, а во приклучно возило што го влече мотокултиватор до три лица кои работат на товарење или истовар на товарот или кои вршат земјоделски работи.

Во приклучно возило со автоматски истоварувач можат да се превезуваат лица до бројот определен во ставот 1 на овој член ако е исклучен тој уред.

Во приклучно возило ако товарот ја преминува висината на товарниот сандак не смее да се превезуваат лица.

За време на превозот лицата мораат да седат на подот од товарниот сандак или на товарот.

Ако трактор влече две приклучни возила, во нив не смеат да се превезуваат лица.

Член 185

Со приклучно возило што го влече трактор може да се превезуваат и повеќе од пет лица, ако тие вршат земјоделски работи и тоа само од местото на живеење до местото на работење и обратно и од едно до друго место на работење.

Во случај на елементарна непогода, епидемија и пожар од поголем обем, со приклучно возило што го влече трактор можат да се превезуваат и повеќе од пет лица.

Превозот на лица од ставот 1 на овој член не може да се врши ако приклучното возило е со автоматски истоварувач или со една оска.

Член 186

Со трактор што влече приклучно возило во кое се врши превоз на лица од членот 184 ставови 1 и 2 на овој закон може да управува само возач, кој има најмалку три години дозвола за возач на трактор или кој има најмалку три години возачка дозвола која дава право за управување со трактор.

Со мотокултиватор што влече приклучно возило во кое се врши превоз на лица може да управува само возач кој поседува дозвола за возач на трактор или возачка дозвола која дава право за управување со трактор.

Член 187

Лице кое се превезува во приклучно возило што го влече трактор или мотокултиватор не смее да стои, да седи на страниците на товарниот сандак, да скокнува и искокнува додека возилото е во движење, како и да се вози на надворешните делови или приклучните орудија што ги влече тракторот, односно мотокултиваторот.

Член 188

Одредбите од членот 168 до членот 187 на овој закон не се однесуваат на возилата на Министерството за внатрешни работи и на Армијата на Република Македонија.

д. Превоз на лица со други возила**Член 189**

На велосипед, трицикл или на велосипед со мотор смее да се превезува дете кое не наполнило седум години возраст, ако на возилото е вградено посебно седиште кое е пред возачот.

На велосипед со мотор или на мотоцикл смее да се превезува лице кое наполнило седум години возраст ако го опчекорило посебното седиште и за време на возењето ги држи нозете на посебни држачи.

Член 190

На приколка што ја влече или потиснува велосипед, велосипед со мотор, трицикл или мотоцикл, како и во товарен сандак на велосипед, велосипед со мотор, трицикл или мотоцикл, не смеат да се превезуваат лица.

Член 191

На запрежно возило смеат да се превезуваат толку лица колку што дозволува просторот лицата да се сместат седечки.

Возачот и лицата кои се превезуваат на запрежно возило не смеат да стојат во возилото, да седат на страниците на возилото или на нестабилниот товар, ниту да се наоѓаат на рудата за време на движењето на возилото.

Член 192

На трактор, работна машина или мотокултиватор може да се превезува лице само ако има посебно фабрички вградено седиште.

III. СООБРАЌАЈНИ ЗНАЦИ**1. Општи одредби****Член 193**

Јавните патишта се обележуваат со пропишаните сообраќајни знаци со кои на учесниците во сообраќајот им се соопштуваат органичувањата, забраните и обврските.

Со сообраќајни знаци се обележуваат и опасностите од привремен карактер.

Учесниците во сообраќајот се должни да се придржуваат кон органичувањата, забраните и обврските изразени со поставените сообраќајни знаци.

Член 194

Сообраќајни знаци се: знаци за опасност, знаци за изречни наредби и знаци за известување, со дополнителна табла или без неа, која е составен дел на сообраќајниот знак и која поблиску го определува значењето на сообраќајниот знак, светлосни сообраќајни знаци, ознаки на коловозот, на тротоарот и слично и светлосни и други ознаки на патот.

Член 195

Сообраќајните знаци се поставуваат и се одржуваат така што учесниците во сообраќајот да можат навремено и лесно да ги уочат и дење и ноќе и навремено да постапат во согласност со нивното значење.

Сообраќајните знаци се отстрануваат, дополнуваат или заменуваат ако нивното значење не им одговара на изменетите услови на сообраќајот на патот или на барањата на безбедноста.

Член 196

На сообраќајниот знак и на столбот на кој е поставен знакот забрането е да се става се што не е во врска со значењето на самиот сообраќаен знак.

Забрането е неовластено поставување, преместување, отстранување и оштетување на сообраќајните знаци и на опремата на патот или измена на значењето на сообраќајните знаци.

Член 197

На јавен пат не смеат да се поставуваат табли, знаци, светла, столбови или други слични предмети со кои се засолнува или се намалува видливоста на поставените сообраќајни знаци или кои со својата форма, боја, изглед или место на поставување имитираат или личат на некој сообраќаен знак, или ги заслепуваат учесниците во сообраќајот, или го одвраќаат нивното внимание во мера која може да биде опасна за безбедноста на сообраќајот.

2. Знаци за опасност, знаци за изречни наредби и знаци за известување**Член 198**

Знаците за опасност служат учесниците во сообраќајот на патот да се предупредат за опасноста што им се заканува на определено место односно на дел од патот и да се известат за природата на таа опасност.

Знаците за изречни наредби им ги ставаат до знаење на учесниците во сообраќајот на патот - забраните, ограничувањата и обврските кон кои тие мораат да се придржуваат.

Знаците за известување им ги даваат на учесниците во сообраќајот потребните известувања за патот по кој се движат и други известувања што можат да им бидат корисни.

Член 199

Знаците за опасност и знаците за изречни наредби на јавен пат се премачкани со рефлектирачки материјали или се осветлени со сопствен извор на светлина.

3. Светлосни сообраќајни знаци и светлосни ознаки**Член 200**

За регулирање на сообраќајот се употребуваат уреди со кои се даваат светлосни сообраќајни знаци со тробојни светла со црвена, жолта и зелена боја.

На уредите за давање светлосни сообраќајни знаци со тробојни светла, светлата се поставуваат по вертикалната оска, едно по друго, и тоа: црвеното горе, жолтото во средина, а зеленото долу. Ако уредот за давање светлосно сообраќајни знаци е поставен над сообраќајната лента, светлата може да бидат поставени по хоризонталната оска, едно покрај друго, и тоа: црвеното лево, жолтото во средина, а зеленото десно. Тие светла имаат форма на круг, а зеленото светло може да има и форма на една или повеќе стрелки местени во круг со црна боја.

Член 201

На уредите за давање светлосни сообраќајни знаци со тробојни светла:

1. Црвеното и зеленото светло не смеат да бидат запалени истовремено и

2. Жолтото светло може да биде запалено како самостојно светло во временско растојание од престанувањето на зеленото до појавата на црвеното светло или истовремено со црвеното светло - пред појавата на зеленото светло.

Член 202

На уредот за давање светлосни сообраќајни знаци со тробојни светла може да му се додаде дополнителен светлосен знак во форма на зелена светлечка стрелка или повеќе такви знаци.

Дополнителните светлосни знаци од ставот 1 на овој член се сместуваат од соодветната страна на светлосниот сообраќаен знак, и тоа на височина на која се наоѓа зеленото светло.

Член 203

На уредите за давање светлосни сообраќајни знаци со кои на коловозот се повеќе од две сообраќајни ленти обележани со надолжни линии сообраќајот се регулира за секоја сообраќајна лента посебно и кои се наоѓаат над сообраќајната лента - црвеното светло значи забрана на сообраќајот по сообраќајната лента над која е поставена, а зеленото светло - слободно минува по односната сообраќајна лента.

Црвеното светло од ставот 1 на овој член има форма на вкрстени линии, а зеленото светло - форма на стрелка со врвот свртен надолу.

Член 204

За регулирање на сообраќајот на пешаците, можат да се употребуваат и посебни уреди за давање светлосни сообраќајни знаци со двобојни светла со црвена и зелена боја и уреди за давање на звучни сигнали. Тие светла се поставени по вертикалната оска, едно под друго, и тоа: црвеното светло горе, а зеленото светло долу.

Светлата од ставот 1 на овој член се состојат од светлечка површина со црвена или зелена боја на која се наоѓа темна силуета на пешак, или од темна површина на која се наоѓа светлечка силуета на пешак со црвена или зелена боја. Тие светла не смеат да бидат запалени истовремено.

Член 205

Ако рабовите на коловозот на јавен пат се обележуваат со светлосни сообраќајни ознаки, тие се обележуваат со светла, со рефлексни стакла или со рефлектирачки материји и тоа десната страна на коловозот - со ознаки со црвена боја, а левата страна - со ознаки со бела боја.

Рабовите на коловозот на делот од патот низ тунел мораат да бидат обележани со ознаките од ставот 1 на овој член.

Ако врвовите на пешачките острови, на островите за насочување на сообраќајот и другите објекти на коловозот ноќе не се доволно осветлени истите се обележуваат со светла, со рефлексни стакла или со рефлектирачки материји со жолта боја.

4. Ознаки на коловозот

Член 206

Ознаките на коловозот служат за регулирање на сообраќајот на патштата и за известување и водење на учесниците во сообраќајот.

Ознаките на коловозот можаат да се постават сами или со други сообраќајни знаци, ако е потребно значењето на овие знаци посебно да се истакне, односно поцелосно да се определи или објасни.

Ознаките на коловозот се состојат од линии, стрелки, натписи и други ознаки.

Ознаките на коловозот можат да имаат и рефлектирачки својства.

Член 207

Ознаките на коловозот се поставуваат на патштата со современ коловоз.

На јавен пат, надвор од населба, со современ коловоз за сообраќај во двете насоки на кој постојат

само две сообраќајни ленти, тие ленти се одвоени со соодветна надолжна линија на коловозот, а на магистрален пат - обележани и со рабни линии.

5. Обележување на премин на пат преку железничка пруга

Член 208

На дел од патот пред премин на патот преку железничка пруга во исто ниво поставени се соодветни сообраќајни знаци.

По исклучок од одредбата на ставот 1 на овој член, знаците не мораат да бидат поставени на местото на вкрстување на пешачки патеки со железничка пруга во исто ниво.

Член 209

На премините на пат преку железничка пруга во исто ниво, покрај сообраќајните знаци од членот 208 на овој закон, се поставуваат и браници и полубраници, односно уреди за давање знаци со кои се најавува доближување на воз, ако тоа го бара густината на сообраќајот или другите услови на преминот на патот преку железничка пруга во исто ниво.

Условите во кои уредите од ставот 1 на овој член треба да бидат поставени ги утврдува со посебен акт министерот за сообраќај и врски.

Член 210

Светлосните знаци со кои се најавува доближување на воз на преминот на пат преку железничка пруга во исто ниво се даваат со наизменично палење на две црвени трепкави светла кои имаат форма на круг.

Член 211

На преминот на пат преку железничка пруга во исто ниво на кој постои уред за давање светлосни знаци со кои се најавува доближување на воз, односно спуштање на браниците или полубраниците, на тој уред може да му се додаде и уред за давање звучни знаци.

На премините на земјен пат со слаб сообраќај и на пешачка патека преку железничка пруга во исто ниво, обезбедување на учесниците во сообраќајот може да се врши само со уред за давање звучни знаци.

Член 212

На премините на пат преку железничка пруга во исто ниво браниците или полубраниците наизменично се обоени со црвена и жолта боја.

Браниците и полубраниците, како и сообраќајните знаци поставени на делот од патот пред преминот на патот преку железничка пруга во исто ниво снабдени се со рефлексни стакла или премачкани со рефлектирачки материји со соодветна боја.

Браниците и полубраниците се опремени со трепкаво црвено светло.

Член 213

На преминот на пат преку железничка пруга во исто ниво, на кој при наидувањето на воз браниците или полубраниците автоматски се спуштаат, како и на преминот на пат преку железничка пруга во исто ниво на кој со браниците или полубраниците се ракува рачно, и тоа од место од кое тие не се гледаат, се поставува уред за давање светлосни знаци или уред за давање звучни знаци со кои учесниците во сообраќајот се известуваат за спуштањето на браниците или полубраниците.

6. Обележување работи и пречки на патот

Член 214

Делот од патот на кој настанале пречки што не можат веднаш да се отстранат или на кој се изведуваат работи мора да се обележи на виден начин и на него да се обезбедат учесниците во сообраќајот.

Обележувањето на делот од патот од ставот 1 на овој член се врши со поставување на соодветни сообраќајни знаци, а обезбедување на учесниците во сообраќајот - со поставување браници.

Браниците се обоени наизменично со црвена и бела боја, со рефлексни стакла или премачкани со рефлектирачки материји со соодветна боја, а ноќе, како и дење во случај на намалена видливост, на нив се поставени трепкави светла со портокалова боја.

7. Знаци што ги даваат овластени лица

Член 215

Учесниците во сообраќајот постапуваат по барањата изразени со помош на знаци или по наредбите на полицајците или на други лица кои, врз основа на овластување од законот, вршат контрола и регулирање на сообраќајот на патштата (во натамошниот текст: овластени лица).

Овластеното лице е должно при давањето знаци да се постави на патот така што учесниците во сообраќајот, на кои знаците им се наменети, да можат лесно и од доволна оддалеченост да го уочат.

Знаците од ставот 1 на овој член можат да се даваат и од возило.

Член 216

Знаците што на учесниците во сообраќајот им ги дава овластено лице се знаци што се даваат со раце и со положба на телото, звучни знаци и светлосни знаци.

Знаците од ставот 1 на овој член мораат да се даваат така што нивното значење за учесниците во сообраќајот да биде јасно и недвосмислено.

V. ДОЛЖНОСТИ ВО СЛУЧАЈ НА СООБРАЌАЈНА НЕЗГОДА

Член 217

Лицето кое ќе се затекне или ќе најде на место на сообраќајна незгода во која има повредени лица е должно да им укаже помош на лицата повредени во сообраќајната незгода.

Член 218

Учесникот во сообраќајна незгода во која некој го загубил животот или бил повреден или настанала поголема материјална штета е должен:

1. Да остане на местото на сообраќајната незгода, со тоа што може привремено да се одлучи само заради давање помош на лицата повредени во сообраќајната незгода, или ако нему му е потребна лекарска помош;

2. Да преземе соодветни мерки заради отстранување на нови опасности кои можат да настанат на местото на сообраќајната незгода, а особено: да го постави посебниот знак за означување на запрено возило на коловозот или со други соодветни знаци да ги извести учесниците во сообраќајот за настанатата опасност, да го обезбеди возилото од самотргнување, да го обезбеди товарот на возилото да не испадне или да не се растури по коловозот, да преземе мерки за

спречување на избувнување пожар или експлозија и слично и

3. За сообраќајната незгода да го извести Министерството за внатрешни работи и да се врати на местото на сообраќајната незгода и да го пречека доаѓањето на службеното лице кое врши увид.

Министерството за внатрешни работи за сообраќајната незгода во која некое лице било повредено е должно веднаш да ја извести најблиската здравствена установа.

Член 219

Возачот кој ќе се затекне или ќе најде на место на сообраќајна незгода е должен на барање од овластеното лице да го превезе лицето повредено во сообраќајната незгода до најблиската здравствена установа.

Возачот е должен да постапи според одредбата од ставот 1 на овој член и пред доаѓањето на овластеното лице, освен ако незгодата се случила на место на кое може да се очекува брзо доаѓање на возило на брза помош или ако возачот заклучи дека со нестручен и несоодветен начин на превоз состојбата на повреденото лице може да се влоши.

Член 220

Ако здравствената установа е известена за сообраќајна незгода или примила на лекување лице повредено во сообраќајна незгода должно е за тоа веднаш да го извести Министерството за внатрешни работи.

Ако лицето повредено во сообраќајна незгода умре од добиените повреди во рок од 30 дена или ако постои оправдано сомневање дека кај возачот поради повреда дошло до намалување на психичката или физичката способност за управување со возило на моторен погон или со трамвај, врз основа на медицински наод, здравствената установа должна е за тоа веднаш да го извести Министерството за внатрешни работи.

Член 221

Овластените лица се должни да излезат на местото на сообраќајната незгода во која има загинали или повредени лица или настанала поголема материјална штета и да состават записник за увидот.

Присутниот возач, учесник во сообраќајната незгода од ставот 1 на овој член е должен, по барање на оправдано отсутниот сопственик, односно на корисникот на другото возило да му го достави своето име и презиме и адресата на стајот.

Ако возачот во сообраќајна незгода во која настанала само помала материјална штета на другото возило, поради отсуственост на возачот на другото возило, не е во можност да ги даде личните податоци и податоците за осигурувањето на возилото, должен е за таа незгода да го извести Министерството за внатрешни работи и да му ги даде своите лични податоци и податоците за оштетеното возило.

По сообраќајна незгода во која е предизвикана само помала материјална штета возачите се должни веднаш да ги отстранат возилата од коловозот, да разменат лични податоци, и да го пополнат и потпишат Европскиот извештај за сообраќајна незгода.

Министерството за внатрешни работи е должно да излезе на местото на сообраќајната незгода во која настанала помала материјална штета, ако тоа го бара едниот од учесниците во сообраќајната незгода.

Член 222

Европскиот извештај за сообраќајна незгода го обезбедуваат и го прават достапен на учесниците во сообраќајот осигурителните организации.

Член 223

Лицето кое учествувало во сообраќајна незгода, не смее да зема алкохолни пијачки, опојни дроги и лекови на кои е означено дека не смеат да се употребуваат пред и за време на возењето додека не се изврши увид.

Овластеното лице кое врши увид во сообраќајната незгода во која има повредени лица или настанала само поголема материјална штета, ќе ги подложи непосредните учесници во незгодата на испитување со помош на соодветни средства и апарати или ќе ги упати на стручен преглед заради проверување дали имаат алкохол во организмот. Ако со тоа испитување се утврди дека непосредните учесници во сообраќајната незгода имаат алкохол во организмот, овластеното лице кое врши увид ќе определи да им се земе крв или крв и урина заради анализа.

Ако во сообраќајната незгода има загинати лица, овластеното лице кое врши увид ќе определи на непосредните учесници во незгодата да им се земе крв и урина заради утврдување дали се под влијание на алкохол.

Во случаите од ставовите 2 и 3 на овој член лекарот може да одлучи крв, или крв и урина да не се земат ако поради тоа би настапиле штетни последици по здравјето на учесниците во сообраќајната незгода.

Член 224

Овластеното лице кое врши увид е должно да организира попис на имотот што на местото на настанот останува од лицето кое во сообраќајната незгода загинало или е потешко повредено, да го извести претпријатието или друго правно лице што отстранува возила и предмети од патот или заинтересираното лице и да даде помош заради заштита на имотот, ако на местото на настанот нема лице кое тој имот може да го преземе.

Во случаите на сообраќајна незгода во која учествуваат странски државјани дејствијата во врска со заштитата на имотот и возилото од ставот 1 на овој член ги врши надлежната управа за царина.

Член 225

Возачот кој со возилото учествувал во сообраќајна незгода во која има загинати или повредени лица, како и друго лице кое непосредно учествувало во таква незгода, имаат право да бараат лични податоци и адреса од лицата кои биле присутни кога се случила незгодата.

Член 226

Ако возилото поради сообраќајна незгода или неисправност е онеспособено за натамошно движење на патот, возачот или сопственикот, односно корисникот на возилото е должен возилото, товарот, предметите или другиот материјал расфрлен на патот веднаш да ги отстрани од коловозот.

Ако возачот или сопственикот, односно корисникот на возилото не е во состојба да постапи според ставот 1 од овој член, овластеното лице кое ќе се затекне на местото на незгодата или при неисправност на возилото ќе побара од претпријатието за одржување на патиштата или од друго овластено претпријатие на сигурно место да ги отстрани од коловозот возилото, товарот, предметите или другиот растурен материјал.

Претпријатието за одржување на патишта или друго овластено правно лице е должно на барање од овластеното лице итно да ги преземе сите потребни мерки за отстранување и чување на возилото со товарот, предметите или другиот растурен материјал од коловозот и да обезбеди проодност на патот.

Ако претпријатието за одржување на патишта или друго овластено претпријатие не постапи според одредбата на ставот 3 од овој член, а поради онеспособеноста на возилото или создадените пречки на коловозот од товарот, предметите или другиот материјал им е оневозможено движењето на другите учесници во сообраќајот, Министерството за внатрешни работи ќе преземе други соодветни мерки да се овозможи нормално одвивање на сообраќајот.

Член 227

Претпријатието или друго правно лице, како и поединец кој се занимава со поправка или боење на возила на моторен погон и приклучни возила се должни да водат уредна евиденција за сите оштетени возила што кај нив се поправаат или се бојат и истата да ја даде на увид на барање на овластеното лице на Министерството за внатрешни работи.

Евиденцијата ги содржи податоците за сопственикот, односно носителот на правото на користење на возилото (имател на возилото), за самото возило, опис на оштетувањето, односно промената на бојата на возилото, времето на приемот на возилото на поправка, односно боење, како и други податоци што можат да бидат од значење за утврдување на кривична или друга одговорност.

VI. ВОЗАЧИ

1. Услови за управување на возила

Член 228

Со моторно возило во сообраќајот на патот може самостојно да управува само лице кое има важечка возачка дозвола, странска возачка дозвола или меѓународна возачка дозвола.

Трактор во сообраќајот на пат може да управува лице кое има важечка дозвола за возач на трактор или важечка дозвола што дава право на управување со моторни возила од категориите "Б", "Ц" или "Д".

Возачот е должен за време на управувањето со моторно возило да ги користи помагалата што се запишани во возачката дозвола, дозволата за возач на трактор, односно возачката потврда.

Член 229

Со работна машина, мотокултиватор и велосипед со мотор во сообраќајот на пат, може да управува лице кое има возачка потврда, односно лице кое има важечка возачка дозвола.

Член 230

Возачот кој во толкава мера е уморен или болен, или е во таква психичка состојба што е неспособен за сигурно управување со возилото, како и возачот под дејство на опојни дроги или лекови на кои е означено дека не смеат да се употребуваат пред или за време на возењето, не смее да управува со возило во сообраќајот на пат.

Член 231

Возачот не смее да управува со возило во сообраќајот на патот ниту да започне да управува со возило ако е под дејство на алкохол.

Ќе се смета дека е под дејство на алкохол лицето за кое со анализа на крвта или на крвта и урината иди со друг метод за мерење на количеството на алкохол во организмот ќе се утврди дека содржината на алкохолот во крвта изнесува повеќе од 0,5 г/кг или ако присуството на алкохол во организмот е утврдено со соодветни средства или со апарати (со алкометар и друго) за мерење на алкохолизираноста, што одговара на количества поголеми од 0,5 г/кг или кај кое, без оглед на содржината на алкохол во крвта со стручен преглед ќе се утврди дека покажува знаци на алкохолна растроеност.

Не смее да зема алкохолни пијалаци ниту да започне управување со возило ако во организмот има алкохол или ако покажува знаци на алкохолна растроеност:

1. Возачот на моторно возило од категорија "Ц" и "Д" - додека управува со возило од таа категорија;
2. Возачот на возило со кое се врши јавен превоз - додека со тоа возило врши јавен превоз;
3. Возачот на возило на кого управувањето со возило му е основно занимање - додека управува со возилото вршејќи ги работите од ова занимање и
4. Возачот инструктор - додека оспособува кандидат за возач во практичното управување со возило.

2. Стекнување право на управување со моторно возило

Член 232

Право на управување со моторно возило може да стекне лице кое ги исполнува следниве услови:

1. Да е душевно и телесно способно да управува со моторно возило;
2. Да наполнило 18 години возраст
3. Да положило возачки испит за управување со моторно возило од определена категорија;
4. Со одлука на надлежниот орган да не му е забрането управување со моторно возило.

По исклучок на одредбата 2 од ставот 1 точка 2 на овој член, право на управување со автобуси и тролејбуси може да стекне лице кое наполнило 21 година, возраст а право на управување со мотоцикли со мотор чија што зафатнина не надминува 125 см³ - лице кое наполнило 16 години возраст.

Право на управување со моторни возила од категорија "Д" може да стекне возач кој има право да управува со моторно возило од категорија "Ц" ако:

1. Управувал со моторни возила од категоријата "Ц" најмалку две години, или
2. Управувал со моторни возила од категории "Б" и "Ц" вкупно најмалку три години.

Член 233

Со трактор може да управува лице кое ги исполнува следниве услови:

1. Да е телесно и душевно способно за управување со трактор;
2. Да наполнило 16 години возраст;
3. Да положило испит за управување со трактор или да поседува возачка дозвола од категориите "Б", "Ц" или "Д";

4. Со одлука на надлежен орган да не му е забрането управување со трактор.

Член 234

Со работна машина, мотокултиватор и велосипед со мотор може да управува лице кое ги исполнува следниве услови:

1. Да е телесно и душевно способно за управување со такво возило;

2. Да наполнило 16 години возраст за управување со работна машина и мотокултиватор, односно 14 години возраст за велосипед со мотор и

3. Да положило возачки испит за познавање на сообраќајните знаци и правилата на сообраќајот.

Телесната и душевната способност за управување со работна машина се докажува со уверение, а за управување со мотокултиватор и велосипед со мотор со изјава на лицето, односно негов родител, односно старател ако не наполнило 18 години возраст.

Член 235

Велосипед на пат може да управува лице кое наполнило 10 години возраст.

Член 236

Со запрежно возило на магистрален и регионален пат може да управува лице кое наполнило 15 години возраст, а на другите патишта лице кое наполнило 12 години возраст.

3. Оспособување на возачи

Член 237

Кандидатот за возач кој се подготвува за полагање на возачки испит и испит за возач на трактор може, заради оспособување, и пред положениот возачки испит да управува на патот со моторно возило од онаа категорија за која го подготвува испитот, односно со трактор ако со возилото односно со тракторот управува под надзор на возач инструктор.

За време на управувањето со моторно возило односно трактор, кандидатот за возач треба кај себе да има уверение дека е телесно и душевно способен за управување со моторно возило односно трактор и е должен да го покаже по барање на овластеното лице.

Член 238

На пат со моторно возило може да се оспособува за управување и кандидат за возач кој има до една година помалку од годините на возраста пропишани за издавање возачка дозвола за категоријата на возила во која спаѓа моторното возило на кое се врши оспособувањето.

Член 239

Моторното возило односно трактор на кои на пат кандидатот за возач се оспособува во практично управување со возилото е означено со посебни таблички.

Табличките од ставот 1 на овој член имаат форма на квадрат, по боја се сини и на нив со бела боја е напишана буквата "О".

Се овластува министерот за внатрешни работи да донесе поблиски прописи за димензиите и начинот на поставување на посебните таблички за означување на возилото со кое се врши оспособување на кандидати за возачи и постапката со истите.

Член 240

Програмата за оспособување на кандидатите за возачи за моторни возила ги опфаќа особено:

1. Правилата на сообраќајот на патиштата, сообраќајните знаци и нивното значење, знаците што ги даваат овластените лица и опасностите кои настануваат поради непрописно преземање на дејствија во сообраќајот (погрешна процена на брзината, непрописно престигнување, неотстапување на правата на првенство на минување и слично);

2. Изведувањето дејствија со моторното возило значајни за успешното и безбедното управување со возилото во согласност со правилата на сообраќајот и со условите на патот и во сообраќајот;

3. Основите на функционирањето на уредите на моторното возило значајни за безбедноста на сообраќајот на патот (уреди за сопирање, уреди за управување, уреди за давање светлосни знаци и за осветлување на патот и на возилото како и пневматиците и сигурносните појаси);

4. Влијанието на недоволното знаење и вештина за управување со возило, на алкохолот и опојните дроги и лековите на кои е означено дека не смеат да се употребуваат пред и за време на возењето, заморот, болестите и други неповолни психофизички состојби, природните фактори (снег, магла и други климатски услови) и на состојбата на возилото и на патот врз безбедноста на сообраќајот и

5. Содржините што придонесуваат за развивање на хумани односи и односи на заемно почитување и разбирање меѓу сите учесници во сообраќајот и меѓусебна солидарност, како и постапувањето во случај на сообраќајна незгода (должности во случај на незгода, дејства со кои се спречува настапување на смрт поради повреди, начин на превоз на повредените лица).

Кандидатите за возачи на трактор не се оспособуваат по содржините на програмата за оспособување на кандидатите од ставот 1 точки 4 и 5 на овој член.

Член 241

Оспособување на кандидат за возач на моторно возило односно трактор (кандидат за возач) врши авто-школа, доколку со овој закон поинаку не е определено.

Установите за средно и високо образование можат непосредно да организираат оспособување на ученици и студенти за возачи и кадри за занимање возач, доколку во наставната програма е опфатена пропишаната програма за оспособување на кандидати за возачи во авто-школи.

Член 242

Авто-школа може да основа правно или физичко лице.

Член 243

Авто-школа може да отпочне со работа по нејзиниот упис во судски регистер.

Со барањето за упис во судскиот регистер се поднесува и решение на Министерството за внатрешни работи според седиштето на авто-школата дека се исполнети пропишаните услови за работа на авто-школата.

Член 244

Авто-школата, како и установите од членот 241 став 2 на овој закон се опремени така што да можат успешно да оспособуваат кандидати за возачи.

Оспособување на кандидати за возачи по содржините утврдени во членот 240 став 1 точки 1, 3, 4 и 5 на овој закон во авто-школите и установите од членот 241 став 2 на овој закон го вршат стручни лица од соодветната област кои имаат најмалку виша стручна подготовка и кои поседуваат возачка дозвола за управување со моторни возила најмалку три години.

Оспособувањето на кандидатите за возачи за изведување дејствија со моторно возило од членот 240 став 1 точка 2 на овој закон (практично управување) во авто-школите и установите од членот 241 став 2 на овој закон го вршат инструктори кои поседуваат доз-

вола за инструктор најмалку од онаа категорија на возила за која вршат оспособување.

Оспособувањето на кандидатите за возачи на моторни возила со содржини од областа постапување во случај на сообраќајна незгода (должности во случај на незгода, дејствија со кои се спречува настапувањето на смрт заради повреди и начин на превоз на лица) во авто-школите, установите од членот 241 став 2 на овој закон и Црвениот крст на Република Македонија го вршат лица кои имаат соодветна висока стручна подготовка.

Член 245

Почетното оспособување на кандидат за возач во практичното управување со возило на пат, може да отпочне откако во авто-школата или установата од членот 241 став 2 на овој закон претходно ќе се утврди дека кандидатот за возач го поседува потребното знаење од правилата за сообраќајот на патиштата и сообраќајните знаци.

Член 246

Почетното оспособување на кандидатот за возач на моторно возило или трактор може да се врши на уреден простор што за таа цел ќе го одобри Министерството за сообраќај и врски.

Член 247

Оспособувањето на кандидат за возач може да се врши на возило што е регистрирано во Република Македонија и што има двојни команди или вградена помошна сопирачка меѓу кандидатот и инструкторот, а ако е возилото на авто-школата, или на установата од членот 241 став 2 на овој закон задолжително има двојни команди и две возачки огледала од двете надворешни страни на предниот дел на возилото.

Кандидатот за возач може и самостојно да се оспособува за теоретскиот дел од испитот, освен ако кандидатот се оспособува во установа за средно или високо образование која оспособува кандидати за занимање возач.

Оспособување на лице инвалид за возач може да се врши само на возило кое покрај условите од ставот 1 на овој член е приспособено на недостатоците на неговите екстремитети.

За време на оспособувањето, во возилото се наоѓаат само кандидатот за возач и инструкторот, а по потреба и лицето кое е овластено да врши надзор над оспособувањето на кандидатот за возач.

Член 248

Авто-школата, или установата од членот 241 став 2 на овој закон се придржува кон наставниот план и програма и уредно ги води пропишаните евиденции за оспособување на кандидати за возачи.

Авто-школата и установата од членот 241 став 2 на овој закон се должни да воспостават постојан увид и надзор над користењето на возилата со кои се врши оспособување на кандидати за возачи и на посебните таблички со кои се означува возилото со кое се врши оспособување на кандидат за возач.

Член 249

За време на оспособувањето на кандидатот за возач, инструкторот не смее да биде под дејство на алкохол, дрога или лекови на кои е означена забрана за употреба пред возење, изморен или болен или во таква психичка состојба што да не е способен да врши сигурен надзор над кандидатот кој го оспособува.

Инструктор не смее да оспособува кандидат за возач во управување со моторно возило или трактор, кој е под дејство на алкохол, дрога или лекови на кои е означена забрана за употреба пред возење, изморен или болен или е во таква психичка состојба што да не е способен сигурно да управува со возилото на пат

Член 250

Инструктор, кој се наоѓа во работен однос на нео-пределено време со полно работно време, во авто-школата не смее непрекинато повеќе од два часа да врши оспособување за практично управување со возило, а вкупно со прекините за одмор не подолго од 8 часа во текот на 24 часа, а ако инструкторот е во работен однос на неопределено време со полно работно време во друга дејност и во договорен работен однос со авто-школата, може да врши оспособување до 4 часа во текот на 24 часа.

Како непрекинато оспособување од ставот 1 на овој член се смета времето во кое инструктор немал прекин од најмалку 30 минути.

Инструктор, кога оспособува кандидат за возач на пат, должен е со себе да ја носи возачката дозвола, дозволата за инструктор, уверението од авто-школата дека е во работен однос, односно договорен однос како инструктор во таа авто-школа, како и потврдата дека кандидатот за возач се оспособува во таа авто-школа и да ги покаже на барање од полицаец.

Член 251

Оспособување на кандидат за возач на трактор покрај инструктор може да врши и лице кое има најмалку три години возачка дозвола за управување со моторни возила од "Б", "Ц" или "Д" категорија или дозвола за возач на трактор.

Член 252

За успешно завршено оспособување на кандидат за возач за моторно возило и трактор се издава потврда.

Член 253

Се овластува министерот за внатрешни работи во согласност со министерот за образование и физичка култура да донесе поблиски прописи за критериумите и начинот за работа на авто-школите, наставниот план и програмата, стручниот кадар и опремата со која мораат да располагаат и евиденциите што ги водат.

Член 254

Надзор над работата на авто-школа во поглед на исполнувањето на пропишаните услови за работа и начинот на оспособување на кандидатите за возачи, врши Министерството за внатрешни работи, а врз оспособувањето што го вршат установите за средно и високо образование и Министерството за образование и физичка култура.

Ако Министерството за внатрешни работи во вршењето на надзорот утврди дека авто-школата или установата од членот 241 став 2 на овој закон не ги исполнува пропишаните услови или кандидатите за возачи не ги оспособува според пропишаната програма или на пропишан начин може со решение да определи авто-школата или установата од членот 241 став 2 на овој закон привремено да престане со оспособување на кандидатите за возачи и да определи рок за отстранување на утврдените недостатоци.

Авто-школата од ставот 2 на овој член или установата од членот 241 став 2 на овој закон, не може да

оспособуваат кандидати за возачи додека не ги отстранат утврдените недостатоци.

Жалбата поднесена до соодветната комисија на Владата на Република Македонија не го одлага извршувањето на решението.

Член 255

Министерот за внатрешни работи може да забрани оспособување на кандидати за возачи на определен пат, трајно или за одредено време ако тоа го налагаат причините на безбедноста на сообраќајот.

Член 256

Трошоците за оспособување на кандидатите за возачи ги утврдува авто-школата, или установата од членот 241 став 2 на овој закон.

4. Возачки испит

Член 257

Возачкиот испит за управување со моторно возило, трактор, работна машина, мотокултиватор и велосипед со мотор се полага пред испитна комисија на установата за средно или високо образование која оспособува кадри за занимање возач, на авто-школата или пред испитна комисија што ја образува министерот за внатрешни работи според местото каде што се спроведува испитот.

Установата за средно или високо образование која оспособува кадри за занимање возач спроведува испити само за своите ученици.

Член 258

Возачки испит во Армијата на Република Македонија може да полага воено лице кое во Армијата на Република Македонија е оспособувано за управување со моторно возило.

Програмата за оспособување на кандидатите за возачи од ставот 1 на овој член ја опфаќа, најмалку, содржината од членот 240 на овој закон.

Член 259

Авто-школата може да образува испитна комисија доколку по нејзиниот упис во судскиот регистар вршела дејност оспособување на кандидати за возачи најмалку три години непрекинато и ако ги исполнува пропишаните услови во поглед на стручниот кадар, просториите и опремата што се констатира со решение на Министерството за внатрешни работи.

Надзор над исполнувањето на условите од ставот 1 на овој член и над спроведувањето на возачките испити врши Министерството за внатрешни работи.

Ако Министерството за внатрешни работи во вршењето на надзорот утврди дека авто-школата не ги исполнува условите или возачките испити не ги спроведува на пропишан начин, може со решение да определи авто-школата привремено да престане со спроведување на истите. Жалбата поднесена до соодветната комисија на Владата на Република Македонија не го одлага извршувањето на решението.

Авто-школата од став 3 на овој член може повторно да спроведува возачки испити по отстранувањето на утврдените недостатоци, но не пред истеко на една година од добивањето на решението со кое се определува престанување на спроведување на испити.

Член 260

Кандидатот за возач, освен ученик во установа за средно или високо образование која оспособува кадри за занимање возач, полага возачки испит пред ис-

питна комисија која е надлежна според местото на живеење.

Кандидат за возач, кој поради вработување, школување, студирање или од други оправдани причини престојува во место надвор од своето живеалиште подолго од шест месеци, може да полага возачки испит и пред испитна комисија според престојувалиштето.

Кандидатот за возач кој има живеалиште надвор од територијата на Република Македонија, а престојува во Република Македонија подолго од шест месеци го полага возачкиот испит пред испитна комисија во престојувалиштето.

Условите определени во ставовите 2 и 3 на овој член испитната комисија е должна да ги утврди врз основа на писмени докази.

Член 261

Испитната комисија е составена од претседател и испитувачи.

За претседател и испитувач по содржините од членот 240 на овој закон освен за практично управување, може да биде само лице кое има најмалку виша стручна подготовка и ако врз основа на дозвола за инструктор непрекинато оспособувало кандидати за возачи најмалку три години.

За испитувач за практично управување со моторно возило или трактор може да биде одредено само лице кое има најмалку средна или на неа рамна стручна подготовка и три години работно искуство на задачи оспособување на кандидати за возачи од онаа категорија на возила за која врши испитување.

Претседателот и испитувачите се должни при спроведување на возачки испит да постапуваат согласно со пропишаната програма, организација и начин на полагање за возач на моторно возило.

При спроведувањето на теоретскиот дел од испитот може да присуствува претставникот на автошколата односно установата која врши оспособување на кандидати за возачи.

Член 262

Делот на возачкиот испит кој се однесува на проверката на оспособеноста за кандидат на возач на моторно возило или трактор по содржините од членот 240 став 1 точки 1,3,4 и 5, на овој закон а за трактор содржините од член 240 став 1 точки 1 и 3 на овој закон се спроведува преку решавање на писмен тест пред комисијата каде што го полага испитот.

Член 263

Делот од возачкиот испит на кој се утврдува оспособеноста за практично управување со моторно возило, освен за возилата од "А" категорија или трактор, се полага во населено место кое има развиена патна мрежа со современ коловоз и соодветна сообраќајна сигнализација и каде што се одвива интензивен и разновиден сообраќај.

Се овластува министерот за внатрешни работи да определи во кои населени места ќе се спроведуваат возачките испити и за кои категории на моторни возила, како и од кои други општински подрачја кандидатите за возачи ќе полагаат возачки испит во тие населени места.

Член 264

На возачкиот испит за управување со моторно возило и со трактор се утврдува дали кандидатот за возач ја совладал материјата предвидена со програмата за оспособување на кандидати за возачи на моторни возила, односно трактор.

На возачкиот испит за возач на работна машина, мотокултиватор и велосипед со мотор се утврдува дали кандидат за возач ги познава правилата за сообраќајот на патиштата, сообраќајните знаци и нивното значење, знаците што ги даваат овластените лица и опасностите кои настануваат поради непрописно преземање на дејствија во сообраќајот.

Член 265

Полагање возачки испит ќе се дозволи на кандидат кој ги исполнува законските услови за управување со моторно возило или трактор, односно со возило на моторен погон, за кое го полага испитот.

По исклучок од ставот 1 на овој член полагање возачки испит ќе се дозволи и на кандидатот за возач кој се оспособува во редовно школување согласно со одредбата на членот 241 став 2 на овој закон.

Член 266

Кандидатот за возач на моторно возило и на трактор кој се пријавува за полагање на возачки испит, должен е со пријавата да поднесе доказ за спроведеното оспособување за управување со моторно возило или трактор и дека се исполнети пропишаните услови за управување со моторно возило од категоријата за која се пријавува за испит, односно трактор.

Член 267

Кандидатот кој полага испит за управување со возило кое спаѓа во "А" и "Е" категорија, а има возачка дозвола за управување со моторни возила од "Б", "Ц" или "Д" категорија, полага испит само за практично управување со мотоцикл, односно за група на возила кои спаѓаат во категоријата "Е".

Член 268

Тестовите за полагање на возачки испит ги подготвува и утврдува Министерството за внатрешни работи.

Тестовите не смеат да се објавуваат ниту да се пуштаат во слободен промет.

Член 269

За положен возачки испит се издава уверение.

Член 270

Трошоците сврзани со возачкиот испит ги сноси кандидатот за возач.

Член 271

Установите за средно и високо образование, Министерството за внатрешни работи и автошколите кои организираат и спроведуваат возачки испити водат соодветни евиденции.

Член 272

Возачкиот испит ќе се поништи и издаденото уверение, возачката дозвола, дозволата за возач на трактор, односно возачката потврда ќе се одземаат ако се утврди дека полагањето на испитот е одобрено врз основа на лажна исправа или неточни податоци во пријавата за полагање на испитот или ако испитот е спроведен спротивно на одредбите од овој закон и прописите донесени врз основа на него, како и во случај кога дозволата е издадена врз основа на странска дозвола стекната на нерегуларен начин.

Решение за поништување на возачкиот испит и за одземање на возачка дозвола, дозвола за возач на трактор, односно возачка потврда донесува Министерството за внатрешни работи.

Член 273

Се овластува министерот за внатрешни работи во согласност со министерот за образование и физичка култура и министерот за сообраќај и врски да донесе поблиски прописи за програмата, организацијата, начинот на полагање на возачкиот испит, проверката на оспособеноста на кандидатите за возачи, посебни критериуми во поглед на стручната подготовка што треба да ја исполнуваат претседателот и членовите на испитната комисија како и просториите и опремата во кои ќе се спроведува испитот и водењето на евиденциите во врска со возачките испити.

5. Инструктори

Член 274

Својство на возач инструктор се стекнува со положен испит за инструктор или со завршено соодветно училиште.

Член 275

Испит за инструктор се полага во установата од членот 241 став 2 на овој закон која оспособува кадри за занимање возач, пред испитна комисија што ја образува министерот за образование и физичка култура.

За спроведените испити установата од ставот 1 на овој член води соодветна евиденција.

Член 276

Испит за инструктор може да полага лице кое наполнило 23 години возраст и има најмалку средно образование или на него еднакво училиште, кое има најмалку три години возачка дозвола од онаа категорија моторни возила за која му се издава дозволата за инструктор, кое е телесно и душевно способно да управува со моторно возило од онаа категорија за која се издава дозволата за инструктор и кое за последните пет години не е правосилно осудено за кривично дело загрозување на безбедноста на сообраќајот.

Член 277

На лице кое го положило испитот за инструктор му се издава уверение за положениот испит.

Дозволата за инструктор ја издава Министерството за внатрешни работи според живеалиштето на лицето, со рок на важење од пет години.

Во дозволата за инструктор се впишуваат категориите за кои инструкторот има положено возачки испит за инструктор.

Член 278

Дозволата за инструктор престанува да важи по истекувањето на рокот на важењето, како и во случаите кога престанува да важи возачката дозвола.

Член 279

Висината на трошоците за полагање на испитот за инструктор ги определува министерот за образование и физичка култура. Како трошоци за полагање на испитот за инструктор се сметаат трошоците за тестовите, уверението за положен испит за инструктор, надоместокот на членовите на испитната комисија и другите трошоци што настануваат со полагањето на испитот.

Трошоците за полагање на испитот за инструктор ги сноси кандидатот.

Член 280

Важноста на дозволата за инструктор може да се продолжи ако инструкторот поднесе барање за продолжување најдоцна во рок од една година по истекувањето на рокот на важењето. Со барањето за продолжување на важноста на дозволата се прилага уверение дека инструкторот е телесно и душевно способен да управува со моторни возила од онаа категорија за која е издадена.

За инструктор, кој ќе поднесе барање за продолжување на важењето на дозволата на инструктор, по истекувањето на рокот од ставот 1 на овој член важењето на дозволата ќе се продолжи откако инструкторот ќе го положи испитот по прописите за безбедноста на сообраќајот на патиштата.

Член 281

Испитот за инструктор ќе се поништи и дозволата за инструктор ќе се одземе во случаите од членот 272 став 1 на овој закон.

Дозволата за инструктор ќе се одземе и во случај на правосилна пресуда за кривично дело загрозување на безбедноста на сообраќајот, како и кога на инструкторот во кривичната постапка му е изречена мерката на безбедност забрана да се занимава со занимањето инструктор додека трае таа мерка.

Решението за поништување на испитот за инструктор го донесува Министерството за образование и физичка култура, а решението за одземање на дозволата за инструктор го донесува Министерството за внатрешни работи.

Член 282

На лице кое има завршена посебна школо за инструктори, дозвола за инструктор ќе му се издаде врз основа на сведителство за завршена таква школа.

Член 283

На државјанин на Република Македонија странска инструкторска дозвола ќе му се замени со домашна инструкторска дозвола под услови и на начин на замена на странска возачка дозвола со возачка дозвола на Република Македонија.

Член 284

Се овластува министерот за образование и физичка култура во согласност со министерот за внатрешни работи да донесе поблиски прописи за програмата, организацијата и начинот на полагањето на испит за инструктор и водењето на евиденцијата.

Министерот за внатрешни работи ќе донесе поблиски прописи за образецот на дозволата за инструктор, за издавање, продолжување, за менување и одземање на дозволата и за устројување и водење на евиденцијата во врска со тоа.

6. Возачка дозвола, меѓународна возачка дозвола, дозвола за возач на трактор и возачка потврда

Член 285

Возачка дозвола, дозвола за возач на трактор и возачка потврда се издава на лице по негово барање, кое ги исполнува условите пропишани со овој закон.

Член 286

Возачката дозвола се издава за управување со моторни и приклучни возила кои се распоредуваат во категориите: "А", "Б", "Ц", "Д" и "Е".

Во категоријата "А" спаѓаат мотоциклите.

Во категоријата "Б" спаѓаат моторните возила, освен возилата од категоријата "А", чија најголема дозволена маса не е поголема од 3500 кг и кои немаат повеќе од осум седишта, не сметајќи го седиштето на возачот.

Во категоријата "Ц" спаѓаат моторните возила за превоз на товар чија најголема дозволена маса е поголема од 3500 кг.

Во категоријата "Д" спаѓаат моторните возила за превоз на лица кои освен седиштето на возачот, имаат повеќе од 8 седишта.

Во категоријата "Е" спаѓаат групи возила чии влечни возила спаѓаат во категоријата "Б", "Ц" или "Д", а приклучните возила имаат маса поголема од 750 кг.

Возачите на моторни возила од категориите "Б", "Ц" и "Д" имаат право да управуваат со моторни возила од тие категории и кога им се придодадени лесни приколки, а возачите на моторни возила од категоријата "Б" - и со возила од таа категорија кога им е придодадено приклучно возило чија маса не е поголема од масата на влечното возило, ако најголемата дозволена маса на тие возила или на групата возила не е поголема од 3500 кг.

Возачот на кого му е издадена возачка дозвола за управување со моторни возила од категории "Ц" и "Е" има право да управува со моторно возило од категоријата "Ц" и кога му е придодадено приклучно возило чија најголема дозволена маса е поголема од 750 кг.

Возачот на кого му е издадена возачка дозвола за управување со моторно возило од категории "Д" и "Е" има право да управува со моторно возило од категоријата "Д" и кога му е придодадено приклучно возило чија најголема дозволена маса е поголема од 750 кг.

Возачот на кого му е издадена возачка дозвола за управување со моторно возило од категоријата "Д" има право да управува и со моторни возила од категориите "Б" и "Ц", а возачот на кого му е издадена возачка дозвола за управување со моторно возило од категоријата "Ц" има право да управува и со моторно возило од категоријата "Б".

Член 287

Возачка дозвола, дозвола за возач на трактор и возачка потврда издава, односно продолжува Министерството за внатрешни работи според живеалиштето на лицето, односно престојувалиштето на странски државјани.

Возачката дозвола, односно дозволата за возач на трактор се издава со рок на важење од десет години, а на лицата постари од 65 години - со рок на важење од три години.

Рокот на важење на возачката дозвола се смета од денот на нејзиното издавање, односно на продолжувањето на нејзиното важење.

На лицата кои во време на издавањето на возачката дозвола имаат повеќе од 55 годишна возраст возачка дозвола им се издава со рок на важење до навршената 65 годишна возраст, со тоа што тој рок не може да биде пократок од три години.

По исклучок од одредбата на ставот 2 од овој член, возачка дозвола може да се издаде или нејзиното важење може да се ограничи и на рокови пократки од роковите утврдени во ставот 4 на овој член врз основа на наодот и мислењето на здравствената установа во уверението за здравствената способност на лицето.

Член 288

Возачка потврда се издава со неограничен рок на важење.

Член 289

Во возачката дозвола се запишуваат сите категории на возила со кои возачот има право да управува според одредбите од членот 286 на овој закон.

Возачот има право да управува само со моторно возило од онаа или од оние категории што се запишани во возачката дозвола.

Член 290

Возачката дозвола за која е издаден дупликат не смее да се користи во сообраќајот.

Член 291

Возачка дозвола, односно дозвола за возач на трактор и возачка потврда, се издава на образец чија форма, содржина, боја, вид и квалитет на материјалот се еднообразни за територијата на Републиката.

Член 292

Образецот на возачката дозвола, дозволата за возач на трактор, односно возачката потврда го пропишува министерот за внатрешни работи во согласност со министерот за сообраќај и врски.

Образецот на возачката дозвола, дозволата за возач на трактор, односно возачка потврда може да го печати претпријатие или друго правно лице што ќе го овласти министерот за внатрешни работи и не смее да се пушта во слободен промет.

Член 293

На военото лице кое ќе положи возачки испит во Армијата на Република Македонија возачка дозвола му издава Министерството за внатрешни работи според местото на полагањето на испитот.

Член 294

Возач на возило на моторен погон кој ќе го промени живеалиштето или адресата на станот, должен е во рок од 15 дена да ја пријави промената во Министерството за внатрешни работи според живеалиштето заради упис во евиденцијата на возачите.

Член 295

Странец кој привремено престојува во Република Македонија и државјанинот на Република Македонија кој престојува или живее во странство па повремено ќе дојде во Република Македонија, врз основа на важечката странска возачка дозвола што ќе ја издаде надлежниот орган на странската држава и под услов на реципроцитет, може да управуваат со моторно возило на територијата на Република Македонија за време на својот привремен престој во Република Македонија.

Член 296

Странската возачка дозвола за управување со моторни возила од категоријата "Д" нема да им се признае на лицата кои немаат 21 година, а странската возачка дозвола за управување со моторни возила од категоријата "Б" и "Ц" - на лицата кои немаат 18 години.

Член 297

Странецот кому му е одобрен постојан престој во Република Македонија и државјанинот на Република Македонија кој ќе се врати од странство, односно ќе

дојде во Република Македонија да остане постојано во неа, како и персоналот на дипломатските и конзуларните претставништва и на мисиите на странски држави и на претставништвата на меѓународни организации во Република Македонија, на странски трговски, сообраќајни, културни и други претставништва и на странски дописништва, можат да управуваат со моторни возила врз основа на важечката странска возачка дозвола за време од шест месеци од денот на влегувањето во Република Македонија.

На лицата од ставот 1 на овој член важечката странска возачка дозвола ќе им се замени, под условите од членот 232 ставот 1 точки 1,2 и 4 и ставовите 2 и 3 на овој закон, по нивно барање, без полагање возачки испит со возачка дозвола на Република Македонија за управување со онаа категорија моторни возила во која спаѓаат моторните возила за чие управување се овластени со странската возачка дозвола. По исклучок и под услови на реципроцитет, од персоналот на дипломатските и конзуларните претставништва и на мисиите на странски држави и на претставништвата на меѓународните организации во Република Македонија, при замената на странската возачка дозвола нема да се бараат докази за исполнување на условите од членот 232 став 1 точка 1 на овој закон.

На државјанин на Република Македонија ќе му се замени странска возачка дозвола со возачка дозвола на Република Македонија ако во земјата во која му е издадена странската возачка дозвола престојувал подолго од шест месеци.

Странската возачка дозвола од чии текст не може да се заклучи за која категорија односно за кој вид моторни возила е издадена или дали и истекол рокот на важење, може да се замени во смисла на ставот 2 од овој член само ако подносителот на барањето приложи исправа од која се гледа со кои моторни возила може да управува односно дека не и истекол рокот на важење.

Член 298

Одредбите од членовите 295, 296 и 297 став 1 на овој закон за управување со моторни возила врз основа на странска возачка дозвола сообразно се применуваат и врз управувањето со моторни возила врз основа на важечка меѓународна возачка дозвола.

Меѓународната возачка дозвола ќе се признае само ако е издадена од надлежен орган или организација на странска држава. Таа дозвола не може да се замени со возачка дозвола на Република Македонија.

Член 299

На возачот кому му е издадена возачка дозвола на Република Македонија за управување со моторно возило, по негово барање, може да му се издаде и меѓународна возачка дозвола.

Меѓународните возачки дозволи ги издава овластена организација од Министерството за внатрешни работи. За издадените меѓународни возачки дозволи се води регистар.

Меѓународна возачка дозвола не може да му се издаде на возач на кого му е изречена мерка за безбедност забрана за управување со моторно возило додека трае забраната.

Меѓународната возачка дозвола издадена во Република Македонија не може да се користи за управување со моторни возила на територијата на Република Македонија.

Член 300

Регистарот за издадените меѓународни возачки дозволи ги содржи податоците од возачката дозвола и адресата на станот на возачот.

Надзор над издавањето на меѓународни возачки дозволи и над водењето на регистарот врши Министерството за внатрешни работи според седиштето на организацијата која го води регистарот на издадените меѓународни возачки дозволи.

Член 301

Кога управува со моторно возило, трактор, работна машина, мотокултиватор и велосипед со мотор возачот мора кај себе да има соодветна важечка дозвола, односно потврда и е должен да ја покаже на барање од овластеното лице.

Сопственикот, односно носителот на правото на располагање со возило не смее да го даде возилото на управување на лицето од членовите 230 и 231 на овој закон, ниту на лицето кое нема право да управува со моторно возило, односно на лицето кое нема право да управува со категоријата моторни возила во која спаѓа тоа возило.

Сопственикот, односно носителот на правото на располагање со возило е должен, на барање од овластеното службено лице, да даде податоци за идентитетот на лицето на кое му го дал возилото на управување.

Сопственикот, односно носителот на правото на располагање на моторното возило може да го даде возилото на управување на лице државјанин на Република Македонија да го изнесе надвор од границите на Република Македонија, само врз основа на одобрение издадено од сопственикот, односно носителот на правото на располагање на моторното возило преку овластена организација од страна на Министерството за внатрешни работи.

За издаденото одобрение од став 4 на овој член овластената организација води евиденција во која се наведуваат податоци за идентитетот на лицето на кое му го дал возилото на управување надвор од границите на Република Македонија и податоци од сообраќајната дозвола на возилото на сопственикот на возилото.

7. Здравствени прегледи на возачите

Член 302

Кандидатите за возачи на моторни возила и трактори се должни пред почетокот на практичниот дел од обуката да се подложат на здравствен преглед.

Возачите на моторни возила се должни да се подложуваат и на контролни здравствени прегледи.

Член 303

На здравствените прегледи се утврдува дали кандидатот за возач или возачот ја има потребната телесна и душевна способност за управување со моторни возила.

Член 304

Начинот на вршење на здравствениот преглед за возачи на моторни возила, трактори и на работни машини, критериумите во поглед на кадрите и опремата за вршење на овие прегледи, како и начинот и постапката за издавање на уверение за телесна и душевна способност за управување со моторно возило, трактор и работна машина ги пропишува министерот за здравство во согласност со министерот за внатрешни работи.

Член 305

Здравствените прегледи и издавањето на уверенијата за телесна и душевна способност за управување со моторно возило, трактор и работна машина ги врши здравствената установа што ги исполнува пропишаните критериуми во поглед на кадрите и опремата за вршење на прегледите.

Исполнувањето на критериумите од ставот 1 на овој член ги утврдува министерот за здравство.

Здравствената установа која врши здравствени прегледи на возачи и кандидати за возачи води посебна евиденција за извршените прегледи и за издадените уверенија за телесна и душевна способност за управување со моторно возило, трактор или работна машина.

Член 306

Уверението за телесната и душевната способност на кандидатот за возач во времето на користење не смее да биде постаро од две години.

Член 307

На здравствен преглед подлежи:

1. Возач кој управува возило на моторен погон со кое се врши јавен превоз, во временски интервали што не можат да бидат подолги од три години;

2. Возач на кого му е издадена возачка дозвола за управување со моторни возила од "Д" категорија пред секое продолжување на важењето на возачката дозвола;

3. Возач на моторно возило на кого му е издадена дозвола со пократок рок на важење заради неповолна здравствена состојба, пред секое продолжување на важењето на дозволата;

4. Возач на моторно возило кој наполнил 65 години возраст во временски интервали што не можат да бидат подолги од три години и

5. инструктор пред секое продолжување на важењето на дозволата за инструктор.

Член 308

Трошоците за здравствениот преглед на возач на моторно возило, трактор или работна машина ги поднесува правното или физичкото лице или поединецот кај кого возачот е вработен. Другите возачи сами ги поднесуваат трошоците на здравствениот преглед.

Член 309

На контролен здравствен преглед се упатува возач на моторно возило, односно трактор за кого основано ќе се посомнева дека од здравствени причини повеќе не е способен сигурно да управува со моторни возила, односно со трактор од оние категории за кои му е издадена возачката дозвола.

Барање за упатување на контролен здравствен преглед може да поднесе Министерството за внатрешни работи, јавното обвинителство, судот, како и правното или физичкото лице каде што возачот е вработен во својство на возач.

Упатувањето на контролен здравствен преглед се врши со решение на министерот за внатрешни работи.

Член 310

Во вршењето на контролниот здравствен преглед задолжително учествува лекар специјалист за болеста поради која возачот се упатува на лекарски преглед.

Кога на контролниот здравствен преглед се установи дека возачот е здравствено способен, трошоците

на прегледот ги сноси субјектот од членот 309 став 2 на овој закон по чие барање е упатен на преглед.

Член 311

Ако при здравствен преглед на кандидатот за возач или возач на моторно возило, трактор или работна машина се утврди дека постои телесна или душевна неспособност за возач, ќе се смета дека возачот е неспособен за управување со возило додека поинаку не биде утврдено од посебна комисија што ја образува министерот за здравство.

Комисијата од ставот 1 на овој член одлучува и по жалбите изјавени против уверенијата за утврдена телесна и душевна способност.

Член 312

Правните и физичките лица што вработуваат возачи не смеат да дозволат со нивните моторни возила да управува возач кој не се подложил на контролниот здравствен преглед на кој бил упатен.

Член 313

Надзор над работата на овластените здравствени установи за утврдување на телесната и душевната способност за управување со моторно возило врши Министерството за здравство.

Ако здравствената установа престане да ги исполнува пропишаните критериуми во поглед на кадрите и материјалната опрема за вршење на здравствените прегледи и ако не се придржува кон прописите кои се однесуваат на овие прегледи, овластувањето ќе биде одземено.

8. Траење на управување со моторно возило

Член 314

Возачот кој управува со автобус или со товарно моторно возило или со група возила чија најголема дозволена маса е поголема од 3500 кг не смее непрекинато да управува со возилата подолго од 5 часа.

Како непрекинато управување со возилото од ставот 1 на овој член се смета времето за кое возачот нема прекин од најмалку половина час.

По исклучок од одредбата од ставот 1 на овој член, непрекинатото управување со возило за јавен градски превоз на патници може да трае најмногу 6 часа.

Вкупното траење на управувањето со моторните возила од ставот 1 на овој член не смее да биде подолго од 8 часа во текот на 24 часа.

Член 315

Возачот кој управува со возило од членот 314 став 1 на овој закон мора, пред почетокот на својот работен ден, да има непрекинат одмор од најмалку 10 часа.

Ако во управувањето со возилото од членот 314 став 1 на овој закон се сменуваат двајца возачи и ако во возилото се наоѓа уредено легло кое на едниот од нив му овозможува да се одмара во лежечка положба, секој возач мора да има непрекинато одмор од најмалку 8 часа во текот на секои 30 часа патување.

Непрекинатиот одмор возачот мора да го користи надвор од возилото.

По исклучок од одредбата на ставот 3 на овој член, ако во возилото се наоѓа уредено легло кое на возачот му овозможува да се одмара во лежечка положба, возачот може да го користи одморот на таквото легло, под услов за тоа време возилото да не се движи.

Вкупното траење на управувањето со возило, одморите на возачот и начинот на работа на удвоените екипажи на возилата, во обемот што влијае врз безбедното управување со моторното возило, како и образецот на индивидуалната контролна книшка и упатството за нејзиното пополнување се утврдуваат со пропис донесен врз основа на овој закон.

Кога управува со моторно возило возачот мора кај себе да има индивидуална контролна книшка и во неа да ги запишува своите активности и да ја покаже на барање на овластеното лице.

По исклучок од одредбата на ставот б од овој член, индивидуална контролна книшка не мора да има возачот ако во возилото е вграден уред што обезбедува запишување на времето на возењето на членовите на екипажот, времето поминато во вршењето на професионалните активности што не спаѓаат во управување со возилото, како и времето на одморот, брзината на возилото и поминатото растојание.

Член 316

Возачот кој управува со автобус со товарно моторно возило или со група возила чија најголема дозволена маса е поголема од 20 тони, кога во текот на 24 часа поминува повеќе од 500 км, мора да биде заменет со друг возач најдоцна по 8 часа управување во смисла на одредбите од членот 314 на овој закон односно по поминати 500 км пат.

Член 317

Одредбите на овој закон за траењето на управувањето со моторно возило и за одморите на возачите се применуваат и на возачите на моторни возила регистрирани во странство, кога со тие возила управуваат на територијата на Република Македонија ако со меѓународен договор поинаку не е определено.

VII. ВОЗИЛА

1. Општи одредби

Член 318

Возилата во сообраќајот на пат мораат да ги исполнуваат пропишаните услови во поглед на димензиите, вкупната маса и основното оптоварување, да ги имаат исправни пропишаните уреди и опрема, како и да ги исполнуваат посебните услови, доколку со нив се врши превоз или служат за вршење на дејност која е уредена со посебни прописи, или посебните услови утврдени во дозволата во членот 155 од овој закон.

Возилата на моторен погон и приклучните возила што сервиски се произведуваат или увезуваат, мора да ги исполнуваат хомологациските прописи кои важат во Република Македонија, односно да се во согласност со меѓународните договори кои ги ратификувала Република Македонија.

Член 319

Моторните и приклучните возила регистрирани во странство можат да учествуваат во сообраќајот на територијата на Република Македонија само ако ги имаат исправни уредите и опремата пропишани со важечката меѓународна Конвенција за сообраќајот на патистата, а во поглед на димензиите, најголемата дозволена маса и основното оптоварување - ако ги исполнуваат условите пропишани за моторните и приклучните возила регистрирани во Република Македонија.

2. Испитување на возилата

Член 320

Возилата на моторен погон, моторните и приклучните возила што поединечно се произведуваат, односно увезуваат или преправаат или им се оштетени склоповите и уредите суштествени за безбедно учество во сообраќајот, пред пуштањето во сообраќај мораат да бидат подложени на испитување во поглед на безбедносно - техничките карактеристики за кое се издава уверение.

На испитување подлежат и возилата во кои е вграден уред за погон на течен гас или друг уред за безбедно учество во сообраќајот, како и возилата за кои се непознати или се неточни техничките податоци потребни при вршење на технички преглед и регистрација и за истите се издава потврда.

Уверението, односно потврдата од ставовите 1 и 2 на овој член возачот е должен да ја носи со возилото и да ја покаже на барање на овластеното лице.

Член 321

Испитувањата на возилата од членот 320 на овој закон ги врши организацијата која располага со пропишана техничка опрема и уреди, стручни лица за вршење на испитување и што ќе ја овласти министерот за стопанство во согласност со министерот за внатрешни работи и министерот за сообраќај и врски.

Овластената организација за испитување на возила е должна да обезбеди испитувањето да се врши на пропишан начин и уредно да ги води пропишаните евиденции.

Член 322

Надзор на придржувањето кон пропишаните услови за работа на овластената организација за испитување на возилата врши Министерството за стопанство.

Член 323

Возач на моторно возило во кое е вграден тахограф должен е во сообраќај на пат со себе да носи клуч за отворање на тахографот и употребена вложка за тахографот за последните 24 часа возење, како и потврда за извршен преглед за жигосување на тахографот.

Член 324

Се овластува министерот за стопанство во согласност со министерот за сообраќај и врски и министерот за внатрешни работи да донесе поблиски прописи за критериумите, начинот и постапката за испитување на возилата, за тоа што се смета за произведено или преправено возило, кои уреди се суштествени за безбедно учество во сообраќајот во смисла на членот 320 став 2 од овој закон, критериумите што треба да ги исполнуваат стручните лица кои вршат испитување, формата и содржината на уверението и потврдата за испитување на возилото и за водење на евиденција.

3. Регистрација на возила

Член 325

Моторните возила и возилата на моторен погон, приклучните возила и запрежните возила што учествуваат во сообраќајот на пат мораат да бидат регистрирани.

По исклучок од ставот 1 на овој член не мораат да бидат регистрирани:

1. Лесни приколки;

2. Моторни возила, возила на моторен погон, приклучни возила и запрежни возила што се преправени или се поправени и со кои се врши пробно возење заради испитување и прикажување на нивните својства, или што се движат од седиштето на претпријатието во кое се произведени до складот, како и моторните и приклучните возила што се движат од местото од кои се преземени нерегистрирани до местото во кое ќе бидат регистрирани - под услов да се означени со посебни таблички за привремено означување на такви возила во сообраќајот на пат (пробни таблички).

За возилата од став 2 точка 2 на овој член се издава потврда за користење на пробните таблички. Кога управува со возило кое е означено со пробни таблички, возачот мора кај себе да има важечка потврда и е должен да ја покаже на барање од овластеното лице.

За регистрираните возила се води евиденција.

Член 326

Можат да се регистрираат само оние моторни возила, возила на моторен погон и приклучни возила за кои на задолжителниот технички преглед ќе се утврди дека се исправни.

Член 327

Тракторите и приклучните возила што ги влечат трактори наменети првенствено за превоз на предмети, се регистрираат на начин и под услови пропишани за регистрација на моторните и приклучните возила.

Член 328

За регистрирани моторни возила, запрежни возила што ги влече моторно возило или земјоделски трактор, се издава сообраќајна дозвола и регистарски таблички.

За регистрирана работна машина, велосипед со мотор, земјоделски трактор, мотокултиватор и приклучно возило што го влече мотокултиваторот, се издава потврда за регистрација и регистарска таблица, а за регистрирано запрежно возило само регистарска таблица.

Член 329

Сообраќајна дозвола за моторни возила и приклучни возила што ги влече моторното возило се издава со рок на важење од една година.

Сопственикот, односно носителот на правото на располагање со возилото е должен ако не ја продолжи регистрацијата на возилото во рок од 30 дена од денот на истекот на важењето на сообраќајната дозвола, да му ги врати регистарските таблички на надлежниот орган.

Член 330

Работна машина, земјоделски трактор, мотокултиватор, велосипед со мотор и запрежно возило, како и приклучно возило што го влече земјоделски трактор или мотокултиватор подлежат на повторна регистрација само при промена на сопственикот, односно носителот на правото на користење на возилото или при промена на неговото живеалиште, односно седиште.

Член 331

Сообраќајна дозвола и потврда за регистрација се издава на образец чија форма, боја, содржина, вид и квалитет на материјалот се еднообразни за целата територија на Република Македонија.

Член 332

Регистрација на моторните и приклучните возила, тракторите, работните машини, мотокултиваторите и велосипедите со мотор, како и на приклучните возила што ги влечат тракторите и мотокултиваторите врши Министерството за внатрешни работи според живеалиштето, односно седиштето на сопственикот, односно носителот на правото на користење на возилото.

Општината го определува органот кој ќе врши регистрација на запрежните возила чии сопственици живеат или престојуваат на подрачјето на општината.

Член 333

За регистрираните возила се издава една од следниве видови регистарски таблички:

1. Регистарски таблички за моторни возила, освен за мотоцикли;

2. Регистарски таблички за мотоцикли;

3. Регистарски таблички за приклучни возила;

4. Регистарски таблички за моторни и приклучни возила на дипломатски и конзуларни претставништва и на мисии на странски држави и на претставништва на меѓународни организации во Република Македонија и на нивниот персонал;

5. Регистарски таблички за привремено регистрирани моторни и приклучни возила;

6. Регистарски таблички за моторни и приклучни возила на Армијата на Република Македонија;

7. Регистарски таблички за определени моторни и приклучни возила на Министерството за внатрешни работи и

8. Регистарски таблички за моторни и приклучни возила кои не ги исполнуваат пропишаните услови во поглед на димензиите (должина, ширина, висина), односно чија најголема дозволена маса е поголема од 40 тони, односно чија сопствена маса е поголема од дозволените осни оптоварувања.

За возилата од членот 328 став 2 на овој закон се издаваат следниве видови регистарски таблички:

1. Регистарска таблица за работна машина;

2. Регистарска таблица за земјоделски трактор;

3. Регистарска таблица за мотокултиватор;

4. Регистарска таблица за велосипед со мотор;

5. Регистарска таблица за запрежно возило и

6. Регистарска таблица за приклучно возило што го влече земјоделски трактор или мотокултиватор.

Член 334

Ознаките на регистарските таблички се состојат од определени букви и броеви.

Член 335

Моторно возило, трактор и работна машина во сообраќај на пат имаат по две регистарски таблички, а мотоциклите, мотокултиваторите, велосипед со мотор, запрежно возило и приклучно возило што го влече трактор или мотокултиватор има по една регистарска табличка.

Регистарските таблички мораат да бидат поставени на возилото така што да можат добро да се гледаат од задната, односно предната страна и да бидат читливи.

Лесните приколки што не се регистрираат, мораат во сообраќајот на пат на својата задна страна да имаат регистарска табличка со повторен регистарски број на влечното возило.

Член 336

Во сообраќај на пат смее да учествува моторно или приклучно возило само за време на важењето на сообраќајната дозвола издадена за тоа возило.

Регистрирано возило во сообраќајот на пат ги носи оние регистарски таблички што за тоа возило се издадени и чиј број е запишан во важечката сообраќајна дозвола, односно потврда за регистрација.

Кога управува со моторно возило или со моторно и приклучно возило, возачот треба да има со себе важечка сообраќајна дозвола издадена за тие возила, а кога управува со возилата од членот 328 став 2 на овој закон - потврда за регистрација и е должен да ги покаже на барање од овластеното лице.

Член 337

Возило регистрирано во Република Македонија не може да ја напушти територијата на Република Македонија ако не носи истакната меѓународна ознака на Република Македонија.

Член 338

Се овластува министерот за внатрешни работи во согласност со министерот за сообраќај и врски да ги пропише регистрационите подрачја за моторни и приклучни возила, формата, бојата, големината и начинот на поставувањето на регистарските таблички за моторни и приклучни возила, работни машини, земјоделски трактори, мотокултиватори, велосипед со мотор, запрежно возило и за приклучно возило што го влече земјоделски трактор или мотокултиватор, постапката за регистрација, образецот на потврдата за регистрација, образецот на сообраќајната дозвола за земјоделски трактор, национална ознака, како и водењето на евиденцијата за регистрираните возила.

Член 339

Регистарските таблички за возила и табличките за обележување на возила на кои се подготвуваат возачи ги изработува правно или физичко лице што ќе го овласти министерот за внатрешни работи.

Регистарските таблички од ставот 1 на овој член на опачината носат втисната ознака на правното или физичкото лице што ги изработило.

Член 340

Пробни таблички за моторни и приклучни возила издава Министерството за внатрешни работи непосредно или преку правно лице кое се занимава со промет на возила или со вршење на технички прегледи на моторни и приклучни возила.

Пробните таблички за моторни и приклучни возила можат да се користат и за трактор, работна машина и мотокултиватор, на начин и под услови кои се пропишани за нивно користење на моторни и приклучни возила.

Член 341

Возило кое правно или физичко лице врз основа на закон или друг пропис не може да го користи во сообраќајот на пат за вршење на јавен превоз или превоз за сопствени потреби, не може да се регистрира.

Член 342

Сопственикот, односно носителот на правото на располагање со возилото е должен, во рок од 15 дена да го одјави возилото ако е отуѓено, исчезнато, уништено или е отпишано, или ако сопственикот го променил постојаното живеалиште, односно седиште. Во истиот рок сопственикот, односно носителот на правото на располагање со возилото е должен да ја пријави промената на кој и да било податок што е

запишан во сообраќајната дозвола, односно потврда за регистрација.

Пријавувањето од ставот 1 на овој член се врши во Министерството за внатрешни работи, според местото на регистрација на возилото, а кога се врши промена на живеалиштето, односно седиштето, според новото живеалиште, односно седиште.

Член 343

Возилата на Армијата на Република Македонија се регистрираат според пропис што го донесува министерот за одбрана.

Член 344

Моторните и приклучните возила на дипломатските и конзуларните претставништва и на мисиите на странски држави и на претставништва на меѓународни организации во Република Македонија и на нивниот персонал, на странски трговски, сообраќајни, културни и други претставништва, на странски дописништва и на постојаните странски дописници, односно на странците - постојани службеници на странски дописништва и моторните и приклучните возила на странците на кои заради школување, специјализација, научни истражувања, вработувања или вршење на професионална дејност, давање азил или признавање на статусот на бегалци им е издадено одобрение за привремен престој подолг од шест месеци или за постојан престој во Република Македонија, како и моторните и приклучните возила на државјаните на Република Македонија кои ќе се вратат од странство, односно кои ќе дојдат во Република Македонија да останат постојано во неа, можат да учествуваат во сообраќајот во Република Македонија само ако се регистрирани во Република Македонија.

Член 345

Моторни и приклучни возила регистрирани во странска земја можат да учествуваат во сообраќајот на територијата на Република Македонија само ако имаат важечка сообраќајна дозвола и регистарски таблички што ги издал надлежниот орган на земјата во која возилото е регистрирано, како и меѓународна ознака на земјата на регистрацијата.

Странско приклучно возило што не е регистрирано на својата задна страна мора да има регистарска табличка со повторен регистарски број на влечното возило.

Член 346

Привремено можат да се регистрираат моторни и приклучни возила увезени од странство или набавени во Република Македонија чии сопственици се странци кои во Република Македонија привремено престојуваат врз основа на важечка патна исправа или државјани на Република Македонија кои заради школување, специјализација, научно истражување, вработување или вршење на професионална дејност, привремено престојуваат во странство, моторни и приклучни возила што се користат врз основа на договор за деловна соработка или на договор за закуп склучен меѓу домашен и странски превозник, како и моторни и приклучни возила што се користат заради учество на саем и спортски натпревари.

Возилото што ќе влезе во Република Македонија со странски регистарски таблички на кои ознаките и бројот не им се во согласност со одредбите на меѓународните договори што ги ратификувала Република Македонија, мора привремено да се регистрираат.

Привремена регистрација на возилото, односно продолжување на привремената регистрација на возилото се врши секоја година.

Член 347

За привремено регистрирано возило се издава потврда за привремена регистрација и регистарски таблички.

Кога управува со привремено регистрирано возило, возачот кај себе мора да има важечка потврда за привремената регистрација на возилото и е должен да ја покаже на барање од овластеното лице.

4. Технички преглед

Член 348

Заради проверување на техничката исправност на моторните и приклучните возила се вршат технички прегледи.

На техничкиот преглед се утврдува дали возилото ги има и се во исправна состојба пропишаните уреди, а особено уредите за управување, уредите за копирање, пневматиците и уредите за давање светлосни сигнали, за осветлување на патот и на возилото и за испуштање на согорените гасови, како и дали ги исполнуваат и другите пропишани услови за учествување во сообраќајот.

Член 349

Технички преглед на моторни, приклучни возила, трактори и земјоделски трактори се врши еднаш годишно.

Технички преглед на моторни и приклучни возила со кои се врши јавен превоз на патници, на возила за прва помош, моторни и приклучни возила кои се наменети за превоз на опасни материи, возила за изнајмување (рент-а кар) и возила на авто-школите наменети за оспособување на кандидати за возачи, се врши на секој шест месеци.

Член 350

Технички преглед на моторни и приклучни возила, трактори и земјоделски трактори може да врши организација во која доброволно се здружени најмалку десет правни лица регистрирани за дејности од областа на безбедноста, превентивата во патниот сообраќај и давање на техничка помош на патиштата, што ќе ја овласти министерот за внатрешни работи, како и установа од образованието чија дејност е едукација на кадри од областа на безбедноста и превентивата во сообраќајот на патиштата (во натамошниот текст: овластено правно лице за вршење на технички преглед). Овластување од ставот 1 на овој член може да добие организацијата односно установата од ставот 1 на овој член која располага со соодветен сопствен деловен простор, техничка опрема и уреди, соодветна организација и најмалку две стручни лица оспособени за вршење на технички преглед одделно за секоја станица за технички преглед.

Овластување за вршење технички преглед од ставот 1 на овој член може да се добие само ако во урбаната средина каде што ќе се врши технички преглед има најмалку 2500 моторни возила.

Член 351

Овластеното правно лице за вршење на технички преглед на возилата е должно уредите, опремата и објектот да ги одржува во исправна состојба, техничкиот преглед да го врши на пропишан начин и уредно да ги води пропишаните евиденции.

Овластеното правно лице не може да врши технички преглед на сопствените и на возилата на правните лица што се здружени во организацијата од членот 350 став 1 на овој закон.

Член 352

Овластеното правно лице за вршење на технички преглед на возилото е должно на секои четири години да врши проверка на знаењето на стручните лица кои вршат технички преглед на возилата.

Проверката од ставот 1 на овој член особено се однесува на примената на новите прописи, технички нормативи, стандарди, како и употребата на новите технички уреди и опрема при вршењето на технички преглед.

Стручното лице од ставот 1 на овој член кое ќе одбие да се подложи на проверка или не покаже потребно знаење, или техничките прегледи ги врши на нестручен начин не може да врши технички преглед на возила.

Член 353

Овластеното правно лице за технички преглед на возила е должно дневно да ги евидентира податоците за прегледаните возила во корист на Министерството за внатрешни работи на пропишан начин, како и да му ги доставува досиејата за тие возила.

Податоците од евиденцијата од став 1 на овој член, Министерството за внатрешни работи на барање може да ги даде на користење на државни органи и други субјекти кои со закон се овластени да водат, односно користат такви податоци.

Член 354

Надзор над придржувањето кон пропишаните услови за работа на овластените правни лица за вршење технички преглед на возила, како и над законитоста на собирањето, чувањето, користењето и доставувањето на податоци за прегледаните возила врши Министерството за внатрешни работи.

Овластеното правно лице за технички преглед на возила е должно да го овозможи вршењето на надзорот, да ја стави на располагање соодветната документација и да ги даде потребните податоци и известувања.

Министерот за внатрешни работи ќе го одземе овластувањето за вршење на технички преглед на возила, ако утврди дека овластеното правно лице престанало да ги исполнува пропишаните услови или дека техничкиот преглед не го врши на пропишан начин, односно не постанува со податоците на пропишан начин.

Правното лице на кое му е одземено овластувањето за вршење технички преглед на возила не може да побара овластување за вршење технички преглед пред истек на една година од конечност на решението со кое му е одземено овластувањето.

Член 355

Трошоците за извршениот технички преглед ги поднесува сопственикот, односно носителот на правото на користење на возилото.

Член 356

Се овластува министерот за внатрешни работи да донесе поблиски прописи за основните критериуми во поглед на техничката опрема и уредите и просторот со кој мора да располага овластеното правно лице за технички преглед на возила, критериумите што треба да ги исполнуваат стручните лица, начинот на вршење на техничкиот преглед, како и за начинот на воденето на евиденцијата за извршените технички прегледи.

VIII. ПОСЕБНИ МЕРКИ НА БЕЗБЕДНОСТ

Член 357

Овластеното лице може да го подложи возачот или возачот инструктор на испитување со помош на соодветни средства и апарати (алкометар и друго) или да го одведе на стручен преглед заради проверување дали има алкохол во организмот или дали покажува знаци на алкохолна растроеност, односно дали се наоѓа под дејство на опојни дроги или на лекови на кои е означено дека не смеат да се употребуваат пред и за време на возењето.

Возачот или возачот инструктор од ставот 1 на овој член е должен да се подложи на испитувањето, односно на стручниот преглед на кој е упатен.

Анализа на крвта или на урината се врши кај возачот или возачот инструктор кој негира дека е под дејство на алкохол, чие присуство во организмот е утврдено со соодветни средства или апарати, како и дека се наоѓа под дејство на опојни дроги или на лекови на кои е означено дека не смеат да се употребуваат пред и за време на возењето ако поради тоа не би настаниле штетни последици за неговото здравје.

Ако со испитувањето спроведено според одредбите на овој член е утврдено дека возачот или возачот инструктор е под дејство на алкохол, опојни дроги или на лекови на кои е означено дека не смеат да се употребуваат пред и за време на возењето, трошоците на испитувањето ги поднесува возачот, односно возачот инструктор.

Член 358

Анализа на крв или анализа на крв и урина заради утврдување на содржината на алкохол, опојни дроги или лекови на кои е означено дека не смеат да се употребуваат пред и за време на возење во организмот на возачот и на друг учесник во сообраќајот врши здравствена установа или Министерството за внатрешни работи ако располагаат со потребната материјална опрема и кадар за вршење на такви анализи и ако ги овласти министерот за здравство.

Се овластува министерот за здравство во согласност со министерот за внатрешни работи да ги пропише критериумите во поглед на кадарот и материјалната опрема што мора да ги исполнува здравствената установа или Министерството за внатрешни работи за вршење анализа од ставот 2 на овој член, а соодветно на пропишаните стандарди и нормативи како и постапката за земање и транспортирање на крв и урина за анализа.

Член 359

Здравствената установа е должна да зема крв или крв и урина на пропишан начин заради анализа и да врши здравствен преглед заради утврдување на влијанието на алкохол, опојни дроги или лекови врз способноста на возачот за управување со возилото.

Доколку возачот одбие да даде крв или крв и урина за анализа, односно да се подвргне на здравствен преглед, стручното лице тоа посебно ќе го констатира во записник и ќе даде свое мислење врз основа на надворешните манифестации и симптоми на возачот.

Член 360

Здравствената установа е должна при прием на лице на преглед или лекување да утврди дали лицето е возач на моторно возило, трактор или работна машина и тоа да го забележи во неговиот здравствен картон.

Ако при преглед или лекување на кандидатот за возач, возач или возач - инструктор врз основа на медицински наод се посомнева или се утврди дека телесно или душевно е неспособен да управува со сите или со одредени категории на моторни возила, трактор или работна машина, здравствената установа е должна во рок од осум дена за тоа да го известува Министерството за внатрешни работи според живеалиштето на кандидатот за возач, возачот или возачот - инструктор.

Член 361

Ако здравствената установа при прегледот на возачот или на возачот инструктор утврди дека станал телесно или душевно неспособен за управување со моторни возила, должна е за својот наод и мислење веднаш да го известува Министерството за внатрешни работи кое врз основа на тоа на возачот или на возачот инструктор ќе му ја одземе возачката дозвола за времето додека таа неспособност трае.

На возачот или на возачот инструктор кој има право да управува со моторни возила од повеќе категории, а тоа право за одделни категории ќе му биде ограничено од причините предвидени во ставот 1 на овој член, ќе му се издаде нова возачка дозвола во која ќе се запишат оние категории на моторни возила со кои има право да управува.

На возачот или на возачот инструктор кој не ќе се подложи на контролниот здравствен преглед на кој е упатен, возачката дозвола ќе му се одземе за времето додека не се подложи на тој преглед.

Член 362

Овластеното лице на самото место привремено ќе му ја одземе возачката дозвола и ќе го исклучи од сообраќај возачот кого ќе го затече да управува со возило или што се обидува да управува со возило ако е очигледно дека возачот е во таква психофизичка состојба (замор, болест, дејство на опојни дроги или лекови на кои е означено дека не смее да се употребуваат пред и за време на возењето) што не е способен безбедно да управува со возилото.

Овластеното лице ќе постапи на начинот од ставот 1 на овој член спрема возачот од членот 231 став 3 на овој закон за кого ќе утврди дека во организмот има алкохол или дека покажува знаци на алкохолно растројство, како и спрема возачот за кого ќе утврди дека е под дејство на алкохол во смисла на членот 231 став 2 на овој закон.

Овластеното лице ќе го исклучи од сообраќај и возачот кого ќе го затече да управува со моторно возило, а нема возачка дозвола од определена категорија или да управува со возило во време кога е во сила мерката на безбедност забрана на управување со моторно возило.

Овластеното лице ќе постапи на начинот од ставовите 1 и 3 на овој член и спрема возачот инструктор, кого ќе го затече да оспособува кандидат за возач под дејство на алкохол во смисла на членот 231 став 3 од овој закон, или кој покажува знаци на алкохолно растројство, како и кога ќе го затече дека оспособува кандидат за возач, а нема возачка дозвола од определената категорија или во времето кога е во сила мерката на безбедност забрана на управување со моторно возило.

Овластеното лице ќе постапи на начинот од ставот 1 на овој член спрема возачот од членот 314 на овој закон кој непрекинато управува со возило подолго од 5 часа односно кој во текот од 24 часа управува со возило подолго од 8 часа, како и спрема

возачот од членот 316 на овој закон кој со возило во текот на 24 часа ќе помине повеќе од 500 км односно кој управува со возилото подолго од 8 часа.

Овластеното лице ќе постапи на начинот од ставот 1 на овој член спрема возачот или возачот инструктор од членот 357 став 2 на овој закон кој ќе одбие да се подложи на испитување односно на стручен преглед на кој е упатен.

Министерството за внатрешни работи чиј работник одзел возачка дозвола според одредбите на ставовите 1, 2, 4, 5 и 6 од овој член е должно на возачот да му ја врати дозволата штом ќе престанат причините поради кои е одземена, а најдоцна во рок од 24 часа од часот на одземањето.

Ако возачот не ја преземе одземената возачка дозвола во рок од три дена од денот на одземањето, а возачката дозвола не се води во евиденцијата кај Министерството за внатрешни работи по местото на одземање, возачката дозвола ќе се достави до местото каде што се води во евиденција.

Овластеното лице кое ја одзело возачката дозвола според одредбите на ставовите 1,2,4,5 и 6 од овој член е должно за тоа да му издаде потврда на возачот, која содржи: име и презиме на возачот, број на одземената возачка дозвола, ден и час на нејзиното одземање и начин на нејзиното враќање.

Член 363

Ако на возач на моторно возило, трактор, работна машина, мотокултиватор или велосипед со мотор или на возачот инструктор му е изречена мерка на безбедност забрана за управување со моторно возило, трактор, работна машина, мотокултиватори или велосипед со мотор, таа забрана му се запишува во неговата возачка дозвола, како и во меѓународната возачка дозвола ако ја има.

За време на траењето на мерката инструкторот не смее да врши опсобување на кандидати за возачи, а возачот на возилото од ставот 1 на овој член не смее да управува со такво возило додека трае изречената мерка.

Член 364

Возачот кому му е запишана забраната на управување со моторно возило во возачката дозвола (членот 363), возачот кому му е одземена возачката дозвола врз основа на членот 361 ставови 1 и 3 од овој закон, возачот кому му е одземена возачката дозвола привремено на самото место врз основа на членот 362 од овој закон, како и возачот кому му е задржана возачката дозвола, не смее во сообраќајот на пат да управува со моторно возило за време на траењето на забраната односно за времето за кое возачката дозвола му е одземена или задржана.

Член 365

Ако овластено лице затече возило кое поради техничка неисправност ги загрозува или ги попречува другите учесници во сообраќајот, или товарот на него е неправилно сместен односно недоволно обезбеден, или со кое без дозвола се превезува товар чии димензии односно маса ги пречекоруваат најголемите дозволени димензии односно маса или осно оптоварување, или се движи по пат на кој е забрането движењето на возила од тој вид, ќе му нареди на возачот веднаш да го прекине движењето со возилото и да ја отстрани неисправноста или возилото да го однесе на определено место каде што може да ја отстрани неисправноста односно со возилото да го продолжи движењето на патот на кој движењето на тој вид на возила е дозволено.

Ако возачот не постапи според наредбата од ставот 1 на овој член, овластеното лице ќе го исклучи возилото од сообраќај.

Член 366

Овластеното лице ќе го исклучи од сообраќај возилото кое не е регистрирано или кое ги нема пропишаните регистарски таблички.

Овластеното лице кое го исклучило возилото од сообраќај на возачот на самото место привремено ќе му ја одземе сообраќајната дозвола, а за прекршоците од ставот 1 на овој член - и регистарските таблички.

Министерството за внатрешни работи, чиј работник привремено ја одзел сообраќајната дозвола според одредбите на овој член е должно на возачот да му ја врати таа дозвола штом престанат причините поради кои му е одземена, а најдоцна во рок од 24 часа од часот на одземањето, а регистарските таблички се доставуваат во местото каде што возилото се води во евиденција.

Овластеното лице кое привремено ја одзело сообраќајната дозвола или регистарските таблички според одредбите на овој член е должно на возачот за тоа да му издаде потврда, која содржи: назив и седиште на органот чијшто работник ги одзел сообраќајната дозвола и регистарските таблички, вид и регистарски број на возилото, назив на органот што ја издал сообраќајната дозвола, име и презиме на сопственикот, односно назив на носителот на правото на располагање со возилото и негова адреса, име и презиме на возачот и негова адреса, причината на одземањето, датумот, времето, патот и местото на одземањето, начинот и времето на враќање на сообраќајната дозвола и печат и потпис на овластеното лице.

Ако возачот не ја преземе одземената сообраќајна дозвола во рок од три дена од денот на одземањето, а сообраќајната дозвола не се води во евиденцијата во местото на одземањето, сообраќајната дозвола ќе му се достави во местото каде што се води возилото во евиденција.

Член 367

На технички преглед ќе се упати моторно или приклучно возило што е исклучено од сообраќај поради техничка неисправност на уредот за управување или на уредот за сопирање, возило кое во сообраќајна незгода е толку оштетено што оправдано може да се заклучи дека на него се оштетени склоповите и уредите што се суштествени од гледиште на безбедноста на сообраќајот, како и ако основано се посомнева дека на возилото е неисправен уредот за спојување на влечното и приклучното возило.

Член 368

Кога овластеното лице при вршењето на увид оправдано се посомнева дека на возилото што учествувало во сообраќајна незгода му се оштетени склоповите и уредите што се суштествени за безбедноста на сообраќајот, ќе го исклучи тоа возило од сообраќај и привремено ќе ги одземе регистарските таблички.

Возилото од ставот 1 на овој член може да се вклучи во сообраќај по извршениот технички преглед на кој е утврдено дека се отстранети оштетувањата и недостатоците поради кои возилото е исклучено од сообраќај.

Овластеното лице кое го исклучило возилото од ставот 1 на овој член е должно да издаде потврда која ги содржи податоците од членот 366 став 4 на овој закон.

Член 369

Просторните и урбанистичките планови, како и проектите за изградба на нови и реконструкција на постојните патишта и улици и проектите за изградба на други инвестициони објекти за кои се потребни сообраќајни површини (приклучни патишта, паркиралиштата, гаражи и слично) содржат и соодветен сообраќаен план, односно сообраќаен проект.

Просторниот сообраќаен план содржи: сообраќајна студија и мрежа на сообраќајната инфраструктура.

Генералниот сообраќаен план содржи: анализа на постојната сообраќајна состојба, прогноза на идните сообраќајни потреби, категоризација и концепт на сообраќајната мрежа, условите и режимот на сообраќајот, основниот концепт на јавниот градски и приградски сообраќај и основи за планирање на стационарниот сообраќај.

Деталниот сообраќаен план, покрај содржината од генералниот сообраќаен план, содржи и прогноза за обемот и структурата на сообраќајот, пресметката за пропусната моќ на сообраќајниците, прегледноста на раскрсниците, ситуационен план, потребен простор за стационарен сообраќај, сообраќајни надолжни и попречни профили на сообраќајниците, прегледноста на раскрсниците, како и начинот на решавањето на сообраќајот на вкрстувањата.

Сообраќајниот проект содржи: прогноза за обемот и структурата на сообраќајот, условите и режимот на сообраќајот, пресметката на пропусната моќ на патот или улиците, ситуационен план, план на сообраќајни знаци, прегледност на раскрсниците, потребен простор за стационарен сообраќај, програма за работа на светлосната сигнализација, план за заштита и опрема на патот или улицата, план за осветлување, план за хортикултурно уредување, план за регулирање на сообраќајот на раскрсниците, како и други елементи од значење за безбедноста на сообраќајот.

Член 370

Просторните, генералните и деталните урбанистички планови и проекти за изградба на други инвестициони објекти можат да бидат усвоени до добивањето на согласност на сообраќајните планови и проекти за изградба на други инвестициони објекти од членот 369 ставови 2, 3 и 4 на овој закон.

Согласноста од ставот 1 на овој член ја издава Министерството за сообраќај и врски и Министерството за внатрешни работи.

Член 371

Одобрение за градба на објектите од членот 369 став 1 на овој закон не може да се издаде без претходно прибавена согласност на сообраќајниот проект од Министерството за сообраќај и врски и Министерството за внатрешни работи.

Член 372

Технички преглед не може да се врши и решение за употреба на изградените објекти од членот 371 на овој закон не може да се издаде доколку целосно не е реализиран сообраќајниот проект.

При вршење на техничкиот преглед на патишта, улици и инвестициони објекти од членот 369 став 1 на овој закон учествуваат претставници на Министерството за внатрешни работи и Министерството за сообраќај и врски.

Член 373

Објектите наменети за сообраќај (патишта, улици, пасажи, тротоари, велосипедски патеки, паркиралиштата, гаражи и друго) не можат да се пренаменат и користат за други потреби.

Член 374

Условите и режимот на сообраќајот на патиштата и улиците врз основа на сообраќаен проект со решение ги утврдува министерот за сообраќај и врски во согласност со министерот за внатрешни работи.

Под услови и режим на сообраќајот се подразбира особено: ограничување на брзината на движење за сите или за одделни категории возила во населба или на определет пат; определување на простори за паркирање и запирање на возила, движење на пешаци и сообраќај на велосипеди, велосипеди со мотор и запрежни возила, водење и терање добиток, определување на едностраночни патишта; утврдување на главни и споредни патишта; утврдување на патишта и улици на кои се забранува сообраќајот за сите или за одделни видови возила; регулирање на сообраќајот на раскрсници, насочување на транзитниот, товарниот, патничкиот, велосипедскиот и пешачкиот сообраќај, прегледноста на раскрсниците како и приклучувањето на објектите што се наоѓаат покрај патиштата и улиците на истите.

На делот од магистрален или регионален пат кој поминува низ населено место, може во согласност со законот, да се ограничи или забрани сообраќајот на возила само ако постои друг соодветен пат погоден за сообраќај на такви возила.

Измена на условите и режимот на сообраќајот се врши со решение што го издава надлежниот орган, на начин и постапка утврдени во ставот 1 на овој член.

Член 375

Овластено службено лице ќе нареди на правно или чизичко лице кое изведува работи или презема други дејствија на пат со кои го попречува или нарушува утврдениот режим на сообраќајот, да прекине со работите, односно со преземањето на дејствија, ако тоа го прави без решение од надлежниот орган или спротивно на критериумите утврдени во решението.

Член 376

Местата за поставување на безбедносна ограда за заштита на пешаците, посебните технички и други мерки за забавување на сообраќајот и безбедност на децата на приодите кон училиштата, мерките за безбедност при изведување работи на пат и лоцирање на објекти во зоната на раскрсници, како и поставувањето, отстранувањето и заменувањето на сообраќајните знаци ако тоа го бараат сообраќајните и безбедносните причини во населените места, ги определува, утврдува, односно организира Министерството за сообраќај и врски, по претходно прибавено мислење од Министерството за внатрешни работи.

Член 377

Надзор над возилата во просторите определени за паркирање на возила и на просторите за паркирање на возила каде што паркирањето е временски определено врши орган на општината и во врска со тоа издава наредби, во согласност со закон и прописите на единицата на локалната самоуправа.

Член 378

Ограничување на сообраќајот за определени категории на возила во определено време или на опре-

делен пат, ограничување на брзината на движење на возилата и други забрани, можат да се определуваат ако е можно на учесниците во сообраќајот да им се соопштува со пропишан сообраќаен знак.

Член 379

Заради безбедноста на сообраќајот и за обезбедување на неговото непречено одвивање, како и во случај кога тоа го бараат причините за одржување на јавниот ред и мир, може да се запре сообраќајот или да се определи посебно ограничување на сообраќајот на определени патишта или на делови од патот за време додека постојат причините поради кои се преземаат тие мерки.

Решението за запирање или посебно ограничување на сообраќајот од ставот 1 на овој член го донесува министерот за внатрешни работи.

Член 380

Ако претпријатието или друго правно лице што се грижи и ги одржува патиштата не ги отстранува техничките недостатоци, оштетувањата и другите пречки на патот или не го обележи патот со соодветни пропишани знаци поради кое учесниците во сообраќајот се доведуваат во непосредна опасност, односно кои се или можат да бидат причина за сообраќајна незгода, министерот за внатрешни работи ќе донесе решение со кое ќе нареди во определен рок преземање на мерки потребни за воспоставување услови за безбеден сообраќај на пат, односно за отстранување на техничките недостатоци и другите пречки на патот.

Примерок од решението се доставува и до надлежните инспекции за патишта и патен сообраќај.

Жалбата против решението поднесена до соодветната комисија на Владата на Република Македонија не го одлага неговото извршување.

Член 381

Возниот ред во линискиот сообраќај на пат мора да му одговара на минималното време на возење што на таа линија е потребно за безбеден сообраќај, со оглед на дозволената брзина, густината на сообраќајот на патот и состојбата и техничко - сообраќајните карактеристики на патот, вклучувајќи го и времето на доаѓање и на поаѓање од автобуските станици и стојалиштата.

Член 382

Ако возилото е паркирано на место на кое тоа претставува непосредна опасност за учесниците во сообраќајот или пречка за нормално одвивање на сообраќајот, полицаец може да ги одземе регистарските таблички на возилото, да нареди возилото да се отстрани, а по потреба и да се пренесе на друго место на трошок на сопственикот, односно носителот на правото на користење на возилото.

Член 383

Ако лице за кое постои основ за сомневање дека извршило кривично дело кое се гони по службена должност, се наоѓа во возило на моторен погон кое на пропишан знак на овластено лице на Министерството за внатрешни работи не запре, овластеното лице може на патот да постави уреди или други пречки за принудно запирање на возилото, ако запирањето не може да се изврши на друг начин.

При принудното запирање на возилото на моторен погон се води сметка притоа да не се загрози животот или имотот на другите учесници во сообраќајот.

Член 384

Министерството за внатрешни работи може да примени посебни воспитни мерки спрема лица кои ги прекршиле сообраќајните правила и прописи.

Член 385

Ако полицаец утврди дека за превоз на лица со товарно моторно возило или приклучно возило што го влече трактор или мотокултиватор не се исполнети условите пропишани со овој закон, може таквиот превоз да го прекине или возилото да го допрати до најблиското населено место или одредиште.

Член 386

Моторните возила и работните машини кога учествуваат во сообраќај на пат во времето од 15 ноември до 15 март мораат да имаат пропишана зимска опрема.

Полицаец ќе нареди на возач да го прекине натамошното движење на возилото, ако не постапи по сообраќајниот знак за задолжително носење и употреба на зимска опрема.

Полицаец може да нареди возачот да го прекине натамошното движење и кога не постои сообраќаен знак за задолжително носење на зимска опрема, ако зимските услови на патот не овозможуваат непречено и безбедно одвивање на сообраќајот, односно задолжително да ја постави на возилото зимската опрема.

Член 387

Полицаец ќе му забрани на лице да управува со велосипед на јавен пат, ако е очигледно дека лицето не е подготвено за тоа.

Член 388

Стручен работник кој врши технички преглед на возило, ако при прегледот утврди дека уредите за управување или сопирање на возилото се неисправни во толкава мера што возилото не е сигурно за натамошно безбедно движење во сообраќајот на пат, ќе го предупреди возачот да ги преземе потребните мерки за доведување на возилото во исправна состојба на начин да не ги загрозува другите учесници во сообраќајот, односно дека не смее со истото да учествува во сообраќајот на пат.

Член 389

Полицаец кој поседува возачка дозвола од "Б" категорија, може во исклучителни случаи да управува и со моторни возила од категоријата "Ц" и "Д", кога такво возило е потребно да се отстрани од патот, да се одведе до најблискиот простор за паркирање или до најблиското место каде што понатаму ќе се чува, ако неговиот возач од некоја причина - болест, сообраќајна незгода, исклучување од сообраќај и слично не може или не смее да управува со возилото.

Член 390

Заради остварување на поповолни услови за безбедноста на сообраќајот на патиштата можат да се основаат сообраќајни патроли на граѓани и училишни сообраќајни единици.

Сообраќајните патроли и единици од ставот 1 на овој член можат да вршат регулирање на сообраќајот, по правило, во присуство на полицаец. По исклучок, кога училишните сообраќајни единици обезбедуваат премин на школски деца преку коловоз пред училишта, присуството на полицаец не е задолжително.

Сообраќајните патроли и единици од ставот 1 на овој член можат да регулираат сообраќај на патиш-

тата и да укажуваат помош на учесниците во сообраќајот само со претходна согласност на Министерството за внатрешни работи.

Членовите на сообраќајните патроли и единици од ставот 1 на овој член треба посебно да бидат оспособени за регулирање на сообраќајот и за укажување на помош и при тоа да носат пропишана униформа или посебни ознаки, а барањата кои ги упатуваат на учесниците во сообраќајот треба да бидат во согласност со прописите и правилата во сообраќајот и знаците што ги даваат овластените лица.

Учесниците во сообраќајот се должни да постапуваат според барањата и наредбите на членовите на сообраќајните патроли и единици.

Се овластува министерот за внатрешни работи да донесе поблиски прописи за основањето, обуката, униформата, ознаките и другите прашања сврзани со работата на сообраќајните патроли и единици.

IX. СОВЕТИ ЗА БЕЗБЕДНОСТ НА СООБРАЌАЈОТ НА ПАТИШТАТА

Член 391

Заради развивање и унапредување на сообраќајното образование и воспитување на учесниците во сообраќајот, остварување на соработка и координација во развивањето на сообраќајно - превентивната работа и самозаштитата, унапредување на општата безбедност на сообраќајот на патиштата како работа од општествен интерес, како и заради иницирање и предлагање на потребни мерки за поголема безбедност на сообраќајот на патиштата, во Републиката се образува Републички совет за безбедност на сообраќајот на патиштата (Републички совет), а во општините - општински совети за безбедност на сообраќајот на патиштата како посебни општествени тела, односно градски совет за безбедност на сообраќајот на патиштата во Скопје.

Член 392

Задачи на советите од членот 391 на овој закон особено се:

- унапредување на работите сврзани со безбедноста на сообраќајот на патиштата;
- унапредување на сообраќајното воспитување и образование на учесниците во сообраќајот и развивање на сообраќајно образовната работа на предучилишните установи и училиштата;
- остварување на соработка и координација во превентивната работа на органите, институциите, правните лица и другите субјекти на самозаштита во областа на патниот сообраќај;
- организирање и учество во сообраќајно-воспитни акции и манифестации од областа на сообраќајната превентива;
- поттикнување, развивање и помагање на научно-истражувачка работа во безбедноста на патниот сообраќај;
- набавка и издавање на сообраќајно-воспитни публикации, филмови и слично;
- организирање на научни и стручни собири за работа од областа на безбедноста на патниот сообраќај и
- соработка со организациите што се занимаваат со јавно информирање, заради навремено потполно и објективно информирање на јавноста за мерките за унапредување на сообраќајната превентива и безбедноста на патниот сообраќај.

Член 393

Претседателот и членовите на Републичкиот совет ги именува Собранието на Република Македонија, а на општинските совети советот на општината, односно Советот на град Скопје на предлог од Републичкиот совет од редот на заинтересираните органи, институции и правни лица како и истакнати стручњаци што се занимаваат со прашања за безбедноста на сообраќајот на патиштата.

Членовите на советот се именуваат за време од четири години и може да бидат повторно именувани.

Член 394

Со работата на советот раководи претседател чиј мандат трае четири години. Претседателот на советот можат да биде именуван два пати еднопруго на иста функција.

Советот за својата работа донесува деловник со кој поблиску се определуваат неговите задачи и начинот на работа.

Сметководните, административно-техничките и финансиските работи на Републичкиот совет ги врши Министерството за внатрешни работи.

Член 395

За остварување на задачите од членот 392 на овој закон Републичкиот совет донесува програма која ќе се финансира од Буџетот на Република Македонија.

Член 396

Средствата остварени од паричните казни за сторените прекршоци за безбедноста на сообраќајот на патиштата се уплатуваат во Буџетот на Република Македонија.

X. ОВЛАСТУВАЊЕ ЗА ДОНЕСУВАЊЕ ПРОПИСИ ЗА ИЗВРШУВАЊЕ НА ОВОЈ ЗАКОН

Член 397

Се овластува министерот за внатрешни работи да донесе прописи за знаците што на учесниците во сообраќајот на патиштата им ги даваат овластените лица, за постапката на издавање, за менување, продолжување на важењето и за начинот на водење на евиденцијата на возачките дозволи и дозволите за возач на трактор, како и постапката за издавање и начинот на водење на евиденцијата за издадените возачки потврди, за начинот на плаќање на трошоците сврзани со обезбедувањето на пробните возења, вонредниот превоз и спортски или други приредби на пат и за регистрацијата на возилата на Министерството за внатрешни работи, за вкупното траење на времето на управување со возило, за одморите на возачите во врска со управувањето со моторно возило, за начинот на работа на удвоените екипажи на возилата, во обем кој влијае врз безбедноста на управувањето со возило и за формата и содржината на образецот на индивидуалната контролна книшка за возач на моторно возило во сообраќајот на патишта, како и упатство за нејзино пополнување.

Се овластува министерот за внатрешни работи во согласност со министерот за сообраќај и врски да донесе прописи за регистрација на моторните возила и приклучните возила, формата, содржината и начинот на изработка на образецот на сообраќајната дозвола и на возачката дозвола, за сообраќајните знаци, за начинот на евидентирање, следење и објавување на податоците за изречените казни, мерки на безбедност, за сообраќајните незгоди, нивните последици, за

возачите на моторни возила, за регистрираните моторни и приклучни возила и технички прегледи на моторни и приклучни возила и за формата и содржината на образецот за увид на сообраќајната година.

Се овластува министерот за сообраќај и врски во согласност со министерот за внатрешни работи да донесе прописи за посебниот знак за означување на возило со кое управува лице на кое му се оштетени екстремитетите суштествени за управување со возило, за начинот на обележување на возилата со кои се превезуваат лица, како и основните критериуми што патиштата, нивните елементи и објектите на нив мораат да ги исполнуваат од гледиште на безбедноста на сообраќајот.

Се овластува министерот за стопанство во согласност со министерот за сообраќај и врски и министерот за внатрешни работи да донесе прописи за димензиите, вкупната маса и осното оптоварување на возилата, за уредите и опремата што мораат да ги имаат возилата и за основните критериуми што мораат да ги исполнуваат уредите и опремата на возилата во сообраќајот на патиштата.

Се овластува министерот за здравство во согласност со министерот за сообраќај и врски да донесе прописи за здравствените критериуми што мораат да ги исполнуваат возачите на моторни возила.

Се овластува министерот за одбрана да донесе прописи за програмата и начинот за полагање на возачкиот испит на воените лица за возачи на моторни возила и на возила на моторен погон во Армијата на Република Македонија.

Се овластува министерот за сообраќај и врски во согласност со министерот за внатрешни работи да донесе прописи за посебните критериуми за управување со возила од категоријата "Ц" во групен превоз на лица, а за критериумите и начинот на превоз на лица на моторни возила и на возила на моторен погон во Армијата на Република Македонија и во согласност со министерот за одбрана.

XI. КАЗНЕНИ ОДРЕДБИ

Член 398

Со парична казна од 20.000 до 150.000 денари ќе се казни за прекршок претпријатие или друго правно лице ако:

1. Произведува, одржува, поправа или преправа возила или пушта во промет возила, уреди или резервни делови за возила спротивно на одредбите од член 5 на овој закон;

2. Не организира или трајно не врши контрола над исполнувањето на пропишаните услови за работа на возачите или на возачите инструктори, или над исполнувањето на условите предвидени за обучување на кандидатите за возачи на возила на моторен погон или за возачи кои полагаат возачки испит, над техничката исправност на возилата или над исполнувањето на условите предвидени со други прописи од кои зависи безбедноста на сообраќајот на патиштата (член 7);

3. Се занимава со поправка или боење на возило на моторен погон и приклучни возила, а не постапува според одредбите од член 227 на овој закон;

4. Оспособува кандидати за возачи спротивно на одредбите од членовите 241 и 244 на овој закон;

5. Образува испитна комисија без да ги исполни условите во поглед на стручен кадар (член 259);

6. Не му обезбеди на возачот кој управува со автобус, товарно моторно возило или со група возила

чија најголема дозволена маса е поголема од 3.500 кг непрекинат 10 часовен одмор пред почетокот на неговиот работен ден (член 315 став 1);

7. Не обезбеди возачот кој управува со автобус, товарно моторно возило или со група возила чија најголема дозволена маса е поголема од 20 тони; кога во текот на 24 часа поминува повеќе од 500 км., да се замени со друг возач најдоцна по 8 часа управување со возилото, односно по поминати 500 км пат (член 316);

8. Врши испитување на возила спротивно на член 320 став 1;

9. Неовластено изработува регистарски таблици за возила или таблици за обележување на возилата на кои се оспособуваат возачи (член 339);

10. Врши технички преглед на возила без овластување (член 350 став 1);

11. Возниот ред во линиски сообраќај на пат не им одговара на условите утврдени во членот 381 став 1 од овој закон и

12. Врши сообраќај на линија на која сообраќајот е запрен според одредбата од членот 381 од овој закон.

За прекршокот од став 1 на овој член со парична казна од 15.000 до 45.000 денари ќе се казни одговорното лице во претпријатието или во друго правно лице.

Член 399

Со парична казна од 25.000 до 80.000 денари ќе се казни за прекршок претпријатие или друго правно лице, ако:

1. Подига објекти, уреди или постројки, сади садници или поставува предмети со кои се намалува прегледноста на јавниот пат или на железничката пруга со која патот се вкрстува во исто ниво, како и прегледноста на раскрсница, или врши какви и да било дејствија што би можеле да го загрозуваат или попречуваат сообраќајот на јавен пат или да го оштетуваат јавниот пат или објектите на него (член 11 став 1);

2. Пред почетокот на работите на јавен пат не прибави одобрение за временна измена на режимот на сообраќајот, не го обезбеди местото на кое се изведуваат работите, или ако за времетраењето на работите не организира безбеден сообраќај на местото на изведување на работите, или ако по завршувањето на работите не ги отстрани од јавниот пат остатоците од материјал, средствата за работа, сообраќајните знаци, бариците или другите предмети (член 12);

3. Веднаш не преземе мерки за отстранување на пречките и за воспоставување на безбеден сообраќај во случаите од членот 14 на овој закон;

4. Не организира наизменично пропуштање на возила во случаите и на начин пропишан во членот 48 ставови 1 и 2 на овој закон;

5. Нареди или дозволи со негово возило на моторен погон да се влече приклучно возило спротивно на одредбите од членот 73 на овој закон;

6. Нареди или дозволи да се изврши влечење на натоварено товарно возило со приклучно возило или без приклучно возило односно трактор со приколка спротивно на одредбите од членот 79 на овој закон;

7. Нареди или дозволи во неговото возило да се вградат уреди за давање посебни знаци или таквото возило да се употребува во сообраќајот на пат спротивно на одредбите од членот 145 став 5 на овој закон;

8. Нареди или дозволи неговото возило во сообраќајот на пат да се оптовари над дозволената носи-

вост, или над дозволеното осно оптоварување или над најголемата дозволена маса или над дозволените габарити или над можностите што ги дозволуваат особините на патот и техничко-конструкционите можности на возилото или ако со неговото возило се превезува товар кој не е распореден или прицврстен на начинот определен во членот 146 на овој закон;

9. Врши пробно возење без одобрение или ако не ги презема мерките на безбедност определени во одобрението (член 149 ставови 1 и 2);

10. Не постапува според посебните услови определени во согласноста за вонреден превоз (член 155 став 3);

11. Постапи спротивно на одредбите на член 156 на овој закон;

12. Нареди или дозволи во автобус и негова приколка да се превезуваат повеќе лица отколку што има вградени седишта и места за стојење или ако нема вградени држачи (член 174);

13. Во просторот определен за сместување на товар врши групен превоз на работници без одобрение или врши превоз на деца кои не наполниле 14-години возраст без придружба од полнолетно лице (член 179 ставови 1 и 6);

14. Во поглед на обележувањето на јавните патишта со сообраќајни знаци не постапи според одредбите на членот 193 ставови 1 и 2 од овој закон;

15. Не постави или не ги одржува сообраќајните знаци на патот така што да бидат лесно уочливи дење и ноќе, или ако не ги отстрана, не ги дополни или не ги замени сообраќајните знаци што не одговараат на изменетите услови на сообраќајот на патот или на барањата на безбедноста на сообраќајот (член 195);

16. На јавен пат постави табли, знаци, светла, столбови или други слични предмети со кои се засолнува или се намалува видливоста на поставените сообраќајни знаци, или кои со својата форма, боја, изглед или со местото на поставувањето имитираат или личат на некој сообраќаен знак, или ги заслепуваат учесниците во сообраќајот, или го одвркаат нивното внимание во мера која може да биде опасна за безбедноста на сообраќајот (член 197);

17. На јавен пат, надвор од населба, со современ коловоз за сообраќај во двете насоки, на кој постојат само две сообраќајни ленти, не ги одвои тие ленти со соодветна надолжна линија на коловозот, а на магистрален пат не ги обележи и со рабни линии (член 207 став 2);

18. Постапи спротивно на одредбите на членот 208 став 1 и член 209 став 1 на овој закон;

19. Постапи спротивно на одредбите на членот 212 на овој закон;

20. Не постави уред за давање на светлосни знаци или уред за давање на звучни знаци на премин на пат преку железничка пруга во исто ниво во случаите од членот 213 на овој закон;

21. На патот на кој настанале пречки што не можат веднаш да се отстранат или на кој се изведуваат работи не постапи според одредбите на членот 214 ставови 1 и 2 на овој закон;

22. Не го известува Министерството за внатрешни работи за приемот на лице повредено во сообраќајна незгода или за смртта на лице повредено во сообраќајна незгода (член 220);

23. По сообраќајната незгода на барање од овластеното лице не презема мерки за итно отстранување на возилото, товарот, предметите или на друг растурен материјал од коловозот или не обезбеди проодност на патот (член 226 став 3);

24. Нареди или дозволи со трактор, мотокултиватор, работна машина или велосипед со мотор во сообраќај на пат да управува лице кое нема важечка возачка дозвола, дозвола за возач на трактор, односно возачка потврда (член 228 став 2 и член 229);

25. Нареди или дозволи со возило да управува возач за кого може да се заклучи дека поради замор, болест, тешка психичка состојба или употреба на опојни дроги или лекови на кои е означено дека не смеат да се употребуваат пред и за време на возењето не е во состојба сигурно да управува со возилото (член 230);

26. Нареди или дозволи возач односно возач-инструктор кој во организмот има алкохол или покажува знаци на алкохолно растројство да започне да управува со возило односно да оспособува кандидат за возач во практично управување со возило спротивно на одредбите на членот 231 став 3 на овој закон;

27. Нареди или дозволи на инструктор при оспособување на кандидат за возач во практично оспособување да постапува спротивно на одредбите од член 250 став 1 на овој закон;

28. Без овластување печати обрасци на дозвола за возач на трактор или возачка потврда или ако ги пушти во слободен промет (член 292 став 2);

29. Нареди или дозволи со неговото возило да управува лице спротивно на одредбата од членот 301 став 2 на овој закон;

30. Врши здравствен преглед и издава уверение за телесна и душевна способност за управување со моторно возило, трактор или работна машина спротивно на одредбите од членот 305 став 1 на овој закон;

31. Со неговото моторно возило управува возач кој не се подложил на контролен здравствен преглед на кој бил упатен (член 312);

32. Возач на автобус или на товарно моторно возило или на група возила чија најголема дозволена маса е поголема од 3500 килограми управува со возило непрекинато подолго од 5 часа (член 314 став 1);

33. Во сообраќај на пат употребува возило кое не ги исполнува пропишаните услови во поглед на димензиите, вкупната маса или основното оптоварување, или ако не му се исправни пропишаните уреди за управување, уредите за запирање, уредите за спојување на влечното и приклучното возило, тахографот и пневматиците (член 318);

34. На надлежниот орган не му ги врати регистарските таблички на возилото на кое не му е продолжена регистрацијата ни по 30 дена од истекот на важењето на регистрацијата или ако во пропишаниот рок не го одјави возилото, односно не ја пријави промената на податоците запишани во сообраќајната дозвола (член 329 став 2 и член 342 став 1);

35. На возилото користи регистарски таблички што не се издадени за тоа возило (член 336 став 2);

36. Нареди или дозволи во сообраќај на пат да учествуваат моторни, приклучни возила и трактори или земјоделски трактори на кои не им е извршен технички преглед (член 349);

37. Неовластено врши анализа на крв или анализа на крв и урина (член 358 став 1);

38. Нареди или дозволи возач кому забраната на управување со моторно возило му е запишана во возачката дозвола или кому му е одземена или задржана возачката дозвола да управува со моторно возило во сообраќајот на пат за времетраењето на таа забрана, односно за времето за кое возачката дозвола му е одземена или задржана (член 364);

39. Нареди или дозволи во сообраќајот на пат да учествува моторно или приклучно возило што е упатено на технички преглед, а не е подложено на тој преглед (член 367);

40. Нареди или дозволи во сообраќајот да учествува возило на кое не е извршен технички преглед, а на кое во сообраќајна незгода му се оштетени склоповите и уредите суштествени од гледиште на безбедноста на сообраќајот (член 368 став 2);

41. Урбанистичкиот план или проект за изградба на нов или реконструкција на постојниот пат или улица, како и проектот за изградба на друг инвестиционен објект за кој е потребна сообраќајна површина не содржи соодветен сообраќаен план, односно сообраќаен проект (член 369 став 1);

42. Не прибави согласност за сообраќајниот план односно сообраќајниот проект (член 371) и

43. Не постапи според решението на министерот за внатрешни работи (член 380 став 1);

За прекршок од ставот 1 на овој член ќе се казни со парична казна од 10.000 до 30.000 денари одговорното лице во претпријатието или во друго правно лице.

Со парична казна од 10.000 до 30.000 денари ќе се казни за прекршок од ставот 1 на овој член и одговорното лице во државен орган.

Член 400

Со парична казна од 15.000 до 45.000 денари ќе се казни за прекршок претпријатие или друго правно лице, ако:

1. Наплатата на надоместокот за користење на автопатишта, нивните делови или одделни објекти се организира на начин спротивен на одредбата од членот 13 на овој закон;

2. Не постапи согласно со одредбата на членот 15 на овој закон;

3. Остави на пат оштетени возила, предмети или материи што можат да ја попречуваат или загрозуваат безбедноста на сообраќајот (член 17 став 1);

4. На своите моторни или приклучни возила не ја стави пропишаната ознака за најголемата дозволена брзина на движење за тие возила (член 38 став 3);

5. Нареди или дозволи неисправно возило на моторен погон да се влече спротивно на одредбите од членот 77 став 2 на овој закон;

6. Нареди или дозволи работна машина или мотокултиватор во сообраќај на пат да влече приклучок што не е произведен за нив и ако нема исправни уреди за управување и сопирање или да се движи ноќе без пропишани светла за осветлување на патот и означување на возилото (член 101);

7. Нареди или дозволи со негово возило да се превезува товар спротивно на одредбите на членот 147 на овој закон;

8. Не обезбеди товарот во возилото ноќе, како и дење во случај на намалена видливост, да биде означен на начинот утврден во членот 148 на овој закон;

9. Одржува спортска или друга приредба на пат без одобрение (член 159 став 1);

10. Не ги преземе мерките на безбедност наведени во одобрението за одржување на спортска или друга приредба на пат или не ја извести навреме јавноста за ограничувањето или запирањето на сообраќајот (член 160);

11. Нареди или дозволи натпреварувачите што учествуваат на спортска или друга приредба на пат да ги следат возила кои не се посебно обележани со ознаки што ги определил организаторот (член 164);

12. Дозволи да започне приредбата, односно да не го прекине нејзиното одржување ако не се преземени сите мерки на безбедност наведени во одобрението (член 165 став 1);

13. Во определениот рок по одржувањето на приредбата не ги отстрани од патот сообраќајните знаци, другите ознаки, уредите и предметите кои биле поставени во врска со одржувањето на приредбата (член 167 став 1);

14. Нареди или дозволи со возило на моторен погон во сообраќај на пат да се превезуваат лица во поголем број отколку што е означено во сообраќајната дозвола, односно потврдата за регистрација (член 168 став 1);

15. Нареди или дозволи превоз на лице да се врши во затворениот простор на моторно или приклучно возило кој не може да се отвори од внатрешната страна (член 171 став 1);

16. Нареди или дозволи во сообраќајот на пат да учествува автобус за превоз на деца што не е обележан со посебен знак (член 175);

17. Дозволи во просторот определен за сместување на товар да се врши превоз на работници спротивно на член 178 од овој закон;

18. Нареди или дозволи со товарно моторно возило со кое се врши групен превоз да управува возач кој не ги исполнува условите од членот 180 на овој закон;

19. Нареди или дозволи во просторот на товарно моторно возило во кој се превезува добиток да се превезуваат и лица (член 183 став 1);

20. Нареди или дозволи во приклучно возило што го влече товарно моторно возило да се врши превоз на лица (член 183 став 2);

21. Нареди или дозволи во приклучно возило што го влече трактор или мотокултиватор да се врши превоз на лице спротивно на одредбите од членот 184 на овој закон;

22. Нареди или дозволи со приклучно возило што го влече трактор да се превезуваат лица спротивно на одредбите од членот 185 ставови 1 и 3 на овој закон;

23. Нареди или дозволи со трактор што влече приклучно возило во кое се превезуваат лица да управува возач кој не ги исполнува условите од членот 186 на овој закон;

24. Отстрани или оштети сообраќаен знак или го измени значењето на сообраќајниот знак (член 196 став 2);

25. На автопат, на пат резервиран за сообраќај на моторни возила, на магистрален, регионален и локален пат знаците за опасност и знаците за изречни наредби не ги премачка со рефлектирачки материи или не ги осветли со сопствен извор на светлина (член 199);

26. Рабовите на коловозот на јавен пат се обележуваат со светлосни сообраќајни ознаки, ако рабовите на коловозот на делот од патот низ тунел, како и врвовите на пешачките острови, островите за насочување на сообраќајот и други објекти на коловозот што ноќе не се доволно осветлени не ги обележи на начинот пропишан во членот 205 на овој закон;

27. При изведувањето работи на патот постави браници што не се обоени, односно осветлени на начинот пропишан во членот 214 став 3 на овој закон;

28. Нареди или дозволи за управување со моторно возило на пат да се оспособува лице кое не наполнило определени години возраст (член 238);

29. Моторното возило на кое кандидатот за возач се оспособува за практично управување со возило не

го обележи со посебни таблички (член 239 ставови 1 и 2);

30. Се залочне со почетно оспособување на кандидат за возач во практичното управување со возило на пат односно со почетно оспособување на кандидат за возач на моторно возило или трактор спротивно на одредбите од членовите 245 и 246 на овој закон;

31. Оспособувањето на кандидат за возач го врши спротивно на одредбите од членот 247 на овој закон;

32. При оспособувањето на кандидат за возач не се придржува кон пропишаниот наставен план и програма, или ако не ги води пропишаните евиденции или ако не воспостави постојан увид над користењето на возилата и посебните таблички со кои се означува возилото со кое се врши оспособување (член 248);

33. Нареди или дозволи оспособување на кандидат за возач за управување со моторно возило или трактор, да врши инструктор кој е под дејство на алкохол, дрога или психоактивни лекови или е толку изморен или болен или е во таква психичка состојба што не е способен да врши сигурен надзор (член 249 став 1);

34. Нареди или дозволи оспособување на кандидат за возач на трактор на пат да врши лице кое не ги исполнува пропишаните услови од членот 251 на овој закон;

35. Не ги води соодветните евиденции (член 271);

36. Не го води или неуредно го води регистарот на издадените меѓународни возачки дозволи или ако издаде меѓународна возачка дозвола на возач кому му е изречена мерка на безбедност или заштитна мерка забрана на управување со моторно возило додека таа забрана трае (член 299 ставови 2 и 3);

37. Регистарот на издадени меѓународни возачки дозволи не ги содржи податоците од членот 300 став 1;

38. Дозволи кандидатот за возач на моторно возило и трактор да се обучува од практичниот дел на обуката без здравствен преглед (член 302 став 1);

39. Не ја води посебната евиденција за извршените прегледи и за издадените уверенија за телесна и душевна способност за управување со моторно возило, трактор или работна машина (член 305 став 3);

40. Нареди или дозволи со негово моторно и приклучно возило во сообраќајот да учествува возач без индивидуална контролна книшка, како и ако во неа не е запишан прегледот на активностите на возачот (член 315 став 6);

41. Нареди или дозволи во сообраќајот на пат да се употребува возило кое нема пропишана опрема или исправни пропишани уреди, освен уредите за управување, уредите за сопирање, уредите за спојување на влечно или приклучно возило, тахограф и пневматици (член 318 став 1);

42. Нареди или дозволи во сообраќај на пат да учествува возило спротивно на одредбите од членот 320 на овој закон;

43. Не обезбеди испитувањето на возилата да се врши на пропишан начин и уредно да ги води пропишаните евиденции (член 321 став 2);

44. Нареди или дозволи негови нерегистрирани моторни или приклучни возила да учествуваат во сообраќајот на пат (член 325 став 1);

45. Нареди или дозволи негови моторни или приклучни возила да учествуваат во сообраќајот на пат без пробни таблички или по истекот на важењето на пробните таблички (член 325 став 2 точка 2 и став 3);

46. Нареди или дозволи во сообраќајот на пат да учествува негово моторно или приклучно возило по истекот на важењето на сообраќајната дозвола (член 336 став 1);

47. Нареди или дозволи пробни таблички да се користат за трактор, работна машина и мотокултиватор спротивно од начинот и условите кои се пропишани за користење на пробни таблички на моторни и приклучни возила (член 340 став 2);

48. Нареди или дозволи негово моторно или приклучно возило што било привремено регистрирано да учествува во сообраќајот на пат по истекот на важењето на привремената регистрација (член 346 став 3);

49. Не постапи според одредбите од членот 351 на овој закон;

50. Не врши проверка на знаењата на стручните лица кои вршат технички преглед на возилата (член 352);

51. Не обработува податоци од пропишаната евиденција за прегледаните возила или ако истите не ги дава на користење (член 353);

52. Не овозможи вршење на надзор, или ако не ја стави на располагање соодветната документација или ако не ги даде потребните податоци и известувања (член 354 став 2);

53. Одбие земање на крв или на крв и урина заради анализа или земањето го врши на непропишан начин, одбива вршење на здравствен преглед заради утврдување на влијанието на алкохолот врз способноста на возачот за управување на возилото, или тоа посебно не го констатира на записник, односно нема да даде свое мислење (член 359 ставови 1 и 2);

54. Не постапи според одредбите од членот 360 на овој закон и

55. Постапува спротивно на одредбите од членот 374 став 4 на овој закон.

За прекршок од ставот 1 на овој член ќе се казни со парична казна од 7.000 до 20.000 денари и одговорно лице во претпријатието или во друго правно лице.

Со парична казна од 7.000 до 20.000 денари ќе се казни за прекршок од став 1 на овој член и одговорното лице во државен орган.

Член 401

Со парична казна од 7.000 до 20.000 денари ќе се казни за прекршок автопревозник кога лично управува со свое возило, како и кога ќе го довери своето возило на друго лице на управување, ако:

1. Остави на пат оштетено возило, предмети или материји што можат да ја попречуваат или загрозуваат безбедноста на сообраќајот (член 17 став 1);

2. Со возило на моторен погон влече приклучно возило спротивно на одредбите од членот 73 на овој закон;

3. Влече неисправно возило спротивно на одредбите на членот 77 став 2 од овој закон;

4. Во возило вгради уреди за давање на посебни знаци или ако такво возило употребува во сообраќајот на пат спротивно на одредбите од членот 145 став 5 на овој закон;

5. Со возило превезува товар спротивно на одредбите од членот 146 од овој закон;

6. Со возило превезува товар спротивно на одредбите од членот 147 на овој закон;

7. Ноќе или дење во случај на намалена видливост на издадените точки на товарот што го превезува со возилото не ги означат на начинот утврден во членот 148 од овој закон;

8. Во возило на моторен погон кое е означено со пробни таблички превезува други лица или товар спротивно на одредбите од член 154 на овој закон;

9. Започне, односно го продолжи вонредниот превоз спротивно на барање на Министерството за внатрешни работи, односно овластеното лице (член 156);

10. Во возилото превезува поголем број лица од бројот што е означен во сообраќајната дозвола или потврдата за регистрација (член 168 став 1);

11. Во просторот определен за сместување на товар врши превоз на лица спротивно на одредбите од членот 178 на овој закон;

12. Се занимава со поправка или боење на возила на моторен погон и приклучни возила, а не постапи според одредбите на член 227 на овој закон;

13. Управува со возило или нареди или дозволи со неговото возило да управува лице за кое може да се заклучи дека поради замор, болест, тешка психичка состојба или употреба на опојни дроги или лекови на кои е означено дека не смеат да се употребуваат пред и за време на возењето нема да биде во состојба сигурно да управува со возилото (член 230);

14. Управува со возило или нареди или дозволи со неговото возило да управува лице за кое може да се заклучи дека има алкохол во организмот или покажува знаци на алкохолна растроеност (член 231 ставови 1 и 3);

15. Управува со возило или нареди или дозволи со неговото возило да управува лице кое нема право да управува со моторно возило или нема право да управува со возило од онаа категорија во која спаѓа тоа возило (член 301 став 2);

16. Управува со возило, а не се подложил на контролен здравствен преглед, или возилото го даде на управување на возач кој не се подложил на контролен здравствен преглед (член 302 став 2 и член 312);

17. Во определениот рок не се подложи на здравствен преглед, а со возилото врши јавен превоз (член 307 точка 1);

18. Со автобус, со товарно моторно возило или со група возила чија што најголема дозволена маса е поголема од 3.500 килограми непрекинато управува подолго од 5 часа (член 314 став 1);

19. На возач кој управува со автобус или со товарно моторно возило или со група возила чијашто најголема дозволена маса е поголема од 3.500 килограми не му обезбеди непрекинат десетчасовен одмор пред почетокот на неговиот работен ден (член 315 став 1);

20. Неговото возило во сообраќајот учествува без индивидуална контролна книшка, како и ако во неа не е запишан прегледот на активностите на возачот (член 315 став 6);

21. На возач кој управува со автобус или со товарно моторно возило или со група возила чија најголема дозволена маса е поголема од 20 тони не му обезбеди замена со друг возач најдоцна по 8 часа управување со такво возило односно по поминати 500 км. или ако тие услови не ги почитува кога самостојно управува со такво возило (член 316);

22. Во сообраќајот на пат употребува моторно или приклучно возило кое не ги исполнува пропишаните услови во поглед на димензиите, вкупната маса или основното оптоварување, или на кое не му се исправни пропишаните уреди за управување, уреди за копирање, уреди за спојување на влечно и приклучно возило, тахограф и пневматици или нема тахограф или за време на возењето не го вклучува (член 318);

23. Негови моторни и приклучни возила учествуваат во сообраќајот на пат нерегистрирани (член 325 став 1);

24. Негови моторни и приклучни возила учествуваат во сообраќајот на пат без пробни таблич-

ки или по истекот на важењето на пробните таблички (член 325 став 2 точка 2 и став 3);

25. На надлежниот орган не му ги врати регистарските таблички на возилото на кое не му е предложена регистрацијата ни по 30 дена по истекот на регистрацијата, или ако во пропишаниот рок не го одјави возилото, односно не ја пријави промената на податоците запишани во сообраќајната дозвола (член 329 став 2 и член 342 став 1);

26. Во сообраќајот на пат употребува возило по истекот на времето на важењето на сообраќајната дозвола издадена за тоа возило (член 336 став 1);

27. Управува или дозволи да управува во сообраќај на пат возило кое носи регистарски таблички спротивно на одредбите од член 336 став 2 на овој закон;

28. Управува или дозволи да управува во сообраќај на пат со моторно и приклучно возило, трактор или земјоделски трактор на кој не му е извршен технички преглед (член 348);

29. Во сообраќајот на пат учествува со моторно или приклучно возило што е упатено на технички преглед, а не е подложено на тој преглед (член 367) и

30. Во сообраќајот на пат учествува со моторно или приклучно возило над кое не е извршен технички преглед, а на кое во сообраќајна незгода му се оштетени склоповите и уредите суштествени од гледиште на безбедноста во сообраќајот (член 368 став 2);

Ако со прекршокот од став 1 на овој член е предизвикана непосредна опасност за друг учесник во сообраќајот или сообраќајна незгода, сторителот ќе се казни со парична казна од 10.000 до 30.000 денари или со казна затвор во траење до 60 дена.

За прекршокот од став 1 на овој член што е сторен од материјална заинтересираност, на сторителот може да му се изрече, покрај паричната казна, и казна затвор во траење до 30 дена.

Член 402

Со парична казна од 5.000 до 15.000 денари ќе се казни за прекршок физичкото лице кое произведува, одржува, поправа или преправа возила, уреди и резервни делови спротивно на пропишаните услови неопходни за безбедно учествување на возилата во сообраќајот на патиштата (член 5).

Ако со прекршокот од став 1 на овој член е предизвикана непосредна опасност за друг учесник во сообраќајот или сообраќајна незгода сторителот ќе се казни со парична казна од 6.000 до 18.000 денари или со казна затвор во траење до 60 дена.

За прекршокот од став 1 на овој член што е сторен од материјална заинтересираност на сторителот може да му се изрече покрај паричната казна, и казна затвор во траење до 30 дена.

Член 403

Со парична казна од 4.000 до 12.000 денари или со казна затвор до 30 дена ќе се казни за прекршок:

1. Лице кое на јавен пат подига објекти, уреди или постројки, сади садници или поставува предмети со кои се намалува прегледноста на патот, железничката пруга или на раскрсницата или врши какви и да било дејствија што би можеле да го загрозуваат или попречуваат сообраќајот на јавен пат или да го оштетуваат јавниот пат или објектите на него, подига и поставува споменици, реклами, крајпатни и други спомен-знаци, продава производи и слично (член 11);

2. Возач кој ќе постапи спротивно на одредбите од членот 19 ставови 2 и 3 на овој закон;

3. Возач кој нема да го запре возилото кога ќе наиде на возило со кое се превезуваат деца, кога тоа возило е запрено на коловозот заради влегување или излегување на децата (член 21 став 4).

4. Возач кој на пат постапува спротивно на одредбите од член 32 став 3 на овој закон;

5. Возач кој со возилото на пат во населба се движи со брзина која за повеќе од 30 км на час е поголема од дозволената брзина, односно возач кој со возилото на пат надвор од населба се движи со брзина која за повеќе од 50 км на час е поголема од дозволената брзина (член 36 и член 38 ставови 1 и 2);

6. Возач кој во поглед на пропуштањето на возилата ќе постапи спротивно на одредбите од членот 40 на овој закон.

7. Возач кој на место на кое сообраќајот е регулиран со светлосни сообраќајни знаци нема да го запре возилото на знак на црвено светло (член 42 став 1);

8. Возач кој врши недозволено престигнување од десната страна (член 50 став 1);

9. Возач кој од левата страна престигнува возило кое на коловозот зазелo таква положба и чишто возач дава таков знак што да може со сигурност да се заклучи дека тоа возило скршнува налево (член 50 став 2).

10. Возач кој од левата страна престигнува возило кое се движи по шини поставени на средината на коловозот или ако го престигнува од десната страна кога помеѓу тоа возило и десниот раб на коловозот не постои сообраќајна лента (член 50 став 3);

11. Возач кој ја зголемува брзината на движењето на своето возило додека друго возило го престигнува (член 52 став 2);

12. Возач кој ќе започне престигнување на запрена колона возила или на колона возила во движење (член 53 став 1 точка 1);

13. Возач кој ќе започне престигнување или обиколување кога возачот на возилото што се движи зад него започнал престигнување (член 53 став 1 точка 2);

14. Возач кој ќе започне престигнување кога возачот на возилото што на истата сообраќајна лента се движи пред него дал знак дека е со намера да изврши престигнување или обиколување (член 53 став 1 точка 3);

15. Возач кој ќе започне престигнување кога сообраќајната лента по која е со намера тоа да го стори не е слободна на доволно растојание и со тоа ќе го загрози или попречи сообраќајот од спротивната насока (член 53 став 1 точка 4);

16. Возач кој ќе започне престигнување или обиколување на сообраќајна лента што е наменета за движење на возила од спротивната насока, ако по извршеното престигнување или обиколување не може без попречување или загрозување на другите учесници во сообраќајот повторно да земе положба на сообраќајната лента по која се движел пред започнувањето на престигнувањето или обиколувањето, како и возачот кој ќе започне престигнување на сообраќајната лента што е наменета за присилно запирање на возилата (член 53 став 1 точки 5 и 6);

17. Возач кој врши престигнување на сообраќајна лента што е наменета за сообраќај од спротивната насока пред врвот на преслап на патот или во кривина каде што прегледноста е недоволна (член 55);

18. Возач кој престигнува друго возило спротивно на одредбите од член 56 на овој закон.

19. Возач кој престигнува возило што застанало пред обележан пешачки премин заради пропуштање на пешаци (член 57).

20. Возач кој нема да го запре возилото пред обележан пешачки премин кога со даден знак му е забрането поминувањето (член 127 став 1);

21. Учесник во сообраќајот кој нема да се запре пред премин на патот преку железничка пруга во исто ниво ако уредот за затворање е спуштен или ако тој уред веќе почнал да се спушта или ако се даваат светлосни или звучни знаци за предупредување дека тој уред ќе почне да се спушта, односно дека по пругата наидува воз (член 132);

22. Учесник во сообраќајот кој нема да се запре пред премин на патот преку железничка пруга во исто ниво на кој се поставени светлосни сообраќајни знаци, кога ќе се појави црвено трепкаво или црвено непрекинато светло (член 133 став 1);

23. Возач кој во сообраќајот на пат употребува возило спротивно на одредбата од членот 145 став 5 на овој закон;

24. Возач кој управува со возило на моторен погон со кое се врши пробно возење ако не е прописно обележано (член 153);

25. Возач на возило на моторен погон кое е означено со пробни таблички ако превезува други лица или товар спротивно на одредбите од членот 154 на овој закон;

26. Лице кое не постапи според посебните услови определени во согласноста за вонреден превоз (член 155);

27. Возач кој во просторот определен за сместување на товар врши групен превоз на работници без одобрение или врши превоз на деца кои не наполниле 14 години возраст без придружба на полнолетно лице (член 179 ставови 1 и 6);

28. Возач кој управува со товарно моторно возило со кое се врши групен превоз, а не ги исполнува условите пропишани во членот 180 на овој закон;

29. Возач на товарно моторно возило кој во просторот во кој се превезува добиток истовремено превезува и лица (член 183 став 1).

30. Возач на товарно моторно возило кој во приклучно возило превезува лица (член 183 став 2);

31. Возач кој со приклучно возило што го влече трактор превезува лица спротивно на одредбите од член 185 ставови 1 и 3 на овој закон;

32. Возач кој управува со трактор или мотокултиватор што влече приклучно возило со кое се превезуваат лица ако не ги исполнува условите од членот 186 на овој закон;

33. Лице кое ќе отстрани или оштети сообраќаен знак или опрема на патот или ќе го измени значењето на сообраќајниот знак (член 196 став 2);

34. Лице кое ќе постапи спротивно на одредбата на членот 197 од овој закон;

35. Учесник во сообраќајот кој не постапува според барањето изразено со помош на знак или според наредбата на овластеното лице (член 215 став 1);

36. Возач кој непосредно учествува во сообраќајна незгода, а нема да преземе соодветни мерки заради отстранување на нови опасности што можат да настанат на местото на сообраќајната незгода (член 218 став 1 точка 2);

37. Лице кое ќе постапи спротивно на одредбите од член 223 став 1 на овој закон;

38. Лице кое во сообраќајот на пат управува со трактор, а нема важечка дозвола за возач на трактор или соодветна возачка дозвола (член 228 став 2);

39. Возач кој управува со возило спротивно на одредбата на член 230 на овој закон;

40. Возач кој во сообраќајот на пат управува или ќе почне да управува со возило или возач-инструктор

додека оспособува кандидат за возач во практичното управување со возило спротивно на одредбите од член 231 на овој закон;

41. Возач кој во сообраќајот на пат управува со моторно возило пред стекнувањето право на управување со моторно возило (член 232);

42. Инструктор кој врши оспособување на кандидат за возач спротивно на одредбите од членот 247 ставови 1 и 3 на овој закон;

43. Инструктор кој за време на оспособувањето на кандидатот е под дејство на алкохол, дрога или психоактивни лекови, болен, изморен или е во таква психичка состојба да не е способен да врши сигурен надзор (член 249 став 1);

44. Инструктор кој при оспособувањето на кандидат за возач постапува спротивно на одредбите од членот 250 став 1 на овој закон;

45. Лице кое ќе постапи спротивно на одредбите од членот 268 став 2 на овој закон;

46. Претседател и испитувачи на испитна комисија кои постапуваат спротивно на членот 261 став 4 од овој закон.

47. Возач кој управува со моторно возило од онаа категорија која не е означена во неговата возачка дозвола (член 289 став 2);

48. Возач кој во сообраќајот користи возачка дозвола за која е издаден дупликат (член 290);

49. Сопственик, односно носител на правото на располагање со возило ако постапи спротивно на одредбите од член 301 став 2 на овој закон;

50. Возач кој во сообраќајот на пат управува со возило кое не ги исполнува пропишаните услови во поглед на димензиите, вкупната маса и осното оптоварување или нема исправни пропишани уреди за управување, уреди за сопирање, уреди за спојување на влечно и приклучно возило, тахограф, пневматици или нема тахограф или ако за време на возењето не го вклучи (член 318);

51. Возач на моторно возило во кое е вграден тахограф ако постапува спротивно на одредбите на членот 323 од овој закон;

52. Возач кој во сообраќајот на пат управува со моторно или приклучно возило кое не е регистрирано (член 325);

53. Сопственик на возило кој на надлежниот орган нема да му ги врати регистарските таблички на возилото на кое не му е продолжена регистрацијата ни по 30 дена од истекот на важењето на регистрацијата, или кој нема да го одјави возилото или нема да ја пријави промената на податоците запишани во сообраќајната дозвола во рок од 15 дена (член 329 став 2 и член 342 став 1);

54. Возач кој во сообраќајот на пат управува со моторно или приклучно возило по истекот на важењето на сообраќајната дозвола (член 336 став 1);

55. Возач кој во сообраќај на пат управува со возило кое носи регистарски таблички спротивно на одредбите од член 336 став 2 на овој закон;

56. Лице кое неовластено изработува регистарски таблички или таблички за обележување на возилото на кое се оспособуваат возачи (член 339 став 1);

57. Лице кое врши технички преглед на возила спротивно на одредбите од членот 352 став 3 на овој закон;

58. Возач или возач-инструктор кој ќе одбие да се подложи на испитување со помош на соодветни средства и апарати или на стручен преглед заради проверување дали во организмот има алкохол или дали покажува знаци на алкохолна растроеност, односно дали се наоѓа под дејство на опојни дроги или

на лекови на кои е означено дека не смеат да се употребуваат пред и за време на возењето (член 357 ставови 1 и 2);

59. Возач кој во сообраќајот на пат управува со возило додека трае забраната на управување со моторно возило која е запишана во неговата возачка дозвола или во времето за кое возачката дозвола е задржана или привремено одземена на самото место (член 364) и

60. Лице кое ќе постапува спротивно на измената на условите и режимот на сообраќајот (член 374 став 2).

За прекршокот од точките 3,4,5,12,13,15,16,17,19,20, 21,39, 40,58,59 од став 1 на овој член на возачот или на возачот-инструктор покрај казната ќе му се изрече и мерка на безбедност забрана на управување со моторно возило во траење од три месеци до една година, а и за другите прекршоци од тој став таа мерка може да се изрече во истиот период.

За прекршокот од став 1 на овој член со кој е предизвикана непосредна опасност за друг учесник во сообраќајот или е предизвикана сообраќајна незгода сторителот ќе се казни со парична казна од 5.000 до 15.000 денари или со казна затвор од 30 до 60 дена, а на возачот покрај казната ќе му се изрече и мерка на безбедност забрана на управување со моторно возило во траење од три месеци до една година.

Ако при изрекувањето на казната за прекршоците од точките 39, 40,41 и 59 на став 1 од овој член се утврди дека возачот на моторно возило во текот на последните две години бил казнет со правосилна одлука за прекршоците предвидени во наведените точки, ќе се казни со казна затвор во траење од 15 до 60 дена.

За прекршоците за кои може или мора да се изрече мерка на безбедност забрана на управување со моторно возило, на возачот кој во сообраќајот на пат управува со група возила, покрај казната ќе му се изрече и мерка на безбедност забрана на управување со моторно возило од онаа категорија во која спаѓаат влечните моторни возила.

Член 404

Со парична казна од 3.000 до 9.000 денари или со казна затвор до 30 дена ќе се казни за прекршок:

1. Лице кое на пат ќе остави оштетено возило, предмети или материји што можат да ја попречуваат или загрозат безбедноста на сообраќајот (член 17 став 1);

2. Возач кој ќе постапи спротивно на одредбите од членот 17 ставови 2 и 3 на овој закон;

3. Возач кој со ненамалена брзина се движи покрај возило за јавен превоз на патници или покрај автобус со кој се врши превоз за сопствени потреби, запрен на стојалиште и со тоа ќе ги загрози лицата кои во тоа возило влегуваат или од него излегуваат (член 21 став 1);

4. Возач кој е со намера на патот да изврши некое дејствие со возилото, а претходно не се уверил дека тоа може да го стори без опасност за другите учесници во сообраќајот или за имотот (член 24);

5. Возач кој не се движи по десната страна на коловозот во насоката на движењето (член 30 став 1) или кој возилото во движење го држи спротивно на одредбите од член 30 став 2 на овој закон;

6. Возач кој на патот со коловоз за сообраќај на возила во обете насоки на кои постојат најмалку четири сообраќајни ленти, преминува со возилото на коловозната лента наменета за сообраќај на возилата од спротивната насока (член 32 став 1);

7. Возач кој на патот со коловоз за сообраќај во обете насоки, на кој постојат три сообраќајни ленти, се движи по сообраќајната лента која се наоѓа покрај левиот раб на патот во правецот на движењето на возилото (член 32 став 2);

8. Возач кој брзината на движењето на своето возило нема да ја приспособи кон својствата и состојбата на патот и другите сообраќајни услови, така што да не може возилото навреме да го запре пред пречката што под дадените услови може да ја предвиди (член 35 став 1);

9. Возач кој се доближува до раскрсница со таква брзина што да не може да се запре и да ги пропушти возилата што на раскрсницата имаат првенство на минување (член 41 став 2);

10. Возач кој врши прстигнување или обиколување кога со оглед на карактеристиките на патот и постојните околности на патот и во сообраќајот или на техничките особини на возилото ги загрозува другите учесници во сообраќајот (член 49 став 2).

11. Лице кое ќе постапи спротивно на одредбите од членот 61 ставови 1 и 2 на овој закон;

12. Возач на автобус кој ќе го запре автобусот спротивно на одредбите од членот 71 на овој закон;

13. Возач на возило на моторен погон кој при влечење на приклучно возило ќе постапи спротивно на одредбите од членот 73 на овој закон;

14. Возач на трактор кој при влечење на запрежно возило ќе постапи спротивно на одредбите од членот 80 на овој закон;

15. Пешак, односно водач или терач на добиток кој ќе постапи спротивно на одредбата од членот 85 став 1 на овој закон;

16. Терач на добиток кој не го контролира добитокот што се движи на патот (член 109 став 1);

17. Возач кој во однос на пешакот кој стапил или кој стапува на обележан пешачки премин постапува спротивно на одредбите од членот 127 ставови 2 и 3 на овој закон;

18. Возач кој со возилото ќе пресече колона деца, војници, погребна поворка или друга организирана поворка на граѓани која се движи по коловозот (член 130);

19. Возач кој со возилото се приближува до премин на патот преку железничка пруга во исто ниво на начин спротивен на одредбите од членот 131 на овој закон;

20. Возач на моторно возило што влече друго моторно возило ако постапи спротивно на одредбите од членот 136 став 1 и од членот 141 на овој закон;

21. Возач или пешак кој во однос на возилото под придружба ќе постапи спротивно на одредбите од членот 144 на овој закон;

22. Возач или пешак кој ќе постапи спротивно на одредбите од членот 145 на овој закон;

23. Возач кој со возилото превезува товар со кој се загрозува безбедноста на учесниците во сообраќајот или им се нанесува штета на патот или на објектите на патот (член 146 став 2 точка 1);

24. Возач на возило со кое се врши јавен превоз или превоз за сопствени потреби кој во сообраќај на пат превезува во возилото поголем број лица отколку што тоа е означено во сообраќајната дозвола (член 168);

25. Возач кој превезува лице во затворениот простор на моторно или приклучно возило кое не може да се отвори од внатрешната страна (член 171 став 1);

26. Возач кој на надворешните делови на возилото на моторен погон или приклучно возило превезува

лица спротивно на одредбите од членот 172 на овој закон;

27. Возач кој превезува лица во автобус спротивно на одредбите од членот 174 ставови 1 и 2 на овој закон;

28. Возач кој ќе дозволи во просторот определен за сместување товар да се превезуваат лица спротивно на одредбите од членот 178 на овој закон;

29. Возач кој со себе не го носи одобрението за групен превоз (членот 181 став 3);

30. Лице кое ќе постапи спротивно на одредбите од членот 187 на овој закон;

31. Возач кој со возилото се движи по сообраќајна лента на која со светлосен сообраќаен знак е обележано дека е забранет сообраќајот во насоката во која тој се движи (член 203 став 2);

32. Лице кое ќе затекне или ќе најде на место на сообраќајна незгода во која има повредени лица а не им укаже помош (член 217);

33. Лице кое учествувало во сообраќајна незгода ако постапи спротивно на одредбите од членот 218 став 1 на овој закон;

34. Возач кој на барање од овластено службено лице нема да го превезе лицето повредено во сообраќајна незгода до најблиската здравствена установа (член 219 став 1);

35. Возач кој ќе постапи спротивно на одредбите од членот 221 став 4 на овој закон;

36. Возач на возило кој ќе постапи спротивно на одредбата од членот 226 став 1 на овој закон;

37. Лице кое во сообраќај на пат управува со мотокултиватор, работна машина или велосипед со мотор, а нема возачка потврда, односно важечка возачка дозвола или управува со возило кое не му е означено во возачката потврда (член 229);

38. Родител, старател или друго лице кое ќе дозволи на дете кое не наполнило 10 години возраст да управува велосипед во сообраќај на пат (член 235);

39. Родител, старател и друго лице кое ќе дозволи со запрежно возило во сообраќај на пат да управува лице спротивно на одредбите од членот 236 на овој закон;

40. Кандидат за возач на трактор ако за време на оспособувањето со себе не носи уверение дека е телесно и душевно способен за управување со трактор или не го покаже на барање од работник на полицијата (член 237 став 2);

41. Инструктор кој за управување на моторно возило на пат оспособува лице кое не наполнило определени години возраст (член 238);

42. Лице кое оспособува кандидат за возач на трактор спротивно на одредбите од членот 251 на овој закон;

43. Инструктор кој врши почетно оспособување на кандидат за возач надвор од уредениот простор (член 246);

44. Инструктор кој за време на оспособувањето ќе дозволи во возилото да се наоѓаат и други лица (член 247 став 4);

45. Инструктор кој ќе дозволи на кандидат за возач да управува со моторно возило или трактор спротивно на одредбите од членот 249 став 2 на овој закон;

46. Инструктор кога оспособува кандидат за возач на пат ако со себе не носи возачка дозвола, дозвола за инструктор и уверение од авто-школата дека е во работен однос како инструктор, како и потврда дека кандидатот за возач се оспособува во таа авто-школа или ако не ги покаже на барање на работник на полицијата (член 250 став 3);

47. Возач кој ќе го промени живеалиштето или адресата на станот ако постапи спротивно на одредбата на членот 294 на овој закон;

48. Возач кој ќе постапи спротивно на одредбите од членот 297 став 1 на овој закон;

49. Сопственик на возило кој своето возило ќе го даде на управување на лицето од членот 301 став 2 на овој закон;

50. Сопственик на возило кој нема да поднесе податоци за идентитетот на лицето на кое му го дал возилото на управување (член 301 став 3);

51. Возач кој во определен рок не се подложи на здравствен преглед, а со возилото врши јавен превоз (член 307 точка 1);

52. Возач на возило на моторен погон кој во сообраќај на пат не го носи или одбие да го покаже уверението, односно потврдата (член 320 став 3).

53. Возач ако во сообраќај на пат управува нерегистрирано возило (член 325 став 1);

54. Возач на моторно или приклучно возило што привремено е регистрирано, ако со тоа возило управува по истекот на рокот на важењето на привремената регистрација (член 346 став 3);

55. Возач кој во сообраќајот на пат управува со моторно возило, приклучно возило, трактор или земјоделски трактор на кое не му е извршен технички преглед (член 349);

56. Возач на возило од член 363 ако управува со такво возило додека трае изречената мерка (член 364);

57. Возач во сообраќајот на пат учествува со моторно или приклучно возило што е упатено на технички преглед, а не е подложено на тој преглед (член 367) и

58. Возач кој во сообраќајот учествува со моторно или приклучно возило на кое не е извршен технички преглед, а на кое во сообраќајна незгода му се општетени склоповите или уредите суштествени од стаовиштето на безбедноста на сообраќајот (член 368 став 2).

Ако со прекршокот од став 1 на овој член е предизвикана непосредна опасност за друг учесник во сообраќајот или е предизвикана сообраќајна незгода, сторителот на прекршокот ќе се казни со парична казна од 4.000 до 12.000 денари или со казна затвор до 30 дена.

За прекршокот од став 1 на овој член ако сторителот на прекршокот е возач на моторно возило, а со прекршокот е предизвикана опасност за друг учесник во сообраќајот или е предизвикана сообраќајна незгода може да се изрече и мерка на безбедност забрана на управување со моторно возило во траење од три до шест месеци.

Член 405

Со парична казна од 2.000 денари ќе се казни на самото место на прекршокот:

1. Возач кој нема да го запре возилото зад возило за јавен превоз на патници или зад автобус со кој се врши превоз за сопствени потреби; запре на стојалиштето кога лицата треба да поминат преку сообраќајната лента или велосипедската патека или лента по која се движи неговото возило (член 21 став 3);

2. Возач на автобус или товарно моторно возило кој при вклучувањето во сообраќај од гаража, двор или друга слична површина не постави лице кое ќе овозможи безбедно излегување на возилото на патот (член 25 став 1);

3. Возач кој ќе постапи спротивно на одредбите од член 27 на овој закон;

4. Возач кој во сообраќај на пат нема да постапи според одредбите од членот 28 на овој закон;

5. Возач кој со возило се движи назазад спротивно на одредбата од членот 33 став 3 на овој закон.

6. Возач кој го менува начинот на управување со возилото со нагло намалување на брзината на движењето на возилото, освен во случај на непосредна опасност (член 34 став 1);

7. Возач кој со возилото на пат во населба се движи со брзина што е над 10 до 30 км на час поголема од дозволената брзина, односно возач кој со возилото на пат надвор од населба се движи со брзина што е од 30 до 50 км на час поголема од дозволената брзина (член 36 и член 38 ставови 1 и 2);

8. Возач кој при поминувањето низ раскрсница ќе постапи спротивно на одредбата од членот 41 став 3 на овој закон;

9. Возач кој на раскрсница ќе сврти со возилото во правец означен со зелена светлечка стрелка и при тоа го попречува сообраќајот на возилата што се движат по патот на кој влегува или нема да ги пропушти пешаците што преминуваат преку коловозот (член 43 став 1);

10. Возач кој врши разминување спротивно на одредбите од членот 47 на овој закон.

11. Возач кој нема да постапи според знаците што ги даваат определени лица на деловите од патот каде што се врши наизменично пропуштање на возилата (член 48 став 3);

12. Возач кој по извршеното престигнување или обиколување со возилото нема да земе повторно положба на сообраќајната лента по која дотогаш се движел (член 54);

13. Возач кој во случаите од членот 52 став 3 на овој закон нема да го помести своето возило кон десниот раб на коловозот, односно нема да го запре возилото на погодно место;

14. Возач кој со возилото престигнува друго возило кое се приближува до обележан пешачки премин, или кое преминува пешачки премин, или кое застанало заради пропуштање на пешаците на тој премин (член 57);

15. Возач кој пред да го напушти возилото нема да ги преземе сите мерки со кои се спречува неовластено користење или тоа самото да тргне од местото на кое е оставено (член 67);

16. Возач кој со своето возило ноќе влече возило на моторен погон спротивно на одредбите од членот 75 на овој закон;

17. Возач кој ќе постапи спротивно на одредбите од членот 83 на овој закон;

18. Возач на возило на моторен погон кој во поглед на употребата на соборените светла ќе постапи спротивно на одредбите од членот 86 ставови 2 и 3 на овој закон;

19. Возач на возило на моторен погон кој употребува светла за означување на возилото спротивно на одредбите од членот 87 на овој закон;

20. Возач на возило на моторен погон кој по магла не ги употребува пропишаните светла или ако тие светла ги употребува на начин спротивен на одредбите од членот 88 на овој закон;

21. Возач кој не држи потребно растојание кога се движи зад друго возило (член 90);

22. Возач на возило на моторен погон чијашто најголема дозволена маса е поголема од 3500 кг или должината му е поголема од 7 м, ако не го држи своето возило на пропишаното растојание од истото такво возило пред себе (член 91 став 1).

23. Возач на мотоцикл и велосипед со мотор и лица кој се превезуваат со тоа возило, ако во сообраќајот на патот не носат соодветен заштитен шлем за време на возењето (член 96);

24. Возач на велосипед, велосипед со мотор и мотоцикл кој влече приколка спротивно на одредбите од член 97 на овој закон;

25. Пешак кој на патот што има тротоар или друга површина определена за движење на пешаци се движи по коловозот (член 116 став 1);

26. Пешак кој на обележан пешачки премин на кој сообраќајот на пешаците е регулиран со светлосни сообраќајни знаци за пешаци нема да постапи според тие знаци (член 122 став 1);

27. Возач кој го попречува преминувањето на пешаци што стапиле на обележан пешачки премин на кој сообраќајот е регулиран со светлосни сообраќајни знаци или со знаци што ги дава овластено лице, а на кои на таквиот премин им е дозволено преминување (член 127 став 1);

28. Возач кој невнимателно се движи со возило на коловоз на кој има вода и ги прска пешаците, односно возачите (член 129 став 2);

29. Учесник во сообраќајот кој при преминувањето преку железничка пруга во исто ниво ќе постапи спротивно на одредбите од членот 133 ставови 2 и 3 на овој закон;

30. Пешак, терач на добиток и возач на возило кое не се смета за моторно возило или возач на моторно возило кое не може да развие брзина од најмалку 40 км на час ако се движат по автопат или по пат резервиран за сообраќај на моторни возила (член 134 ставови 1 и 2 и член 141);

31. Возач на моторно возило кој ќе го запре возилото на автопат или на автопатот врши полукружно свртување на возилото од една насока на сообраќајот во спротивната насока или движење наназад (член 135 ставови 1 и 3);

32. Возач на моторно возило кој ќе постапи спротивно на одредбата од членот 138 на овој закон;

33. Возач кој на патот низ тунел со возилото изведува дејствија чие што изведување во тунел е забрането (член 142);

34. Возач кој управува со возило кое е оптоварено спротивно на одредбата од членот 146 став 1 на овој закон;

35. Возач кој ќе го оптовари возилото со кое управува спротивно на одредбите од членот 146 став 2 точки 2 до 5 на овој закон;

36. Возач кој во поглед на сместувањето на товарот на возилото, или во поглед на означувањето на товарот ќе постапи спротивно на одредбите од членот 147 на овој закон;

37. Возач кој товарот на возилото ноќе, како и дење во случај на намалена видливост нема да го означи на начинот пропишан во член 148 на овој закон;

38. Возач кој во просторот на возилото во кое се врши превоз на лица истовремено превезува и добиток (член 173);

39. Возач кој со товарно моторно возило чијашто најголема дозволена маса е поголема од 3500 кг или со автобус управува непрекинато подолго од 5 часа или кога во текот на 24 часа управува подолго од 8 часа (член 314 ставови 1 и 4);

40. Возач кој постапува спротивно на одредбата од членот 315 ставови 2 и 6 на овој закон;

41. Возач кој во сообраќајот на пат управува со моторно или приклучно возило кое не е означено со пробни табlici или ако на пробните табlici им из-

минал рокот на употреба (член 325 став 2 точка 2 и став 3);

42. Возач на работна машина, мотокултиватор, велосипед со мотор и запрежно возило ако во случаите од член 330 на овој закон не изврши повторно регистрација на возилото;

43. Сопственик, односно носител на правото на користење на регистрираното возило кој ќе постапи спротивно на одредбите од членот 342 став 1 на овој закон и

44. Лице кое нема да постапи според барањата и наредбите на член на сообраќајна патрола, односно единица (член 390 став 5).

Ако со прекршокот од став 1 на овој член е предизвикана непосредна опасност за друг учесник во сообраќајот или е предизвикана сообраќајна незгода, сторителот ќе се казни со парична казна од 4.000 до 5.000 денари или со казна затвор до 30 дена.

За прекршокот од став 1 на овој член со кој е предизвикана непосредна опасност за друг учесник во сообраќајот или е предизвикана сообраќајна незгода на возачот може да му се изрече мерка на безбедност забрана на управување со моторно возило во траење од три до шест месеци.

Член 406

Со парична казна од 1.500 денари ќе се казни на самото место на прекршок:

1. Возач кој нема да му овозможи вклучување во сообраќај на возило за јавен градски превоз на патници или на посебно обележано возило за превоз на деца кога тие возила излегуваат од стојалиштето (член 22 став 1);

2. Возач на возило за јавен градски превоз на патници, како и возач на посебно обележано возило за превоз на деца кој при вклучувањето во сообраќајот од стојалиште ќе постапи спротивно на одредбата од членот 22 став 2 на овој закон.

3. Возач кој при вршењето на определени дејствија со возилото нема да ги извести за својата намера другите учесници во сообраќајот (член 26);

4. Возач кој при позначително намалување на брзината на движењето на возилото ќе постапи спротивно на одредбата од членот 34 став 2 на овој закон;

5. Возач кој нема да постапи според одредбите од членот 35 став 3 на овој закон;

6. Возач кој со возилото се движи со поголема брзина од пропишаната (член 38 став 1);

7. Возач кој со возилото на пат во населба се движи со брзина која е до 10 км на час поголема од дозволената брзина, односно возач кој со возилото на пат надвор од населба се движи со брзина која е од 10 до 30 км на час поголема од дозволената брзина (член 38 став 2);

8. Возач кој во сообраќајот на пат управува со возило на кое ја нема пропишаната ознака за најголемата дозволена брзина за тоа возило (член 38 став 3);

9. Возач кој со возилото не се движи во задолжителниот правец означен со зелено светло во форма на зелена светлечка стрелка (член 43 став 2);

10. Возач кому со светлосен сообраќаен знак му е дозволено влегување во раскрсница ако со возилото влезе во раскрсницата и ако густината на сообраќајот е таква што ќе мора да се запре на раскрсницата и на тој начин ќе го попречува или оневозможува сообраќајот на другите возила што доаѓаат од бочните коловози (член 45);

11. Возач кој во случајот од членот 52 став 1 на овој закон нема да го помести своето возило кон десниот раб на коловозот;

12. Возач кој при престигнувањето не го држи своето возило на потребното растојание од возилото што го престигнува (член 53 став 2).
13. Возач кој при запирањето или паркирањето на возилото нема да постапи според одредбите од членот 62 на овој закон.
14. Возач кој ќе го запре или паркира своето возило спротивно на одредбите од членот 64 на овој закон;
15. Возач кој возилото запрено на коловозот нема да го обележи со посебен знак на начинот пропишан во членот 65 на овој закон;
16. Возач кој го остава возилото на пат без непосреден надзор, ако не ги преземе сите потребни мерки со кои ќе спречи возилото само да тргне од местото на кое е оставено (член 67);
17. Возач кој на определен простор за запирање и паркирање ќе постапи спротивно на одредбите од членот 69 на овој закон;
18. Возач кој ќе го паркира возилото во двоен ред на коловозот (член 72 став 1);
19. Возач кој влече неисправно возило на моторен погон спротивно на одредбите од членот 77 ставови 2 и 3 на овој закон;
20. Возач кој влече натоварено товарно моторно возило, односно трактор со приклучно возило спротивно на одредбите од членот 79 на овој закон.
21. Возач кој при влечење на неисправно возило на моторен погон ќе постапи спротивно на одредбите од членот 82 на овој закон.
22. Возач чиешто возило спротивно на одредбите од член 89 став 1 на овој закон има на предната страна светлосни, светлосно сигнални и рефлектирачки уреди или материји што даваат светла во црвена боја, а на задната страна - светла во бела боја;
23. Возач на велосипед или возач на велосипед со мотор кој не се движи на начинот пропишан во членот 93 на овој закон;
24. Возач на велосипед, на велосипед со мотор или мотоцикл кој ќе постапи спротивно на одредбите од членот 94 на овој закон;
25. Возач на велосипед со мотор или мотоцикл кој со возилото превезува лице спротивно на одредбите од членот 95 на овој закон;
26. Возач на запрежно возило кој не управува со запрежното возило кое се движи по патот или кој запрежното возило ќе го остави без надзор на патот (член 102);
27. Терач на добиток кој не носи запалени светла видливи за другите учесници во сообраќајот (член 111 став 2);
28. Пешак кој непотребно се задржува на коловозот или се движи по коловозот на начин со кој се попречува или спречува сообраќајот на возилата (член 115);
29. Пешак кој по коловозот се движи спротивно на одредбите од членовите 117 и 118 на овој закон;
30. Пешак кој преку коловоз и велосипедска патека или лента преминува на начин спротивен на одредбите од член 119 на овој закон;
31. Пешак кој при преминувањето преку коловоз на местото на кое не е обележан пешачки премин го попречува сообраќајот на возилата (член 120);
32. Пешак кој на обележан пешачки премин ќе постапи спротивно на одредбите од членот 122 ставови 2 и 3 на овој закон;
33. Лице кое на тротоар или друга површина определена за движење на пешаци игра или подолго време остава предмети (член 124 став 2);
34. Возач кој со возилото преминувајќи преку површина наменета за движење на пешаци го загрозува или попречува движењето на пешациите (член 129 став 1);
35. Возач на моторно возило кој на пат резервиран за сообраќај на моторни возила ќе постапи спротивно на одредбите од членот 135 ставови 1 и 3 членот 136 став 2 и членовите 138 и 139 на овој закон (член 141);
36. Возач кој нема да го запре своето возило на посебната лента за присилно запирање на возила и нема да ги преземе потребните мерки што побрзо да го отстрани од коловозот на автопатот или на патот резервиран за сообраќај на моторни возила (член 135 став 2 и член 141);
37. Возач на моторно возило кој при влечење на друго моторно возило по автопат ќе постапи спротивно на одредбата од членот 136 став 2 на овој закон;
38. Возач на моторно возило кој на автопатот нема да се движи по крајната десна сообраќајна лента, кога таа лента не е зафатена со возила во колона (член 137 став 1);
39. Возач на моторно возило кој при вклучувањето на автопатот односно исклучувањето од автопатот ќе постапи спротивно на одредбите од членот 139 на овој закон;
40. Возач кој во случај на застој на сообраќајот на автопат нема да остави доволен простор по средината на коловозот за движење на возилата на полицијата и на возилата за укажување помош (член 140);
41. Возач на возило на моторен погон кој во сообраќај на пат превезува со возилото поголем број лица отколку што тоа е означено во сообраќајната дозвола, односно во потврдата за регистрација (член 168 став 1);
42. Лице кое додека се превезува со возило ќе постапи спротивно на одредбата од членот 170 на овој закон;
43. Возач кој превезува лице во приколка за становање или во лесна приколка која ја влече возило на моторен погон (член 171 став 2);
44. Возач кој управува со автобус за превоз на деца што не е обележан со посебен знак (член 175);
45. Возач на автобус или лице кое ќе постапи спротивно на одредбите од членот 177 на овој закон;
46. Возач кој во приклучно возило што го влече трактор или мотокултиватор превезува лица спротивно на одредбите од членот 184 на овој закон;
47. Возач кој во приколката што ја влече или потиснува велосипед, велосипед со мотор, трицикл или мотоцикл или во товарниот сандак на велосипед, велосипед со мотор, трицикл или мотоцикл превезува лица (член 190);
48. Возач на трактор, работна машина или мотокултиватор кој превезува лица, а нема посебно фабрички вградено седиште (член 192);
49. Учесник во сообраќајот кој не се придржува кон ограничувањата, забраните или обврските изразени со помош на поставените сообраќајни знаци, освен сообраќајните знаци за ограничување на брзината (член 193 став 3);
50. Возач кој во сообраќајот на пат управува со возило на кое не му се исправни пропишаните уреди и опрема, освен уредот за управување, уредот за сопирање, уредот за спојување на влечното и приклучното возило, тахографот и пневматиците (член 318);
51. Возач на моторно и приклучно возило регистрирано во странска земја, ако нема важечка сообраќајна дозвола, регистарски таблички или меѓународна ознака на земјата на регистрацијата според одредбите на членот 345 став 1 од овој закон;

52. Возач на трактор, работна машина, мотокултиватор, велосипед со мотор, запрежно возило и приклучно возило кое во сообраќајот на пат нема пропишан број на регистарски табlici или на кое овие табlici се поставени така што не се гледаат или не се читливи (член 335 ставови 1 и 2) и

53. Возач кој управува со возило во сообраќај на пат, а со себе нема потврда за регистрација или не ја покажал на барање на овластено лице (член 336 став 3).

Ако со прекршокот од став 1 на овој член е предизвикана непосредна опасност за друг учесник во сообраќајот или е предизвикана сообраќајна незгода сторителот, ќе се казни со парична казна од 3.000 до 4.000 денари или со казна затвор до 30 дена.

За прекршокот од став 1 на овој член со кој е предизвикана непосредна опасност за друг учесник во сообраќајот или е предизвикана сообраќајна незгода, на возачот на моторно возило може да му се изрече и мерка на безбедност забрана на управување со моторно возило во траење од три до пет месеци.

Член 407

Со парична казна од 1.000 денари ќе се казни на самото место на прекршок:

1. Возач или друго лице кое за време на возењето во моторното возило нема да се врзе со сигурносните појаси (член 23 став 1);

2. Возач кој за движење на своето возило користи пат, односно коловоз или сообраќајна лента, односно патека која не е наменета за сообраќај на овој вид возила на кој тоа возило му припаѓа (член 29);

3. Возач кој не се движи по средината на обележаната сообраќајна лента во која се движи (член 31);

4. Возач кој при движење на возилото наназад ќе постапи спротивно на одредбите од членот 33 на овој закон;

5. Возач кој ќе ја намали брзината на движењето на возилото до таа мера што со своето возило му причинува пречки на нормалното одвивање на сообраќајот (член 35 став 2);

6. Возач кој со возило на пат надвор од населба се движи со брзина која е до 10 км на час поголема од дозволената брзина (член 36 ставови 3 и 4 и член 38 ставови 1 и 2);

7. Возач кој во сообраќај на пат управува со патничко возило што влече приколка која нема пропишана ознака (член 38 став 3);

8. Возач кој при свртувањето ќе постапи спротивно на одредбите од членот 39 на овој закон;

9. Возач кој при напуштањето на раскрсница во случајот од членот 44 на овој закон нема да ги пропушти сите учесници во сообраќајот што се движат во правецот во кој сообраќајот е отворен;

10. Возач кој врши разминување спротивно на одредбите од членот 46 на овој закон;

11. Возач кој врши обиколување спротивно на одредбите од член 51 став 1 на овој закон;

12. Возач кој ќе го запре или ќе го паркира возилото спротивно на одредбите од членот 63 на овој закон;

13. Возач кој при запирање или паркирање на возило или напуштањето на просторот за запирање и паркирање со возилото постапи спротивно на одредбата од членот 68 на овој закон;

14. Возач кој при паркирање и запирање на возилото нема да остави доволен простор за да можат порано запрените или паркираните возила непречено да се вклучат во сообраќајот (член 70);

15. Возач кој ќе постапи спротивно на одредбите од членот 72 став 2 на овој закон;

16. Возач на возило на моторен погон кој со своето возило влече друго возило спротивно на одредбите од членот 74 на овој закон;

17. Возач кој при влечење на возило на моторен погон нема да постапи на начинот пропишан во членот 76 на овој закон;

18. Лице кое управува со неисправно возило на моторен погон кое се влече со помош на јаже или крута врска ако нема соодветна дозвола (член 78);

19. Возач кој неисправно возило на моторен погон влече со помош на јаже ако растојанието меѓу влечното и влеченото возило е пократко од 3 м (член 81);

20. Возач на велосипед, велосипед со мотор и мотоцикл, како и во приколка што ја влечат ако превезува предмети пошироки од 1 метар (член 98);

21. Возач кој управува со работна машина или мотокултиватор што влече приклучок кој не е произведен за нив што нема исправни уреди за управување и сопирање или се движи ноќе без пропишани светла за осветлување на патот и означување на возилото (член 101);

22. Возач на запрежно возило кој во населба за прегата ја тера со кас или галоп (член 104);

23. Возач на запрежно возило на кое нема исправен уред за сопирање на задните тркала (член 105);

24. Возач на запрежно возило кој ќе постапи спротивно на одредбите од членот 107 на овој закон;

25. Терач на добиток на кој стадото или крдото му преминува на левата страна на коловозот или кој не е распореден на начин пропишан со одредбите од членот 111 став 1 на овој закон;

26. Лице кое на магистрален или регионален пат собира или задржува добиток (член 112);

27. Терач на добиток или лице кое постапува спротивно на одредбите од членот 113 на овој закон;

28. Лице родител или старател на дете кое игра, лизга, скија, санка или вози детски превозни средства на коловоз на кој се врши сообраќај (член 124);

29. Возач кој при свртување на возилото на бочен пат на чиј што влез не постои обележан пешачки премин ќе постапи спротивно на одредбите од членот 128 на овој закон;

30. Пешак кој нема да се запре пред преминот на пат преку железничка пруга во исто ниво ако уредот за затворање на сообраќајот е спуштен или ако тој уред веќе почнал да се спушта или ако се даваат светлосни и звучни знаци што предупредуваат дека тој уред ќе почне да се спушта, односно дека кон преминот на пат преку железничка пруга се доближува воз (член 132);

31. Пешак кој нема да се запре пред преминот на пат преку железничка пруга во исто ниво на кој се поставени светлосни сообраќајни знаци кога ќе се појави црвено трепкаво светло или црвено непрекинато светло (член 133 став 1);

32. Возач кој управува со возило на моторен погон со кое се врши пробно возење ако не носи со себе или не го покаже одобрението на барање на овластено лице (член 149 став 3);

33. Возач кој во патнички автомобил на предното седиште превезува дете помладо од 12 години возраст, како и лице кое очигледно е под влијание на алкохол (член 169);

34. Лице кое за време на превозот се однесува спротивно на одредбата од членот 184 став 4 на овој закон;

35. Возач кој ќе дозволи на лице кое се превезува во приклучно возило што го влече трактор или мото-

култиватор да се однесува спротивно на одредбите од членот 187 на овој закон;

36. Лице кое се превезува во приклучно возило што го влече трактор или мотокултиватор ако се однесува спротивно на одредбите од членот 187 на овој закон;

37. Возач кој во сообраќајот на пат управува со моторно возило, а на неговата возачка дозвола и истекол рокот на важење (член 228 став 1);

38. Ако возачот за време на управување со моторното возило не ги користи помагалата што се запишани во образецот на неговата возачка дозвола, дозволата за возач на трактор, односно возачката потврда (член 228 став 3);

39. Возач-инструктор кој на пат оспособува кандидати за возачи на моторно возило кое не е означено со посебни таблички (член 239 став 1);

40. Возач на трактор кој во сообраќајот на пат управува трактор, а на неговата дозвола за возач на трактор и е истечен рокот на важење (член 287 став 2);

41. Возач кога управува со моторно возило, трактор, работна машина, мотокултиватор или велосипед со мотор кој кај себе нема соодветна важечка возачка дозвола или возачка потврда или не ја покаже на барање од овластено лице (член 301 став 1);

42. Возач кој кај себе ја нема важечката потврда за користење на пробни таблички или не ја покаже на барање на овластено лице (член 325 став 3);

43. Возач кој со моторно возило влече лесна приколка која на својата задна страна нема регистарска таблица со повторен регистарски број на влечното возило (член 335 став 3);

44. Возач кој кај себе ја нема важечката сообраќајна дозвола за возилото со кое управува или нема да ја покаже на барање од овластеното лице (член 336 став 3);

45. Возач кој со моторно возило влече нерегистрирано странско приклучно возило кое на својата задна страна нема регистарска таблица со повторен регистарски број на влечното возило (член 345 став 2) и

46. Возач кој кај себе ја нема важечката потврда за привремена регистрација на возилото или не ја покаже на барање на овластеното лице (член 347 став 2).

Ако со прекршокот од ставот 1 на овој член е предизвикана непосредна опасност за друг учесник во сообраќајот или е предизвикана сообраќајна незгода, сторителот ќе се казни со парична казна од 2.000 до 3.000 денари или со казна затвор до 15 дена.

За прекршокот од став 1 на овој член со кој е предизвикана непосредна опасност за друг учесник во сообраќајот или е предизвикана сообраќајна незгода, на возачот на моторното возило може да му се изрече мерка на безбедност забрана на управување со моторно возило во траење од три месеци.

Член 408

Со парична казна од 500 денари ќе се казни на самото место на прекршок:

1. Возач на велосипед, трицикл, велосипед со мотор и мотоцикл без бочна приколка, односно возач на запрежно возило кој се вклучува во сообраќај од гаража, двор или друга слична површина, а не го турка возилото, односно не го води впрегнатиот добиток (член 25 став 2);

2. Возач кој при давањето на звучни знаци за предупредување ќе постапи спротивно на одредбите од членот 59 на овој закон;

3. Лице кое на запрено или паркирано возило ќе отвора врата и со тоа го попречува движењето на другите учесници во сообраќајот или ја загрозува безбедноста на сообраќајот (член 66);

4. Родител или старател на дете до 14 години возраст кога на велосипед превезува друго лице (член 95 став 3);

5. Возач на велосипед, велосипед со мотор или мотоцикл кој додека управува со возилото води животно (член 99);

6. Лице кое се оспособува за управување со велосипед или велосипед со мотор на магистрален и регионален пат (член 100);

7. Возач на запрежно возило кој постапува спротивно на одредбите од членовите 103 и 106 на овој закон;

8. Возач на запрежно возило кој ќе постапи спротивно на одредбата од членот 108 на овој закон;

9. Терач на добиток кој добитокот не го држи што поблиску до десниот раб на патот (член 109 став 2);

10. Терач на добиток во крдо или стадо ако постапува спротивно на одредбите од членот 110 став 1 на овој закон;

11. Родител или старател на дете кое тера добиток на магистрален или регионален пат а не наполнило 14 години возраст, а на другите патишта 10 години возраст (член 110 став 2);

12. Терач на стадо или крдо кој не го тера стадото или крдото на растојание од најмалку 100 метри од стадото што се движи пред него (член 114);

13. Пешак кој се движи спротивно на одредбите од членот 116 став 2 на овој закон;

14. Лице кое води организирана колона на пешаци ако не постапува според одредбите од членот 123 на овој закон;

15. Лице кое се движи со помош на подвижен стол за немоќни лица што се задвижува со силата на сопствен мотор ако се движи по тротоар со поголема брзина од одот на пешакот (член 125);

16. Возач на возило на моторен погон кој за време на движењето низ тунел не ги има запалени соборените светла за осветлување на патот (член 143);

17. Лице кое за време на превозот се однесува спротивно на одредбите од членот 178 став 2 на овој закон;

18. Возач на велосипед, трицикл, велосипед со мотор или мотоцикл ако превезува лица спротивно на одредбите од членот 189 на овој закон;

19. Возач на запрежно возило или лице кое постапува спротивно на одредбите од членот 191 на овој закон;

20. Возач на моторно возило кое го нема пропишаниот број регистарски таблички или на кое тие таблички се ставени така што да не се гледаат добро или не се читливи (член 335 ставови 1 и 2) и

21. Возач на моторно возило и работна машина кој во периодот утврден во член 386 од овој закон нема пропишана зимска опрема.

Ако со прекршокот од ставот 1 на овој член е предизвикана непосредна опасност за друг учесник во сообраќајот или е предизвикана сообраќајна незгода, сторителот ќе се казни со парична казна од 1.000 до 2.000 денари.

Член 409

Паричните казни во утврден износ утврдени со овој закон на самото место ги наплатува полицијата.

Член 410

Ако мерката на безбедност забрана на управување со моторно возило му е изречена на возач-ин-

структор, тој не смее да се занимава со обучување на кандидати за возачи во управување со моторно возило за време додека трае изречената мерка.

Член 411

За изречените казни, мерките на безбедност, сообраќајните незгоди и нивните последици и за возачите на моторни возила се води евиденција.

Органот што ќе ја изрече казната или мерката на безбедност е должен за изречената казна, односно мерка да го извести органот што ја води евиденцијата за тие казни и мерки.

Податоците од евиденцијата предвидена во став 1 на овој член можат да ги користат правосудните органи, здравствените установи, органите и претпријатија што се занимаваат со прашања на безбедноста на сообраќајот, како и органите и претпријатијата што вршат јавен превоз или превоз за сопствените потреби.

Министерството за внатрешни работи води евиденција за изречените казни, мерки на безбедност и за возачите на моторни возила според живеалиштето, а за сообраќајните незгоди - според местото на настанувањето на незгодата.

Член 412

Траењето на мерката на безбедност забрана на управување со моторно возило се смета од денот на запишувањето на забраната во возачката дозвола, а врз основа на правосилноста на пресудата за прекршокот.

Времето поминато на издржување на казната затвор не се засметува во времето на траење на мерката на безбедност од ставот 1 на овој член.

Член 413

Органот што ја води прекршочната постапка може да го одложи извршувањето на мерката на безбедност забрана на управување со моторно возило, освен за прекршоците од член 403 точки 39, 40, 57 и 58 на овој закон, под услов сторителот на прекршокот во определен рок, кој не може да биде пократок од една година, ниту подолг од две години, да не стори прекршок за кој може да се изрече таа мерка на безбедност.

Извршувањето на мерката на безбедност забрана на управување со моторно возило може да се одложи ако органот што ја води прекршочната постапка најде дека, според околностите на прекршокот и според однесувањето на сторителот по извршениот прекршок, а со оглед на неговото поранешно однесување во сообраќајот, може да се очекува дека тој и без извршување на оваа мерка во иднина нема да врши прекршоци во сообраќајот на патот.

Во решението за прекршок со кое е изречена мерката од став 1 на овој член ќе се определи времето на траењето на таа мерка како и времето за кое се одлага нејзиното извршување.

Член 414

Одложеното извршување на мерката на безбедност забрана на управување со моторно возило ќе се отповика ако сторителот на прекршокот, во рокот за кој извршувањето е одложено, стори нов прекршок за кој е пропишано изрекување или можност за изрекување на таа мерка на безбедност.

Ако органот што ја води прекршочната постапка му изрече на сторителот на прекршокот нова мерка на безбедност забрана на управување со моторно возило и го отповика одложеното извршување на

поранешната мерка, времето на траење на новата мерка ќе се собере со времето на траење на поранешната мерка и ќе се изрече една мерка на безбедност чие вкупно траење не може да биде подолго од една година.

Извршувањето на мерката на безбедност од став 2 на овој член не може да се одлага.

Член 415

Под услов на реципроцитет, против возач кој има живеалиште во Република Македонија, а во странска земја ќе стори сообраќаен прекршок според прописите на таа земја, во Република Македонија ќе се поведе прекршочна постапка ако тоа го бара надлежниот странски орган, а возачот за истиот прекршок може да биде казнет според прописите на Република Македонија, ако за тој прекршок не бил казнет во земјата во која е сторен прекршокот.

Член 416

Ако возачот кој има странска возачка дозвола стори на територијата на Република Македонија прекршок за кој со овој закон е предвидено дека мора или може да се изрече мерка на безбедност забрана на управување со моторно возило, на тој возач, наместо забрана на управување со моторно возило може да му се изрече мерка на безбедност забрана на користење на странската возачка дозвола за истото време.

Мерката на безбедност забрана на користење на странска возачка дозвола се состои во забрана на возачот на кој му е изречена мерката, да управува на територијата на Република Македонија со моторно возило од онаа или од оние категории на кои се одне суди забраната.

Забраната на користење на странска возачка дозвола ќе се запише во странската возачка дозвола на лицето на кое му е изречена, како и во меѓународната возачка дозвола, ако ја има.

Член 417

Ако малолетник стори прекршок на прописите за безбедност на сообраќајот на патиштата, со парична казна пропишана за сторениот прекршок ќе се казни родителот, посвоителот, односно старателот на малолетникот, ако прекршокот е сторен како последица од пропуст на должната грижа за малолетникот.

Член 418

Возачот инструктор под чиј надзор кандидат за возач се обучува во управување со моторно возило во сообраќајот на пат ќе се казни за прекршок што ќе го стори кандидатот за возач, освен ако не бил во состојба да го спречи прекршокот.

XII ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 419

Со влегувањето во сила на овој закон престанува да важи Законот за безбедност на сообраќајот на патиштата ("Службен весник на СРМ" број 21/84, 31/84 и 32/85 и "Службен весник на Република Македонија" бр.55/91,12/93, 62/93 и 8/95) и престанува да се применува на територијата на Република Македонија Законот за основите на безбедноста на сообраќајот на патиштата ("Службен лист на СФРЈ" број 50/88, 80/89, 29/90, 11/91 и "Службен весник на Република Македонија" број 12/93 и 8/95).

Член 420

Подзаконските прописи предвидени со овој закон ќе се донесат во рок од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон.

До донесувањето на прописите од ставот 1 на овој член ќе се применуваат постојните прописи доколку се во согласност со овој закон.

Член 421

Одредбата на членот 353 став 1 на овој закон ќе се применува после шест месеци од денот на влегувањето во сила на подзаконскиот пропис од членот 356 на овој закон.

Член 422

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

362.

Вез основа на член 46, став 3 од Законот за Владата на Република Македонија („Службен весник на СРМ“ бр. 38/90 и „Службен весник на РМ“ бр. 63/94) и член 68 од Законот за правата, обврските и одговорностите на републичките органи во поглед на средствата во општествена сопственост што тие ги користат („Службен весник на СРМ“ бр. 41/85 и 51/88), Владата на Република Македонија на седницата одржана на 9.03.1998 година, донесе

ОДЛУКА ЗА ОТСТАПУВАЊЕ НА ПРИВРЕМЕНО КОРИСТЕЊЕ НЕДВИЖНОСТ

Член 1

Правото на привремено користење на недвижниот имот – работни простории со површина од 128,50 м² кои се наоѓаат на ул. Партизанска, бб. – Крива Паланка, лоцирани на КП 382 – КО – Крива Паланка, сопственост на Република Македонија, се пренесува на Работната организација „Иво Рибар – Лола“ од Крива Паланка.

Член 2

Правото на користење на недвижниот имот, опишан во член 1 од Одлуката, се пренесува без надоместок.

Член 3

Се задолжува Службата за општи и заеднички работи во Владата на Република Македонија со корисникот да склучи договор за условите и начинот на користењето на недвижниот имот.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“

Број 23-550/1
9 март 1998 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с.р.

363.

Врз основа на член 88 став 4 од Законот за средното образование („Службен весник на Република Македонија“ бр. 44/95; 24/96; 34/96 и 35/97) и член 46 став 5 од Законот за Владата на Република Македонија („Службен весник на СРМ“ бр. 38/90 и „Службен весник на Република Македонија“ бр. 63/94), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 2 март 1998 година, донесе

РЕШЕНИЕ

ЗА ИМЕНУВАЊЕ ЧЛЕНОВИ НА УЧИЛИШНИОТ ОДБОР НА ДРЖАВНОТО СРЕДНО ЕКОНОМСКО УЧИЛИШТЕ „8 СЕПТЕМВРИ“ – ТЕТОВО

1. За членови на Училишниот одбор на Државното средно економско училиште „8 Септември“ – Тетово се именуваат:

– Нуман Бафтијари, вработен во Месната канцеларија во с. Голема Речица – Тетово.

– Среќко Петровски, директор на Осигурување и реосигурување „Македонија“ – Филијала – Тетово.

2. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 17-58/3
2 март 1998 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с.р.

364.

Врз основа на член 88 став 4 од Законот за средното образование („Службен весник на Република Македонија“ бр. 44/95; 24/96; 34/96 и 35/97) и член 46 став 5 од Законот за Владата на Република Македонија („Службен весник на СРМ“ бр. 38/90 и „Службен весник на Република Македонија“ бр. 63/94), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 2 март 1998 година, донесе

РЕШЕНИЕ

ЗА ИМЕНУВАЊЕ ЧЛЕН НА УЧИЛИШНИОТ ОДБОР НА ЕМУЦ „СВ. НАУМ ОХРИДСКИ“ – ОХРИД

1. За член на Училишниот одбор на ЕМУЦ „Св. Наум Охридски“ – Охрид се именува:

– Мирослав Ѓорнески, дипл. економист, вработен во А.Д. „ЕМО“ – Охрид.

2. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 17-58/4
2 март 1998 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с.р.

365.

Врз основа на член 40 од Законот за научно-истражувачката дејност („Службен весник на Република Македонија“ бр. 13/96) и член 46 став 5 од Законот за Владата на Република Македонија („Службен весник на СРМ“ бр. 38/90 и „Службен весник на Република Македонија“ бр. 64/94), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 2 март 1998 година, донесе

РЕШЕНИЕ

ЗА ИМЕНУВАЊЕ ПРЕТСЕДАТЕЛ И ЧЛЕНОВИ НА УПРАВНИОТ ОДБОР НА ФОНДОТ ЗА НАУЧНО-ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

1. За претседател и членови на Управниот одбор на Фондот за научно-истражувачка дејност на Република Македонија се именуваат:

а) За претседател

– д-р Методија Стојков, редовен професор на Економскиот факултет во Скопје,

б) за членови:

– акад. Александар Андреевски,

- м-р Владо Бучкоски, асистент на Правниот факултет,
 - д-р Глигор Јовановски, редовен професор на Природно-математичкиот факултет во Скопје,
 - д-р Глигор Каневче, професор на Техничкиот факултет – Битола,
 - д-р Здравко Крстановски, директор на Хидробиолошкиот завод – Охрид,
 - д-р Георги Мицковски, директор на Ветеринарниот институт „Скопје“ – Скопје,
 - д-р Зекирија Незири, доцент на Филолошкиот факултет – Скопје,
 - д-р Љупчо Пановски, редовен професор на Електротехничкиот факултет – Скопје,
 - акад. Ѓорѓи Старделов,
 - акад. Ѓорѓи Филиповски.
2. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 17-81/1
2 март 1998 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с.р.

366.

Врз основа на член 153 став 4 од Законот за органите на управата („Службен весник на СРМ“ бр. 40/90 и „Службен весник на Република Македонија“ бр. 63/94) и член 46 став 5 од Законот за Владата на Република Македонија („Службен весник на СРМ“ бр. 38/90 и „Службен весник на Република Македонија“ бр. 63/94), Владата на Република Македонија на седницата одржана на 2 март 1998 година, донесе

РЕШЕНИЕ ЗА НАЗНАЧУВАЊЕ СОВЕТНИК НА МИНИСТЕРОТ ЗА ТРУД И СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА

1. За советник на министерот за труд и социјална политика, за прашања од областа на унапредувањето на рамноправноста помеѓу половите, се назначува Елена Грозданова, досегашен советник во Секторот за социјална заштита во Министерството за труд и социјална политика.
2. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 17-439/2
2 март 1998 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с.р.

367.

Врз основа на член 153 став 4 и член 156 од Законот за органите на управата („Службен весник на СРМ“ бр. 40/90 и „Службен весник на Република Македонија“ бр. 63/94) и член 46 став 5 од Законот за Владата на Република Македонија („Службен весник на СРМ“ бр. 38/90 и „Службен весник на Република Македонија“ бр. 63/94), Владата на Република Македонија на седницата одржана на 2 март 1998 година, донесе

РЕШЕНИЕ ЗА ПОВТОРНО НАЗНАЧУВАЊЕ СОВЕТНИК НА МИНИСТЕРОТ ЗА ТРУД И СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА

1. Ефка Индова, советник на министерот за труд и социјална политика, повторно се назначува на истата должност.
2. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 17-532/2
2 март 1998 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с.р.

368.

Врз основа на член 3 став 2 од Законот за уредување на односите меѓу новите единици на локалната самоуправа и единиците на локалната самоуправа од кои произлегуваат („Службен весник на Република Македонија“ бр. 59/96) и член 46 став 5 од Законот за Владата на Република Македонија („Службен весник на СРМ“ бр. 38/90 и „Службен весник на Република Македонија“ бр. 63/94), Владата на Република Македонија на седницата одржана на 2 март 1998 година, донесе

РЕШЕНИЕ ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ И ИМЕНУВАЊЕ ЧЛЕНОВИ НА КОМИСИЈАТА ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ДЕЛБЕН БИЛАНС НА ИМОТОТ МЕЃУ НОВООСНОВАНИТЕ ОПШТИНИ И ОПШТИНИТЕ ОД КОИ СЕ ИЗДВОИЛЕ

1. Од должноста член на Комисијата за спроведување на делбен биланс на имотот меѓу новоосновените општини и општините од кои се издвоиле поради презафатеност се разрешуваат членовите од општината – Горче Петров:

– Панче Додевски,
– Злате Савески.

2. За членови на Комисијата за спроведување на делбен биланс на имот меѓу новоосновените општини и општините кои се издвоиле од општината Горче Петров се именуваат:

– Бисера Јакимовска, дипл. арх., началник на Одделението за урбанизам и заштита на човековата околина во Општина Горче Петров,
– Драгица Тодоровска, дипл. економист, началник на Одделението за финансирање и буџет на Општина Горче Петров.

3. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 17-543/2
2 март 1998 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с.р.

369.

Врз основа на член 43 од Законот за платниот промет („Службен весник на СРМ“ бр. 80/93) и член 46 став 5 од Законот за Владата на Република Македонија („Службен весник на СРМ“ бр. 38/90 и „Службен весник на Република Македонија“ бр. 63/94), Владата на Република Македонија на седницата одржана на 9 март 1998 година, донесе

РЕШЕНИЕ ЗА ИМЕНУВАЊЕ ДИРЕКТОР НА ЗАВОДОТ ЗА ПЛАТЕН ПРОМЕТ

1. За директор на Заводот за платен промет се именува Никола Кацарски, досегашен директор на Заводот за платен промет.
2. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 17-699/1
9 март 1998 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с.р.

370.

Врз основа на член 27, став 12 од Законот за царините („Службен весник на Република Македонија“ бр. 20/93 и 63/95) и член 46, став 5 од Законот за Владата на Република Македонија („Службен весник на СРМ“ бр. 38/93 и „Службен весник на СРМ“ бр. 63/94), Владата на Република Македонија на седницата одржана на 16.03.1998 година, донесе

РЕШЕНИЕ ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ОПРЕМА КОЈА МОЖЕ ДА СЕ УВЕЗЕ БЕЗ ПЛАКАЊЕ ЦАРИНА

1. Со ова решение се утврдува опремата која не се произведува во Република Македонија и може да се

увезе без плаќање царина, а за потребите на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство и тоа

Тарифен број	Тарифна ознака	Наименување	Количина
1	2	3	4

8703		Патнички автомобили и други моторни возила главно конструирани за превоз на лица (освен возилата од тар број 8702), вклучувајќи и моторни возила за комбиниран превоз на лица и стоки (од типот „караван“, „комби“ итн) и автомобили за трки	
8703 23		-- Со зафатнина на цилиндрите над 1500 см ³ до 3000 см ³ --- Нови ---- Со зафатнина на цилиндрите над 1500 см ³ до 2000 см ³	
8703 23 10 12		----- Други а) Теренско возило Лада Нива 1,7 со сила на моторот 58 KW, со запремина на моторот 1690 см ³	1 парче

2 Ова решение влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“

Бр 23-672/1
16 март 1998 година
Скопје

Претседател на Владата на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с р

371.

Врз основа на член 27, став 12 од Законот за царините („Службен весник на Република Македонија“ бр. 20/93 и 63/95) и член 46, став 5 од Законот за Владата на Република Македонија („Службен весник на СРМ“ бр. 38/93 и „Службен весник на РМ“ бр. 63/94), Владата на Република Македонија на седницата одржана на 16 03 1998 година, донесе

РЕШЕНИЕ ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ОПРЕМА КОЈА МОЖЕ ДА СЕ УВЕЗЕ БЕЗ ПЛАЌАЊЕ ЦАРИНА

1 Со ова решение се утврдува опремата која не се произведува во Република Македонија и може да се увезе без плаќање царина, а за потребите на Министерството за култура и тоа

Тарифен број	Тарифна ознака	Наименување	Количина
1	2	3	4

8703		Патнички автомобили и други моторни возила главно конструирани за превоз на лица (освен возилата од тар број 8702), вклучувајќи и моторни возила за комбиниран превоз на лица и стоки (од типот „караван“, „комби“ итн) и автомобили за трки	
------	--	---	--

1	2	3	4
---	---	---	---

8703 21		-- Со зафатнина на цилиндрите до 1000 см ³ --- Нови ---- Патнички автомобили составени	
8703 21 10 11		---- Со вграден катализатор а) автомобил фијат „Уно“ 1 0 5п со вграден катализатор	1 парче

2. Ова решение влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 23-728/1
16 март 1998 година
Скопје

Претседател на Владата на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с р

372.

Врз основа на член 27, став 12 од Законот за царините („Службен весник на Република Македонија“ бр. 20/93 и 63/95) и член 46, став 5 од Законот за Владата на Република Македонија („Службен весник на СРМ“ бр. 38/93 и „Службен весник на РМ“ бр. 63/94), Владата на Република Македонија на седницата одржана на 16 03.1998 година, донесе

РЕШЕНИЕ ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ОПРЕМА КОЈА МОЖЕ ДА СЕ УВЕЗЕ БЕЗ ПЛАЌАЊЕ ЦАРИНА

1 Со ова решение се утврдува опремата која не се произведува во Република Македонија и може да се увезе без плаќање царина, а за потребите на Основниот суд Струмица и тоа

Тарифен број	Тарифна ознака	Наименување	Количина
1	2	3	4

8703		Патнички автомобили и други моторни возила главно конструирани за превоз на лица (освен возилата од тар број 8702), вклучувајќи и моторни возила за комбиниран превоз на лица и стоки (од типот „караван“, „комби“ итн) и автомобили за трки	
8703 23		-- Со зафатнина на цилиндрите над 1500 см ³ до 3000 см ³	
8703 23 90 10		--- Употребувани ---- Со зафатнина на цилиндрите над 1500 см ³ до 2000 см ³ Лада - 2103 со зафатнина на цилиндрите од 1500 см ³	1 парче

2 Ова решение влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“

Бр. 23-729/1
16 март 1998 година
Скопје

Претседател на Владата на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с р

Огласен дел**СУДСКИ ОГЛАСИ****ОСНОВЕН СУД СКОПЈЕ I - СКОПЈЕ**

Пред овој суд се води постапка за исполнување на договор по тужбата на тужителот Есат Џаферовски од с. Студеничани, Скопје, против тужената Митревска Мирјана од Скопје, ул. "Шумадинска" бр. 16-А-5, а сега со непозната живеалиште. Вредност на спорот 10.000,00 денари.

За привремен старател на тужената и е поставен Николовски Живко, адвокат од Скопје, ул. "Димо Хаџи Димов" бр. 113-А, со решение на Меѓуопштинскиот центар за социјална работа на општините на град Скопје бр. 3020-822 од 10.XII.1997 година, кој ќе ги застапува интересите на тужената до правосилното окончување на спорот или до нејзиното појавување на судот.

Од Основниот суд Скопје I - Скопје, XVII. П.бр. 1317/97. (4571)

Пред овој суд се води постапка за долг по тужба на тужителот Андреја Давид од Скопје, против тужената Теодора Давид од Скопје, а сега со непозната адреса на живеење. Вредност на спорот 14.000 ДМ.

За привремен застапник на тужената во смисла на чл.84 од ЗПП е поставен Јово Вангеловски, адвокат од Скопје кој ќе ги застапува интересите на тужената до нејзиното јавување во судот или до правосилното окончување на постапката.

Од Основниот суд Скопје I - Скопје, XVII. П.бр. 4961/97. (4563)

ОСНОВЕН СУД ВО ГОСТИВАР

Основниот суд во Гостивар, врз основа на чл.84 ст.2 т.4 од ЗПП, на тужените Идризи Нермин и Идризи Асиба, сега со непозната адреса во Германија, во спорот за сопственост по тужбата на тужителите Мухареми Нафи и Кубури Зеќир, двајцата од Гостивар, им ја постави за привремен застапник, Димитриеска Душица, стручен соработник во овој суд која ќе ги застапува тужените во постапката за сопственост се додека тие или нивен полномошник не се појават пред судот, односно додека органот на старателство не го извести судот дека им назначил полномошник старател.

Од Основниот суд во Гостивар, П.бр. 206/97.(4775)

ОСНОВЕН СУД ВО КОЧАНИ

Пред Основниот суд во Кочани се води постапка за долг по тужбата на тужителот Симеон Ѓорѓиев против тужениот Лео Крстов од Кочани, сега со непозната адреса на живеење во Р. Хрватска.

Се повикува тужениот да се јави во Основниот суд во Кочани во рок од 15 дена од денот на објавувањето на огласот да достави адреса на живеење или да овласти лице кое ќе ги застапува неговите права и интереси. Во спротивно, судот по службена должност ќе постави за привремен застапник дипломиран правник, стручен соработник во Основниот суд во Кочани, кој ќе ги застапува неговите права и интереси.

Од Основниот суд во Кочани, П.бр. 450/94. (4876)

Пред Основниот суд во Кочани се води постапка за неосновано збогатување по тужбата на тужителот АД "Жито ориз" - Кочани, против тужениот Кирчо Илиев од нас. Оризари - Кочани, а сега на привремена работа во Грција, со непозната адреса. Вредност на спорот 473.229,00 денари.

Се повикува тужениот во рок од 30 дена да се јави во Основниот суд во Кочани или да назначи свој полномошник. Во спротивно, судот ќе му постави привремен застапник кој ќе ги штити неговите интереси до правосилното окончување на спорот.

Од Основниот суд во Кочани, П.бр.132/96. (4776)

Пред Основниот суд во Кочани се води постапка по основ на укинување на издршка по тужбата на тужителот Трајко Стојанов од Штип, против тужената Љубица Стојанова од с. Зрновци, сега на привремена работа во Швајцарија со непозната адреса.

Се повикува тужената да се јави во Основниот суд во Кочани во рок од 10 дена од објавувањето на огласот или да одреди полномошник кој ќе ги штити нејзините интереси.

Во спротивно, на тужената ќе и биде поставен привремен застапник кој ќе ги штити нејзините интереси и права до завршувањето на постапката.

Од Основниот суд во Кочани, П.бр.375/97. (4777)

ОСНОВЕН СУД ВО КУМАНОВО

Пред Основниот суд во Куманово е поднесена тужба од тужителот Беќир Селмани од с. Табановце - Куманово, против тужениот Стојан Јаќимовиќ од Ѓорче Петров, ул. "Даутица" бр. 6, сега со непозната адреса за живеење за утврдување право на сопственост на нива 4 класа во површина 8996 m2 м.в. "Киселица", заведена под КП бр. 416 во Пл.бр.416, 506 за КО Табановце.

Се повикува тужениот во рок од 30 дена од објавувањето на огласот во "Службен весник на РМ" со допис или лично се јави во судот или именува свој полномошник кој ќе ги застапува неговите интереси во оваа постапка.

Доколку тужениот не се појави во судот односно не именува свој полномошник, судот ќе му постави привремен застапник кој ќе ги штити неговите интереси во оваа постапка.

Од Основниот суд во Куманово, IX. П.бр. 2352/97. (4773)

Пред овој суд е заведен спор по тужбата на тужителот Ибраими Сулејман од Куманово, ул. "Крсте Мисирков" бр. 38, против тужениот Наце Аргировски од Куманово, сега со непозната адреса, по основ на утврдување на сопственост. На тужителот му се поставува за привремен застапник Савре Спасовски, стручен соработник при Основниот суд во Куманово, до окончувањето на постапката или неговото појавување пред судот.

Од Основниот суд во Куманово, П.П.бр.92/98. (4771)

Пред овој суд е покрената постапка за развод на брак по тужбата на тужителот Меметали Рамадани од с. Лојане, застапуван од полномошникот Беџет Елези, адвокат од Куманово, против тужената Фетанете Рамадани, родена Азири, со последно место на живеење во с. Лојане, а сега со непозната адреса. Вредност на спорот 40.000 денари.

ОСНОВЕН СУД ВО ШТИП

Пред Основниот суд во Штип поведена е постапка за лишување од вршење на родителски права по предлог на предлагачот Николова Оливера од Штип, ул. "Енгелсова" бр. 6-А/4 против Прлаиновиќ Никола од Белград, а сега со непозната адреса на престојување во СР Југославија. Се повикува тужениот во рок од 30 дена по објавувањето на огласот, да се јави во овој суд да достави точна адреса на престојувалиштето, или определи свој застапник или полномошник. Во спротивно, ќе му биде поставен привремен застапник по службена должност, кој ќе ги застапува неговите интереси до завршувањето на постапката.

Од Основниот суд во Штип, Р.бр.110/98. (4585)

Се повикува тужената во рок од 30 дена од објавувањето на огласот да се јави во судот или да овласти свој полномошник кој ќе ја застапува во постапката. Во спротивно, за нејзин привремен застапник се одредува Спасовски Савре, стручен соработник во Основниот суд во Куманово кој ќе ја застапува се додека таа или нејзин полномошник не ќе се јават во судот.

Од Основниот суд во Куманово, I. П.бр. 114/98. (4774)

ОСНОВЕН СУД ВО ОХРИД

Основниот суд во Охрид огласува дека во постапката по П.бр. 1637/97 по тужбата на Наум Волески од Охрид, и други, против Снежана Волеска - Шукур од с. Пештани, сега во Холандија со непозната адреса, за утврдување право на сопственост на недвижен имот, на тужената за старател и е одреден адвокат Мирче Ристески од Охрид, бул. "Македонски просветители" бр. 9-а, кој ќе ја застапува се додека таа или нејзин полномошник не ја преземат постапката.

Од Основниот суд во Охрид, П.бр. 1637/97. (5194)

ОСНОВЕН СУД ВО ТЕТОВО

Пред Основниот суд во Тетово, се води постапка за развод на брак по тужбата на тужителот Мемеди Раметула од с. Добарце - Тетово, против тужената Кајзер Рафаела од Германија со непозната адреса.

Се повикува тужената во рок од 30 дена сметано од денот на објавување на огласот да се јави пред судот, ја достави точната адреса или одреди полномошник кој ќе ја застапува пред судот.

Доколку во определниот рок не се јави или не одреди свој полномошник, судот преку ЦСР - Тетово ќе бара поставување на привремен старател кој ќе ги штити нејзините права и интереси во постапката до правосилното завршување на постапката.

Од Основниот суд во Тетово, П.бр.284/98. (5193)

Пред овој суд поведе спор за развод на брак Иљаз Сулејман Исџами од с. Д.Палчиште, против Јоза Иљами, родена Павлиш од с. Цепчиште, сега со непозната адреса во Република Хрватска.

Се повикува тужената во рок од 30 дена од објавувањето на огласот да достави адреса на судот или овласти свој застапник. Во спротивно, по истекот на овој рок судот ќе и постави привремен старател кој ќе го води спорот во нејзино име.

Од Основниот суд во Тетово, П.бр. 180/98. (5218)

Пред Основниот суд во Тетово се води бракоразводен спор по тужбата на Гани Шаќири од Тетово, против тужената Зорица Асен Асенова, од Плевен, Република Бугарија, сега со непозната адреса.

Се повикува тужената да се јави во Основниот суд во Тетово во рок од 30 дена од денот на објавувањето на огласот или да одреди полномошник. Во спротивно, преку Центарот за социјална работ во Тетово, ќе и биде одреден привремен застапник кој ќе ја застапува до правосилното завршување на постапката.

Од Основниот суд во Тетово, П.бр.192/98. (4875)

ЗАПИШУВАЊЕ ВО СУДСКИОТ РЕГИСТАР

Основниот суд во Битола, со решението Трег. бр. 43/97, на регистарска влошка бр. 000368, го запиша во трговскиот регистар уписот на Одлуката за зголемување и упис на извршено зголемување на основната главнина на Трговското друштво за производство и обработка на тутун „СОКОМАК БИТОЛА“ АД, ул. „Прилепска“ бб, Битола.

Запишување на Одлуката за зголемување на основната главнина на Трговското друштво за производство и обработка на тутун „СОКОМАК БИТОЛА“ АД, бр. 05-1534/1 од 14.10.1997 година.

Запишување на извршеното зголемување на основната главнина на друштвото и тоа со издавање на 4527 акции во износ од 452.700 ДЕМ, од кои акционерскиот капитал е зголемен и тоа со вложување на непаричен влог - опрема во денарска противвредност од 451.868 ДЕМ, согласно Извештајот за проценката на вредноста на опремата извршена од овластен проценител и со вложување на парични средства од 832 ДЕМ во денарска противвредност.

Од Основниот суд во Битола, Трег. бр. 43/97. (658)

Основниот суд во Битола, со решението Трег. бр. 668/97, на регистарска влошка бр. 000773, го запиша во трговскиот регистар на Трговецот поединец за услуги Елица Тоде Асамбелевска, „АСАМБЕЛЕ“ ТП, ул. „Индустриска“ бр. 33, Битола.

Дејности: 090209, други лични и услуги на домаќинства, билјард клуб.

Трговецот поединец во правниот промет со трети лица истапува во свое име и за своја сметка со полни овластувања, трговецот поединец со трети лица одговара со целиот имот.

Овластен потписник со неограничени овластувања е Елица Асамбелевска.

Од Основниот суд во Битола, Трег. бр. 668/97. (659)

СТЕЧАЈНИ ПОСТАПКИ

Основниот суд Скопје I - Скопје, објавува дека со решението I.Ст.бр.1981/97 од 18.П.1998 година е отворена стечајна постапка над должникот "Радуш" ДОО Рудници и сепарација за хром од Скопје, ул. "Радуш" бб, со жиро сметка 40120-601-393183.

За стечаен судија е одредена Снежана Георгиевска Зекирија, судија при овој суд.

За стечаен управник е одреден Рајко Ковачевиќ од Скопје, ул. "Џумајска" бр. 34, телефон 258-455.

Се повикуваат доверителите на стечајниот должник да ги пријават своите побарувања во рок од 30 дена по објавувањето на огласот во "Службен весник на РМ" до стечајниот совет со пријава во два примероци со докази. Се задолжуваат должниците да ги намират долговите према стечајниот должник без одлагање.

Рочиште за испитување на пријавените побарувања се закажува на 14.IV.1998 година, во 11,10 часот, во соба број 45 во овој суд.

Од Основниот суд Скопје I - Скопје. (4079)

Основниот суд Скопје II - Скопје, објавува дека со решението IV.Ст.бр.358/96 од 27.XI.1997 година е отворена стечајна постапка над должникот ПППУ “Етаме ММ” од Скопје, бул. “АСНОМ” бр. 56/2-22.

За стечаен судија е одредена Магдалена Бајалска-Горгиевска, судија при овој суд.

За стечаен управник е одредена Рижица Алексиќ од Скопје, ул. “Никола Мајски” бр. 41/11, телефон 363-043.

Се повикуваат доверителите на стечајниот должник да ги пријават своите побарувања во рок од 30 дена по објавувањето на огласот во “Службен весник на РМ” до стечајниот совет со пријава во два примероци со докази. Се задолжуваат должниците да ги намират долговите према стечајниот должник без одлагање.

Рочиште за испитување на пријавените побарувања се закажува на 15.IV.1998 година, во 9,30 часот, во барака бр. 4, соба број 8 во овој суд.

Од Основниот суд Скопје II - Скопје. (4720)

Основниот суд Скопје I - Скопје објавува дека со решението I.Ст.бр.213/96 од 11.III.1998 година отвори постапка за присилно порамнување над должникот Претпријатие во општествена сопственост за земјоделско - индустриско производство и промет на големо и мало “Агромин” ПО увоз извоз, с. Волково - Скопје, жиро сметка 40120-601-61722 со неговите доверители.

Предлогот за присилно порамнување на должникот - предлагачот со неговите доверители гласи: плаќањето на долговите од страна на должникот спрема доверителите да се изврши во рок од 2 години во висина од 60% од побарувањата сметано од денот на одобреното присилно порамнување.

Се повикуваат доверителите на должникот да ги пријават своите побарувања во рок од 30 дена по објавувањето на огласот во “Службен весник на РМ” до советот за порамнување на овој суд со доставување на пријави во два примероци со докази.

Се закажува рочиште за испитување на пријавените побарувања на доверителите на должникот и гласање по предлог за присилно порамнување на ден 07.IV.1998 година во 11,00 часот во судница бр. 1 во Основен суд Скопје I - Скопје.

Од Основниот суд Скопје I - Скопје. (4758)

Основниот суд Скопје I - Скопје, објавува дека со решението III.Ст.бр.1072/97 од 09.XII.1997 година е отворена стечајна постапка над должникот “Мајор Транс” ТПУ ДОО од Скопје, бул. “Партизански одреди” Порта влае Б-1.

За стечаен судија е одредена Зорица Илиоска, судија при овој суд.

За стечаен управник е одреден Ристо Ѓорѓоноски од Скопје, бул. “Црвена Армија” бр. 10/1-2, телефон 339-610.

Се повикуваат доверителите на стечајниот должник да ги пријават своите побарувања во рок од 30 дена по објавувањето на огласот во “Службен весник на РМ”

до стечајниот совет со пријава во два примероци со докази. Се задолжуваат должниците да ги намират долговите према стечајниот должник без одлагање.

Рочиште за испитување на пријавените побарувања се закажува на 21.IV.1998 година, во 8,00 часот, во соба број 44 во овој суд.

Од Основниот суд Скопје I - Скопје. (4783)

Основниот суд Скопје II - Скопје, објавува дека со решението III.Ст.бр.1119/97 од 11.II.1998 година е отворена стечајна постапка над должникот “ЗОКОМ-2” од Скопје, бул. “Јане Сандански” бр. 91-2-Б.

За стечаен судија е одреден Драган Николовски, судија при овој суд.

За стечаен управник е одреден Душко Тодевски од Скопје, ул. “Беровска” бр. 2-2/15, телефон 526-250.

Се повикуваат доверителите на стечајниот должник да ги пријават своите побарувања во рок од 30 дена по објавувањето на огласот во “Службен весник на РМ” до стечајниот совет со пријава во два примероци со докази. Се задолжуваат должниците да ги намират долговите према стечајниот должник без одлагање.

Рочиште за испитување на пријавените побарувања се закажува на 8.IV.1998 година, во 11,30 часот, во барака бр. 4, соба број 5 во овој суд.

Од Основниот суд Скопје II - Скопје. (4507)

Основниот суд Скопје I - Скопје, објавува дека со решението I.Ст.бр.1802/97 од 09.II.1998 година е отворена стечајна постапка над должникот Претпријатие за услуги и трговија на големо и мало “Сузана Ерол” од Скопје, ул. “50 Дивизија” бр. 43/1-23, со жиро сметка 40100-601-313653.

За стечаен судија е одредена Снежана Георгиевска Зекирија, судија при овој суд.

За стечаен управник е одреден Душко Тодевски од Скопје, ул. “Беровска” бр. 2/2-15, телефон 526-250.

Се повикуваат доверителите на стечајниот должник да ги пријават своите побарувања во рок од 30 дена по објавувањето на огласот во “Службен весник на РМ” до стечајниот совет со пријава во два примероци со докази. Се задолжуваат должниците да ги намират долговите према стечајниот должник без одлагање.

Рочиште за испитување на пријавените побарувања се закажува на 30.III.1998 година, во 11 часот, во соба број 45 во овој суд.

Од Основниот суд Скопје I - Скопје. (4508)

Основниот суд Скопје I - Скопје, објавува дека со решението I.Ст.бр.1412/97 од 23.II.1998 година е отворена стечајна постапка над должникот Претпријатие за трговија на големо “Дар 21 -Трејд” експорт импорт од Скопје, ул. “Јуриј Гагарин” бр. 49/4-3, жиро сметка 40120-601-387387.

За стечаен судија е одредена Снежана Георгиевска Зекирија, судија при овој суд.

За стечаен управник е одреден Сабит Алиевски од Скопје, ул. “Пандил Шишков” бр. 7/3, телефон 428-405.

Се повикуваат доверителите на стечајниот должник да ги пријават своите побарувања во рок од 30 дена по објавувањето на огласот во “Службен весник на РМ” до стечајниот совет со пријава во два примероци со докази. Се задолжуваат должниците да ги намират долговите према стечајниот должник без одлагање.

Рочиште за испитување на пријавените побарувања се закажува на 10.IV.1998 година, во 10 часот, во соба број 45 во овој суд.

Од Основниот суд Скопје I - Скопје. (4522)

Основниот суд Скопје II - Скопје, објавува дека со решението III.Ст.бр.2179/97 од 04.II.1998 година е отворена стечајна постапка над должникот "Интер-Мак-С" од Скопје, ул. "Михаил Чаков" бр. 7-а/2-12.

За стечаен судија е одреден Драган Николовски, судија при овој суд.

За стечаен управник е одредена Драгица Иванџикова од Скопје, ул. "Дрезденска" бр. 15-2-12, телефон 363-730.

Се повикуваат доверителите на стечајниот должник да ги пријават своите побарувања во рок од 30 дена по објавувањето на огласот во "Службен весник на РМ" до стечајниот совет со пријава во два примероци со докази. Се задолжуваат должниците да ги намират долговите према стечајниот должник без одлагање.

Рочиште за испитување на пријавените побарувања се закажува на 08.IV.1998 година, во 11,10 часот, во барака бр. 4, соба број 5 во овој суд.

Од Основниот суд Скопје II - Скопје. (4534)

Основниот суд Скопје I - Скопје, објавува дека со решението Ст.бр.58/96 од 28.I.1998 година е отворена стечајна постапка над должникот Претпријатие за воздушен сообраќај "Вардар-АИР" од Скопје, кеј. "13 Ноември" бб.

За стечаен судија е одреден Дејан Костовски, судија при овој суд.

За стечаен управник е одредена Драгица Иванџикова од Скопје, ул. "Дрезденска" бр. 15-2/15, телефон 363-730.

Се повикуваат доверителите на стечајниот должник да ги пријават своите побарувања во рок од 30 дена по објавувањето на огласот во "Службен весник на РМ" до стечајниот совет со пријава во два примероци со докази. Се задолжуваат должниците да ги намират долговите према стечајниот должник без одлагање.

Рочиште за испитување на пријавените побарувања се закажува на 23.III.1998 година, во 11,40 часот, во соба број 46 во овој суд.

Од Основниот суд Скопје I - Скопје. (4535)

Основниот суд од Тетово, објавува дека со решението Ст.бр.57/97 од 17.IX.1997 година е отворена стечајна постапка над должникот ТП "Пагода" од Тетово, ул. "И.Р.Лола" бр. 373.

За стечаен судија е одреден Никола Ристоски, судија при овој суд.

За стечаен управник е одреден Атанас Настоски од Тетово, ул. "М.Тито" бр. 90/7.

Се повикуваат доверителите на стечајниот должник да ги пријават своите побарувања во рок од 30 дена по објавувањето на огласот во "Службен весник на РМ" до стечајниот совет со пријава во два примероци со докази. Се задолжуваат должниците да ги намират долговите према стечајниот должник без одлагање.

Рочиште за испитување на пријавените побарувања се закажува на 14.IV.1998 година, во 11,00 часот, во соба број 7/1 во овој суд.

Од Основниот суд во Тетово. (4544)

Основниот суд во Тетово објавува дека со подолунаведените ~~решенија~~ **решенија** ~~заклучена~~ **заклучена** е стечајната постапка кон следните стечајни должници: со решението Ст.бр. 18/96 од 05.III.1998 година над ППП "Бели Мугри" од Тетово, со решението Ст.бр. 219/97 од 03.III.1998 година спрема Стамбена задруга "Љуботен" од Тетово.

По правосилноста на решенијата стечајните должности да се бришат од регистарот на претпријатија при Основниот суд Скопје I - Скопје.

Од Основниот суд во Тетово. (4545)

Основниот суд во Кочани, објавува дека со решението Ст.бр.41/97 од 05.III.1998 година, отвори стечајна постапка над ППС "Вла-Пер" од Берово, со седиште на ул. "Гуро Гаковиќ" бр. 29, со жиро сметка бр. 40410-601-8488 при ЗПП - Кочани, но истата не ја спроведе и ја заклучи.

По правосилноста на решението должникот да се брише од регистарот на претпријатијата при Основниот суд во Штип.

Од Основниот суд во Кочани. (4546)

Основниот суд во Кочани, објавува дека со решението Ст.бр. 193/97 од 05.III.1998 година, отвори стечајна постапка над ППС "Мартин-Комерц" од с. Ратеве - Берово, со жиро сметка бр. 40410-601-10222 при ЗПП - Кочани, но истата не ја спроведе и ја заклучи.

По правосилноста на решението должникот да се брише од регистарот на претпријатијата при Основниот суд во Штип.

Од Основниот суд во Кочани. (4547)

Основниот суд во Кочани, објавува дека со решението Ст.бр. 164/96 од 05.III.1998 година, отвори стечајна постапка над ППС "АЛ-Карго" од Берово, со седиште на ул. "Маршал Тито" бр. 2, со жиро сметка бр. 40410-601-27648 при ЗПП - Кочани, но истата не ја спроведе и ја заклучи.

По правосилноста на решението должникот да се брише од регистарот на претпријатијата при Основниот суд во Штип.

Од Основниот суд во Кочани. (4548)

Основниот суд во Кочани, објавува дека со решението Ст.бр. 491/97 од 05.III.1998 година, отвори стечајна постапка над ППС "Игосан" од Берово, со седиште на бул. "ЈНА" бр. 1, со жиро сметка бр. 40410-601-21212 при ЗПП - Кочани, но истата не ја спроведе и ја заклучи.

По правосилноста на решението должникот да се брише од регистарот на претпријатијата при Основниот суд во Штип.

Од Основниот суд во Кочани. (4549)

Основниот суд во Кочани, објавува дека со решението Ст.бр. 493/97 од 05.III.1998 година, отвори стечајна постапка над ППС "Гордан-Транс" од Берово, со седиште на ул. "Борис Кидрич" бр. 20-Б, со жиро сметка бр. 40410-601-30325 при ЗПП - Кочани, но истата не ја спроведе и ја заклучи.

По правосилноста на решението должникот да се брише од регистарот на претпријатијата при Основниот суд во Штип.

Од Основниот суд во Кочани. (4550)

Основниот суд Скопје II - Скопје, објавува дека со решението III.Ст.бр.93/97 од 13.X.1997 година е отворена стечајна постапка над должникот УТП "Сема Комерц" од Скопје, ул. "Х.Жеровиќ" бр. 24

За стечаен судија е одреден Драган Николовски, судија при овој суд.

За стечаен управник е одредена Снежана Наумовска од Скопје, ул. "Мирче Мацан" бр. 24, телефон 621-384.

Се повикуваат доверителите на стечајниот должник да ги пријават своите побарувања во рок од 30 дена по објавувањето на огласот во "Службен весник на РМ" до стечајниот совет со пријава во два примероци со докази. Се задолжуваат должниците да ги намират долговите према стечајниот должник без одлагање.

Рочиште за испитување на пријавените побарувања се закажува на 15.IV.1998 година, во 11,15 часот, во барака бр. 4, соба број 3 во овој суд.

Од Основниот суд Скопје II - Скопје. (4551)

Основниот суд Скопје II - Скопје, објавува дека со решението II.Ст.бр.1124/96 од 24.IV.1997 година е отворена стечајна постапка над должникот ППУ "Секерт" ДОО с. Мирковци од Скопје.

За стечаен судија е одредена Маја Малахова, судија при овој суд.

За стечаен управник е одреден Костов Коста од Скопје, ул. "Хо Ши Мин" бр. 266 а, телефон 271-188.

Се повикуваат доверителите на стечајниот должник да ги пријават своите побарувања во рок од 30 дена по објавувањето на огласот во "Службен весник на РМ" до стечајниот совет со пријава во два примероци со докази. Се задолжуваат должниците да ги намират долговите према стечајниот должник без одлагање.

Рочиште за испитување на пријавените побарувања се закажува на 15.IV.1998 година, во 9,50 часот, во барака бр. 4, соба број 6 во овој суд.

Од Основниот суд Скопје II - Скопје. (4566)

Во огласот за стечај бр. 1748, објавен во "Службен весник на РМ" бр. 6 од 4 февруари 1998 година, на страна 337, во четвртиот ред наместо: "од Богданци" треба да стои: "од Богородица".

Во огласот за стечај бр. 1751, објавен во "Службен весник на РМ" бр. 6 од 4 февруари 1998 година, на страна 337, во четвртиот ред наместо: "од Миравци", треба да стои: "од Тевгелија".

МАЛИ ОГЛАСИ

Се огласуваат за неважни следните печат:

Правоаголен печат под назив: "Автомеханичарска работилница со поправка на гуми "Рац", Саздовски Милорад, ул. "Првوماјска" бр. 30 Скопје". (4574)

Штембил под назив: "Трговско претпријатие "Кодиком" експорт-импорт - Скопје". (3265)

Тркалезен печат под назив: "Претпријатие за услуги и трговија "Бојрк Дизајн" експорт-импорт ДОО - Скопје". (3266)

Се огласуваат за неважни следните документи:

Пасош бр. 1071697/98, издаден од УВР - Тетово на име Зеќири Фетие, с. Тетово, Тетово. (5026)

Пасош бр.0972122/97, издаден од ОВР - Винаца на име Лазаров Драган, ул. "Гоце Делчев" бр.51, Винаца.

Пасош бр. 155878/93, издаден од ГУВР - Скопје на име Зеќири Хајрула, с. Бојане, Скопје. (5102)

Пасош бр. 0005076/92, издаден од ГУВР - Скопје на име Ризван Сефо, ул. "А. Бујнов" бр. 4/7, Скопје.

Пасош бр.897417/96, издаден од ГУВР - Скопје на име Роланд Златку, ул. "Ф.Преисерн" бр. 107, Скопје. (5107)

Пасош бр. 0536484/94, издаден од ГУВР - Скопје на име Аднан Шерифи, ул. "Костурска" бр.3/1-2, Скопје.

Пасош бр.0442392/94, издаден од ГУВР - Скопје на име Биневски Коле, ул. "Л.Геров" бр. 50-2-6, Скопје.

Пасош бр. 634813/95, издаден од УВР - Куманово на име Јовица Гукановиќ, ул. "Ж. Чало" бр. 31, Куманово.

Пасош бр.0836818/96 издаден од ГУВР - Скопје на име Накшије Шабани, с. Индиково ул.4 бр.21, Скопје.

Пасош бр.442639/94, издаден од ГУВР - Скопје на име Максимовски Драге, ул. 42 бр.20, Н.Радишани, Скопје.

Пасош бр. 906113/96, издаден од ГУВР - Скопје на име Мехмети Шенај, с. Арачиново, ул. "М.Тито" бр.51, Скопје. (5150)

Пасош бр. 747434/95, издаден од ГУВР - Скопје на име Абдулсамет Сејфуловски, с. Блаце, Скопје. (5186)

Пасош бр. 842438/96, издаден од ГУВР - Скопје на име Гафур Весели, ул. "Б. Шабани" бр. 35, Скопје.

Пасош бр. 0386641/94, издаден од ГУВР - Скопје на име Екрем Куртај, ул. "Виргино" бр.89, Скопје. (5190)

Пасош бр.0324041/94, издаден од ГУВР - Скопје на име Менсур Незири, ул. "М.Тито" бр.97, с. Сарај, Скопје. (5205)

Пасош бр. 0153347/93, издаден од ГУВР - Скопје на име Јовановски Александар, ул. "Црвена вода" бр.35, Скопје. (5206)

Пасош бр. 418442/94, издаден од УВР - Куманово на име Љатифи Африм, ул. "М. Стојановиќ" бр.4, Скопје.

Пасош бр. 721856/95, издаден од ГУВР - Скопје на име Балабанов Михаил, бул. "Ј. Сандански" бр.41/4-2, Скопје. (5210)

Пасош бр. 446924/94, издаден од ГУВР - Скопје на име Балабанов Лазар бул. "Ј.Сандански" бр.41/4-2, Скопје. (5211)

Пасош бр. 0709481/95, издаден од ГУВР - Скопје на име Трајковска Виолета, ул. "Народен Фронт" бр.19/2-19, Скопје. (5217)

Пасош бр. 762918/95, издаден од ГУВР - Скопје на име Селма Рамадани, ул. "Б. Николов" бр.46, Скопје.

Пасош бр. 787510/95, издаден од ГУВР - Скопје на име Михајло Шумејков, бул. "Ј. Сандански" бр.36/3-4, Скопје. (5221)

Пасош бр.679940/95, издаден од ГУВР - Скопје на име Саљну Муса, ул. "Александар Бујнов" бр.4/9, Скопје. (5222)

Пасош бр. 678608/95, издаден од ГУВР - Скопје на име Ташевски Никола, ул. "Ленинова" бр.72/1-14, Скопје. (5223)

Пасош бр.854896/96, издаден од УВР - Куманово на име Зеќири Тефик, ул. "И. Р. Лола" бб, Куманово.

Пасош бр. 976799/97, издаден од ГУВР - Скопје на име Жељко Шајн, ул. "А. Анштајн" бр.1/2, Скопје.

Пасош бр. 574980/95, издаден од ГУВР - Скопје на име Демир Гунеш, ул. "Шуто Оризари" бр. 103 б, Скопје. (5230)

Пасош бр. 574100/95, издаден од ГУВР - Скопје на име Илиќ Александар, бул. "В.С. Бато" бр.63/2-20, Скопје. (5231)

Пасош бр. 947727/96, издаден од ГУВР - Скопје на име Илиќ Трајка, бул. "В.С. Бато" бр.63/2-20, Скопје.

Пасош бр. 013882/93, издаден од ГУВР - Скопје на име Сулејмани Кани, ул. "М. Тито" 4 бр. 64, Сарај, Скопје. (5235)

Пасош бр.0156347/94, издаден од ГУВР - Скопје на име Бајрами Нехат, ул. "Казандиска" бр. 35/10, Скопје.

Пасош бр.0303342/94, издаден од УВР - Гостивар на име Хамити Махир, ул. "18 Ноември" бр.370, Гостивар.

Пасош бр.908610/96, издаден од ГУВР - Скопје на име Идриз Арбен, ул. "Ресенска" бр.2/2-4, Скопје.

Пасош бр.000425/92, издаден од ГУВР - Скопје на име Муса Мејди, ул. "С. Михајлов" бр.76, Скопје. (5246)

Пасош бр.0209354/94, издаден од УВР-Скопје на име Рајхл Сениша, бул. "Ј. Сандански" бр.81/2-2, Скопје.

Пасош бр.404981/94, издаден од УВР - Тетово на име Беадини Миљан, ул. "А.Ј.Журчин" бр. 19, Тетово.

Пасош бр.0928915 на име Митев Ферат, Берово.

Пасош бр.0657543, издаден од УВР - Прилеп на име Лашкоски Дарко, ул. "Димо Наредникот" бр.В-3/48, Прилеп. (5263)

Пасош бр.0495295, на име Димитров Орце ул. "М. Тито" бб, Нов Дојран. (5265)

Пасош бр.739568/95, издаден од УВР - Тетово на име Мемедов Сали, ул. "Браќа Симоски" бр.36, Тетово.

Пасош бр.464369 на име Цемаиљи Авзи, с.Ларце, Тетово. (5268)

Пасош бр.0771818 на име Бекирова Васка, ул. "Борис Кидрич" бб, Берово. (5269)

Пасош бр.174868/94 на име Ибрахими Абдулбахри, с. Вруток, Гостивар. (5270)

Пасош бр.0808844/96, издаден од ОВР - Ресен на име Љумани Мелија, с. Крани, Ресен. (5273)

Пасош бр.613633/95, издаден од ОВР - Струга на име Полиси Бетим, с. Добовјани, Струга. (5274)

Пасош бр.635353/95, на име Николова Мирјана, ул. "25 Мај" бр. 25, Свети Николе. (5275)

Пасош на име Стоилковска Сунчица, ул. "Илинденска" бр.6, Делчево. (5276)

Пасош бр.0485989 на име Ингилизова Даница, с. Велуса бр.376, Струмица. (5278)

Пасош бр.862051/96, издаден од ОВР - Струга на име Рочоски Јурем, с. Долна Белица, Струга. (5279)

Пасош на име Сешмовска Селима, ул. "Девејане" бр. 116, Битола. (5280)

Пасош бр.676142/95 на име Љуши Фариз ул. "Београдска" бр.25, Гостивар. (5281)

Пасош бр.94814/93, издаден од ОВР - Крушево на име Абиб Изероски, с. Јакреново, Крушево. (5282)

Пасош бр. 137534/93, издаден од ОВР - Струга на име Шемо Рефик, с. Радолишта, Струга. (5284)

Пасош бр.913507 на име Омеровски Митат, ул. "Мирче Ацев" бр. 18 б, Битола. (5285)

Пасош бр. 0201405 на име Митевски Горан, с. Дулица, Делчево. (5292)

Пасош бр. 0274263, издаден од УВР - Гевгелија на име Андонова Тања, ул. "Коле Неделковски" бб, Гевгелија. (5291)

Пасош бр. 76372/93 на име Адилоски Авмед, с. Лабуништа, Струга. (5293)

Пасош бр. 930956/96, издаден од ГУВР - Скопје на име Јовановски Николче, с. Бунарџик, Скопје. (2427)

ОБЈАВА

Врз основа на член 74 од Законот за сметководство („Службен весник на Република Македонија“ бр. 42/93), Заводот за статистика ги утврдува и објавува

КОЕФИЦИЕНТИТЕ

ЗА ПОРАСТОТ НА ЦЕНИТЕ И ПОРАСТОТ НА ТРОШОЦИТЕ НА ЖИВОТ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ЗА МЕСЕЦ ФЕВРУАРИ 1998 ГОДИНА

1. Месечниот коефициент на порастот на цените на производителите на индустриски производи во февруари 1998 година во однос на јануари 1998 година е – 0.009.

2. Коефициентот на порастот на цените на производителите на индустриски производи од почетокот на годината до крајот на месецот е – 0.001.

3. Коефициентот на порастот на цените на производителите на индустриски производи во февруари 1998 година во однос на истиот месец од претходната година изнесува 0.056.

4. Коефициентот на пораст на просекот на животните трошоци во Република Македонија во периодот од почетокот на годината до крајот на февруари 1998 година во однос на просекот на животните трошоци во Република Македонија во 1997 година е 0,038.

В.д. директор,
Дојчо Герасимовски, с.р.

СОДРЖИНА

	Страна
361. Закон за безбедност на сообраќајот на патиштата	745
362. Одлука за отстапување на привремено користење недвижност	800
363. Решение за именување членови на Училишниот одбор на Државното средно економско училиште „8 Септември“ – Тетово	800
364. Решение за именување член на Училишниот одбор на ЕМУЦ „Св. Наум Охридски“ – Охрид	800
365. Решение за именување претседател и членови на Управниот одбор на Фондот за научно-истражувачка дејност на Република Македонија	800
366. Решение за назначување советник на министерот за труд и социјална политика	801
367. Решение за повторно назначување советник на министерот за труд и социјална политика	801
368. Решение за разрешување и именување членови на Комисијата за спроведување на делбен биланс на имотот меѓу новосозаните општини и општините од кои се издвоиле	801
369. Решение за именување директор на Заводот за платен промет	801
370. Решение за утврдување на опрема која може да се увезе без плаќање царина	801
371. Решение за утврдување на опрема која може да се увезе без плаќање царина	802
372. Решение за утврдување на опрема која може да се увезе без плаќање царина	802
Коефициенти за порастот на цените и порастот на трошоците на живот во Република Македонија за месец февруари 1998 година	808